

Struktur for oppvekst

Utredning av struktur for skoler og barnehager i Malvik kommune

2014-04-22 Oppdragsnr.: 5114998

Revidert versjon	Dato: 22.april 2013	Beskrivelse: Utredning av struktur for skoler og barnehager i Malvik kommune	Utarbeidet: S. Stavem K. Aske	Fagkontroll: S. Stavem	Godkjent: D. Lysne

[Click here to enter text.](#)

Innhold

Kommentar til revidert versjon	8
1 Om oppdraget	9
2 Innledning	11
3 Sentrale og lokale føringer for utredningen	12
3.1 Formålstjenlige grunnskolebygg	12
3.1.1 Fleksible skolebygg, hva er det?	12
3.1.2 Extended schools	14
3.2 Nærskoleprinsippet	15
3.3 Skoleskyss	16
3.4 Barnehageloven	17
3.5 Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler	17
3.6 Arbeidsmiljøloven	17
3.7 Universell utforming	17
3.8 Plan og bygningsloven	18
3.9 Kommuneplanens arealdel	18
3.10 Sentrale og lokale rammebetingelser for barnehageanlegg	18
3.11 Kommuneplanens samfunnsdel 2010 – 2021	18
3.12 NEA-regionen	19
3.13 BRO	19
3.14 Arealnorm skoleanlegg	19
3.14.1 Beregning av elevkapasitet	21
3.15 Arealnorm barnehageanleggene	21
3.15.1 Bemanningsnorm Malvik kommune – Barnehager	23
3.16 Arealbruk for skoler og barnehager i Malvik	24
4 Beskrivelse av viktige funksjoner i barnehage- og skoleanlegg	26
4.1 Generell målsetting	26
4.2 Grunnleggende premiss	26
4.3 Generelt læringsareal i skolen	27
4.4 Garderober og toalett i skolen	28
4.5 Spesialutstyrte læringsarealer i skolen	28
4.6 Kroppsøvingsareal i skolen	29
4.7 SFO i skolen	29
4.8 Fellesareal/samlingsareal i skolen	29
4.9 Personalareal i skolen	29
4.9.1 Arbeidsplasser for lærere	29
4.9.2 Administrasjon	29
4.10 Annet areal i skolen	30
4.11 Skolenes uteareal	30

4.11.1	Sikkerhet og vedlikehold	31
4.11.2	Erfaring fra og vurdering av skolegårder i Oslo.	31
4.12	Utforming av de enkelte hovedfunksjonene i barnehagen	31
4.12.1	Garderober i barnehagen	32
4.12.2	Barnehagens arealer inne	32
	Barnehagens inngangsparti	32
	Leke- og oppholdsareal i barnehagen	33
	Annet areal i barnehagen	33
	Personalareal i barnehagen	34
	Uteområdet i barnehagen	34
4.13	Ulike typer barnehager	35
4.13.1	Natur- og friluftsbarnhage	35
4.13.2	Åpen barnehage	35
4.13.3	Familiebarnhage	35
4.14	Oppvekststun	35
1.1.1	Oppvekstsentermodell vs. barnehager med egne kommunale styrere	36
4.15	Tilpasset opplæring	37
4.16	Minoritetsspråklige barn	37
4.17	Avlastning	38
4.18	Alternativ opplæringsarena	38
4.18.1	Et eksempel fra Oslo	41
4.19	Alternativ opplæringsarena for alle	42
4.20	Bibliotek	42
4.21	Kulturarena	42
4.22	Ungdomsklubb	42
4.23	Skolens betydning for lokalsamfunnet	43
5	Sammenheng mellom skolestørrelse og kvalitet	44
5.1	Skolestørrelse og kvalitet	44
5.2	Barnehagestørrelse og kvalitet	45
5.2.1	Sophies Hage	46
6	Ressursbruk og kostnader i kommunal barnehage- og skolestruktur	47
6.1	Ressursbruk i skole	47
6.2	Ressursbruk i barnehage	49
6.2.1	Innsparing i den kommunale barnehagedriften og tilskudd til ikke-kommunale barnehager	51
6.3	Organisering og ledelsesmodell	52
7	Barnetallsutvikling ved skolene og barnehagene	54
7.1	Elevtallsutviklingen for skolene	54
7.1.1	Hommelvik skole	55
7.1.2	Saksvik skole	55
7.1.3	Sveberg skole	56
7.1.4	Vikhammer skole	56
7.1.5	Vikhammer ungdomsskole	56

7.1.6	Hommelvik ungdomsskole	57
7.1.7	Oppsummeringen av elevtallsutviklingen ved skolene i Malvik	57
7.2	Barnetallsutvikling for barnehagene	58
7.2.1	Sammenlikning av barnetallsutviklingen for alle skolenes inntaksområder	58
7.2.2	Sammenlikning av barnetallsutviklingen for barnehager ved en tredeling av bosettingsområdene i Malvik	59
7.2.3	Oppsummering av kapasitetsbehov for barnehager i Malvik	59
8	Grunnlag kalkyle for byggekostnader	61
8.1	Nybyggareal og påbyggareal	61
8.2	Rivekostnad	62
8.3	Kroppsøvingsareal	62
8.4	Areal- og kostnadsrehabilitering	62
8.5	Driftskostnader	63
8.6	Beregning av arealbruk i nybygg	63
9	Strukturalternativer for oppvekst i Malvik kommune	64
9.1	0-alternativet, videreføring av eksisterende struktur	65
9.2	Strukturalternativ 1a – 2 ungdomsskoler, Vikhammer ungdomsskole samlokalisert med vgs, 4 barneskoler og større barnehager	67
9.3	Strukturalternativ 1B – 2 ungdomsskoler, 4 barneskoler og større barnehager	70
9.4	Strukturalternativ 1C – 1 ungdomsskole, 4 barneskoler og større barnehager	73
9.5	Strukturalternativ 2 – tre 1-10-skoler og en barneskole	75
9.6	Oppsummering av strukturalternativene med prioritert rekkefølge på tiltakene	78
10	Anbefalinger	82
10.1	Anbefalinger for planlegging av barnehager	82
10.1.1	Størrelse	82
10.1.2	Lokalisering	82
10.1.3	Samlokalisering med andre funksjoner	82
10.1.4	Åpningstider	83
10.2	Anbefalinger for planlegging av skoler	83
10.2.1	Størrelse	83
10.2.2	Lokalisering	83
10.2.3	Samlokalisering med andre funksjoner	83
10.2.4	Planlegging for ukjent elevtallsvekst	84
10.2.5	Fremmedspråklige elever	84
10.2.6	Hensyn til opplæring for elever tilknyttet barnevernsinstitusjon og elever med ulik grad av funksjonshemming	84
10.2.7	Skoleskyss	84
10.2.8	Inntaksområder	84
10.3	Kommunal struktur	84
10.4	Kommunikasjon av rapporten	85
Vedlegg 1: Skolenes inntaksområder		Error! Bookmark not defined.

Vedlegg 2: Beskrivelse og vurdering av grunnskolene i kommunen	87
10.5 Hommelvik skole	87
10.6 Saksvik skole	89
1.2 Sveberg skole	91
10.7 Vikhammer skole	93
10.8 Vikhammer ungdomsskole	97
10.9 Hommelvik ungdomsskole	99
 Vedlegg 3: Beskrivelse og vurdering av barnehagene i kommunen	 103
Grønberg barnehage	103
Hommelvik barnehage	103
Mostadmark barnehage	105
Planetringen barnehage	106
Saksvik barnehage	107
Solstrand barnehage	108
Vidhaugen barnehage	109
Vikhammer Vestre barnehage Nøkkeltall for barnehagen	109
Vikhammeråsen barnehage	110
Private barnehager	111
Brattbakken barnehage	111
Korntrøberget barnehage	111
Mumitrollet familiebarnehage	111
Muruvik barnehage AS	111
Sjølyst FUS barnehage AS	111
Solregn familiebarnehage	111
Sveberg foreldrelagsbarnehage	111
Torphytta familiebarnehage	111
Utsikten familiebarnehage	111
 11 Referanseliste	 113

Sammendrag

Rapporten er utført på oppdrag for Malvik kommune v/rådmannen, og er en utredning av ulike aspekter av oppvekstfeltet i Malvik kommune, med belysning av konsekvenser for barnehage- og skolestruktur.

Tallmateriale og data som er benyttet i rapporten er i sin helhet mottatt fra rådmannen i perioden april-september 2012. For lokale innspill til rapporten har det vært gjennomført SWOT-analyse med en arbeidsgruppe bestående av representanter for ulike brukergrupper i kommunen. En representant for rådmannens stab deltok også i SWOT-analysen. Oppdragsgiver har hatt utkast til gjennomlesning, innspill og kommentarer flere ganger.

Det er utarbeidet et antall alternativer for skolestruktur og barnehagestruktur. Ikke alle mulige alternativer er utredet, men et utvalg ble gjort i samarbeid med oppdragsgiver. Fordi barnehagene ikke på samme måte som skolene er bundet opp med inntaksområder, er det for disse heller utarbeidet prinsipper som er ment å være førende for lokalisering av barnehagene.

Det er utarbeidet grove kalkyler for kostnader til bygg, samt en prioritert rekkefølge for tiltak for å håndtere barnetalls- og elevtallsveksten.

Rapporten er ment å være innspill til kommuneplanlegging for utarbeidelse av en plan for struktur av oppvekstfeltet i Malvik kommune

Kommentar til revidert versjon

Det ble avdekket feil i tallgrunnlaget til rapporten og i samarbeid med oppdragsgiver ble det derfor besluttet å utarbeide en revidert rapport. Feilene i tallgrunnlaget ga svært små utslag i kostnadsoverslagene, anslagsvis 1-2 % og er dermed innenfor feilmargin, men er rettet opp i revidert versjon. I revidert versjon er også de mottatte arealtall for Vikhammeråsen grendeskole korrigert. I tillegg er mottatt kapasitetstall for Vikhammer vestre barnehage justert til 30. Areal tall for skolene og kapasitet ved barnehagen er vesentlig grunnlagsmateriale som gir konsekvenser for alle oppstillinger av kostnader i rapporten. I tillegg er det rettet noen skrivefeil og mindre uklarheter i rapporten. Disse endringene har ikke ført til nye konklusjoner for rapporten.

I etterkant av rapportens første versjon er det avdekket grunner til å stille spørsmål ved i hvilken grad prognosene vil slå til. Dersom prognosene hadde blitt rullert i dag, er det sannsynlig at denne rapporten ville ha et annet tallgrunnlag som i ytterste konsekvens kanskje også ville gi andre konklusjoner. Det er allikevel besluttet at man i revidert versjon av rapporten ikke skal benytte korrigerte prognosetall, men holde fast ved det opprinnelige tallmaterialet. Vi vil imidlertid anbefale at kommunen rullerer prognosene før man iverksetter store tiltak.

1 Om oppdraget

Etter offentlig konkurranse fikk Norconsult i 2012 i oppdrag av Malvik kommune å utarbeide en utredning for struktur for barnehager, barneskoler og ungdomsskoler i kommunen. Bakgrunnen for oppdraget var at befolkningsprognoser og elevtallsframskrivninger for Malvik kommune tilsier en tilvekst som dagens barnehage- og skolestruktur ikke kan håndtere. Kommunen har derfor utarbeidet et mandat datert 7.11.2011 for en arbeidsgruppe ledet av ekstern konsulent. I mandatet presiseres det at med i vurderingene skal være:

1. Muligheter for ulike typer oppvekstarenaer (f.eks. barnehage/skole, 1.-10.trinn, 5.-10. trinn eller ungdomstrinn sammen med videregående opplæring)
2. Muligheter for alternativ opplæringsarena, alternativt «ambulerende team»
3. Muligheter for etablering av «innføringsklasser» alternativt «ambulerende team» for fremmedspråklige barnehagebarn/ elever
4. Muligheter for etablering av mottaksskole for barnevernsbarn/ ungdommer bosatt på institusjon
5. Barnehagens/ skolens funksjon som sambruksarena og nærmiljøsentrum, i form av for eksempel bibliotek, avlastningstilbud og som arena for frivillige
6. Muligheter for å effektivisere driften, inkludert et økonomisk innsparingspotensial på minimum 5 mill kr.

Punkt nr. 6 ovenfor er utdypet av rådmann i e-post: «Til en innsparing på kr. 5 mill ligger det ikke føringer for at kommunen skal spare dette beløpet fra år en. Her på det forutsettes at foreslåtte tiltak/ investeringer på sikt vil kunne gi årlige kostnadsreduksjoner tilsvarende dette beløpet.»

Som del av vurderingene skal det også utredes mulige konsekvenser, presisert som:

- Framtidig lokalisering av kommunale barnehager og grunnskoler i kommunen, inkludert opptaksgrenser for skolene
- Framtidig organisering, med fokus både på medarbeidere og ledelsesmodell. Inkludert her; hvor mange virksomheter skal vi ha på oppvekstsiden?

- Anbefalt utforming av bygg (f.eks. mobbeforebygging, læringsfremmende inne- og utemiljø, bibliotek, unngå flaskehalser, arbeidsplasser ansatte)
- Økonomiske konsekvenser satt opp mot dagens struktur (investering og drift, inkludert skysskostnader)
- Anbefalt framdriftsplan for implementering av ny struktur
- Anbefalt kommunikasjonsstrategi for innholdet i rapporten

Det har derfor vært nedsatt en kommunal arbeidsgruppe for utredningen og vært avholdt fem møter mellom konsulenter og arbeidsgruppa. På møtene har man blant annet gjennomført en såkalt SWOT-analyse for oppvekstarenaene med utgangspunkt i dagens situasjon. Både barnehage, grunnskole, videregående skole og sambruk står sentralt i utredningen. Med fokus på oppvekstarenaer, er det vanskelig å lage avgrensning for hva utredningen skal berøre. Kulturarena og bibliotek er viktige arenaer i barns oppvekst, berøres også av utredningen, men i mindre grad enn skoler og barnehager.

Norconsult AS har utredet hver enkelt av barnehagene og skolene, og vurdert kapasitet og mulige grep for å imøtekomme barnetallsveksten. Kommunen fremhevet at man ønsker et helhetsperspektiv på oppvekstsektoren, og at også bibliotek, ungdomsklubb og kulturarena for kommunen trekkes inn i dette perspektivet.

Arbeidsgruppa med konsulenter fra Norconsult har vært på befaring ved alle de kommunale skolene og barnehagene i Malvik, og det har vært avholdt jevnlige møter mellom konsulenter og arbeidsgruppa underveis i arbeidet med utredningen.

Det understrekes at de enkelte tiltakene som er foreslått ved barnehager og skoler, er å betrakte som mulighetsstudier, og må gjennomgå nødvendige planleggingsprosesser og analyser før eventuelle tiltak iverksettes.

Areal tall som er benyttet for alle barnehage- og skolebyggene er fremskaffet av Malvik kommune.

Når vi i denne rapporten vurderer kvaliteten og kapasiteten til de ulike barnehagene og skoleanleggene i kommunen, sammenlignes hvert skoleanlegg med en gitt funksjonsstandard og arealnrm. Først og fremst brukes her Malvik kommunes egne utarbeidede føringer for arealbruk i skoleanlegg. Også erfaringer fra andre kommuner brukes som sammenligningsgrunnlag i vurderingene.

2 Innledning

Argumenter for å se barnehage og skole i sammenheng eventuelt flere skoleslag i sammenheng, kan blant annet være å redusere utfordringer knyttet til overganger for elevene. Det er dokumentert at alle bytter av skoler/overganger mellom skole/barnehage innebærer en økt risiko for enkeltelevne både på faglig og sosialt plan. Det synes imidlertid som at den største utfordringen for elevene er mellom småskoletrinnet og mellomtrinnet, og sannsynligheten for at skolestruktur og skolebygg innvirker reduseres dermed noe. Småskoletrinn og mellomtrinn er i de aller fleste tilfeller samlokalisert i norsk skolesystem.

I arbeidet med utredningen har det fremkommet noen utfordringer når det gjelder ivaretagelse av et helhetsperspektiv på oppvekstfeltet. En utfordring har vært at skole og barnehage er underlagt ulike sentrale regelverk og har dermed svært ulike forutsetninger for avgrensing av virksomhetens mål, innhold og daglig drift. Fra 2012 er barnehagene også underlagt Utdanningsdirektoratet, og kanskje kan dette være et signal på at det arbeides for et mer helhetlig perspektiv og tilhørende regelverk for oppvekstfeltet.

Oppvekstfeltet er stort og mangfoldig, og vi har ikke kunnet gå dypt inn i alle temaer som berører feltet. Hovedvekten har vært på struktur, med hovedvekt på kapasitet, logistikk og bygg for oppvekst.

3 Sentrale og lokale føringer for utredningen

3.1 FORMÅLSTJENLIGE GRUNNSKOLEBYGG

Opplæringsloven sier i § 9-5. «Skoleanleggene» at: Kommunen skal sørge for tjenlige grunnskoler. Vi forstår at skolene skal være tjenlige i relasjon til formålene for skolen. Læring og trivsel er sentrale målsettinger og oppvekststruktur og utforming av skoler og barnehager bør derfor bygge opp under disse. I tilstandsrapporten for grunnskoler i Malvik 2010-2011 fremkommer det at skolene i Malvik kommune har en noe lavere lærertetthet enn gjennomsnittet både i Sør-Trøndelag og på nasjonalt nivå. Når det gjelder målinger av elevenes trivsel med lærerne, elever som føler seg mobbet, ligger Malvik på lands- og fylkesnivået eller litt lavere som helhet. Elevundersøkelsen viser en opplevelse av lavere kvalitet på faglig veiledning enn elever på fylkesnivå og landsnivå gjør. Elevenes opplevelse av mestring har sunket fra forrige elevundersøkelse. Resultatet er allikevel på linje med nasjonalt og fylkesnivå. Alt i alt gir elevundersøkelsen og nasjonale prøver et bilde av skoler som generelt har god trivsel og gode resultater. Kommunen stiller imidlertid høye mål om å bli enda bedre. Vi vil i denne rapporten utrede mulige tiltak for at skolestrukturen kan bidra til å bedre læringsmiljøet.

3.1.1 *Fleksible skolebygg, hva er det?*

Relatert til diskusjonen om skolebygg er det fremkommet en uheldig dikotomisering av tradisjonelle skoler på den ene siden, og alle andre skolene på den andre siden. Fordi skolebygg har hatt et homogent uttrykk over en lang periode, er alle unntak fra dette vurdert som en samlet gruppe: den fleksible skolen. I virkeligheten er det nok ikke fullt så enkelt.

Skoleplanlegging har tradisjonelt ikke vært noe stort fagfelt fordi alle visste jo hvordan en skole så ut, med 30 elever, en lærer og et klasserom (28 elever ble introdusert på 90-tallet), men bare 14-15 elever i Kunst og håndverk og Mat og helse.

På 70-tallet var det et brudd med den tradisjonelle skolen og det ble bygget åpne skoler ikke bare i Norge, men i USA og i Europa. I Norge er de fleste av disse skolene nå lukket igjen med vegger. Dessverre ble skolene lukket før man egentlig hadde samlet noe særlig erfaring med dem.

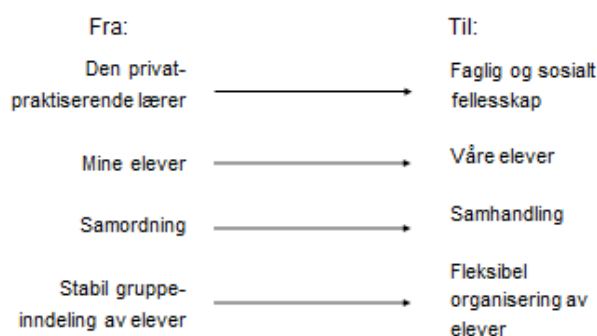
På slutten av 90- tallet og begynnelsen av 2000-tallet utviklet det seg gradvis nye skoletyper, i starten kalt baseskoler. Baseskole ble etterhvert et negativt ladet begrep. Det ble en betegnelse på en skole som de færreste ønsket, uten egentlig å vite hvordan den såkalte baseskolen så ut. Selv om det var mange ulike utforminger av baseskolene, ble de som oftest assosiert med de åpne skolene fra 70-tallet som i følge motstanderne jo hadde spilt falitt. Den økende motstanden mot baseskoler innebar nødvendigvis ikke ønske om tradisjonelle klasseromsskoler (som det ofte blir framstilt i media), men alle vil ha en GOD skole! Spørsmålet blir da hvordan den gode skolen ser ut.

Utover på 2000-tallet har baseskolebegrepet mer eller mindre blitt forlatt og fleksibel skole har framstått som den nye måten å bygge skoler på. I prinsippet var mange av de baseskolene som ble bygget rundt år 2000 ganske lik de skolene som nå kalles fleksiskoler eller fleksible skoler.

Kjennetegn ved en fleksibel skole:

- Transparens/bruk av glass
- Høy grad av flerbruk og sambruk
- God soneinndeling (private arealer og felles-/sambruksarealer)
- Robust for endringer
- Rom av ulike størrelser (eventuelt ved hjelp av foldevegger og/eller skyvedører)

Endringen fra klasseromsskole til fleksibel skole kan beskrives ved følgende figur:

De grensene som vi ikke har i form av vegger, må vi sette med regler og rutiner. Samfunnet vårt er basert på normer og regler, og vi har tillit til at andre mennesker følger normene og reglene. Dersom du ankommer en ny kultur og forventer å bringe inn dine egne kulturelle normer uten justeringer til den nye kulturen, vil du sannsynligvis oppleve en kulturkollisjon, enten det gjelder kleskode eller undervisning.

Det er vesentlig med helhet og sammenheng i planleggingen av skoler og skolestrukturer:

- Helhetlig syn på barnet
- Helhetlig syn på læring
- Utforming av skolebygg og pedagogisk innhold ses i sammenheng
- Helhetlig pedagogisk prosess
- Alle involveres

Seniorrådgiver Mona Skaret ved Steria har arbeidet med «extended Schools» på norsk, og hun viser til tre tilnærminger til dette:

1. Læring mer enn skolen. Her er det viktig med samarbeid med aktørene utenfor skolen for å fremme læring, og finne alternative og mer autentiske læringsarenaer.
2. Skolen mer enn læring. Sentralt her er samordningen mellom skolen og andre komplementære fagmiljøer og tjenester, samt å sette barnet (og familien) i sentrum, ikke den enkelte tilbyder.
3. Skolebygg mer enn klasserom. Dette innebærer flerfunksjonelle skolebygg, støtter varierte læringsmetoder og et sted for samordning og/eller samlokalisering av tjenester.

Skaret fremhever at ferdigheter i nettverkssamarbeid er en fordel, og at det er viktig å:

- Bygge sterke relasjoner mellom tjenestetilbyderne i nettverket for fleksibel og forutsigbar drift med lave transaksjonskostnader
- Åpen dialog, samhandling og delingskultur for å sikre at aktørene jobber sammen mot et felles mål
- La hver aktør forme og ta eierskap til mål og visjoner for å bygge en kritisk nettverkskultur.

I slikt arbeid vil det være motstand, nedenfor skisserer Skaret hvilke type og hvor mye:

Evalueringen så langt av 'Extended Schools' er at:

- Elever får bedre resultater, økt fremmøte, mindre atferdsproblemer
- Foreldrene mer engasjert og involvert
- Blir en arena hvor ulike aktører rundt barn og unge kan jobbe sammen

3.1.2 Extended schools

Det vi ofte kaller fleksible skolebygg og flerfunksjonelle sambruksbygg trenger ikke være en og samme sak. Den generelle delen av skolen og den «flerfunksjonelle delen» kan være utformet uavhengig av hverandre.

Den norske tradisjonen med enhetsskolen som samler alle elever under samme tak, og krav om tilrettelagt tilpasset opplæring for alle, lager noen utfordringer i forhold til hva som er den beste/optimale utformingen (hvis den finnes).

Flerfunksjonelle sambruksbygg kan defineres som en videreføring av det engelske begrepet «Extended schools», som gjerne begrunnes ut fra tankegangen «it takes a village to raise a child», eller at utdanningen ikke er en forberedelse, men en del av selve livet (John Dewey: My pedagogic creed (1897): «I believe that education, therefore, is a process of living and not a preparation for future living.»)

En «Extended school» er mye mer enn en skole – det er en samordning mellom skolen og andre tjenestetilbydere. Man kan skille mellom tre forskjellige perspektiver på begrepet flerfunksjonelle bygg («Extended schools»):

- Fysisk (lokalisering side ved side)
- Organisatorisk (dele på bruk av rom)

- Tjenesteutøvende (flyt av tjenester og roller)

«Extended schools» innebærer behov for samordning og samhandling på tvers av skole og andre fagmiljø – for læring og utvikling på nye premisser. Dette går ikke av seg selv. Å lykkes med en slik modell krever at skoleeier, skoleledelse og andre aktører setter fokus på utviklingsarbeid knyttet til kultur, organisasjon og ledelse – også der man har lagt alt fysisk til rette for virksomhetene som skal inngå. Ferdigheter i nettverkssamarbeid er en fordel (egentlig en forutsetning). Regler og rutiner ved samarbeid om rom, samarbeid med andre brukere f.eks. på kveldstid, f.eks. i åpne arealer med ulike aktiviteter, krever økt fokus på samhandling. Samhandlingsskolen er kanskje derfor et bedre norsk alternativt begrep for «Extended schools». Det begynner etterhvert å bli flere gode eksempler på det vi kan kalle «Extended schools» i Norge. Samfunnsøkonomisk er dette en fornuftig utviklingsretning, men det krever god planlegging og mye god vilje fra alle parter for å lykkes. Hvilke tjenestetilbydere som samordnes med skolen vil variere ut fra lokale behov.

Noen eksempler i Norge:

- Rommen skole og kultursenter i Oslo (1-10 skole, folkebibliotek, kultursal, idrettshall, bydelsadministrasjon, kulturskole)
- Eid videregående skole på Nordfjordeid, med bibliotek, kino og opera
- Gauldal skole og kultursenter på Støren, med ungdomsskole, videregående skole, kulturskole kultursenter og nærliggende idrettshall.

3.2 NÆRSKOLEPRINSIPPET

Lovverk, forskrifter og politiske vedtak i Malvik kommune gir føringer for arbeidet med skolestrukturen i kommunene. Opplæringslovens § 8-1 Skolen, 1. ledd sier at:

Grunnskoleelevane har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til. Kommunen kan gi forskrifter om kva for skole dei ulike områda i kommunen soknar til. Kravet i § 38 første leddet, bokstav c i forvaltningslova om kunngjering i Norsk Lovtidend gjeld ikkje.

Loven gjelder for alle grunnskoleelever, uavhengig av rase, kjønn, religion eller funksjonshemming og gjelder også for midlertidig skole. Dette er presisert i NOU 1995/18 kapittel 20 ved at: «Gjennomføringen av nærhetsprinsippet bør ikke ta utgangspunkt i sosial tilhørighet. Dette vil kunne støte mot den grunnleggende tanke at skolen skal være en møteplass for alle befolkningsgrupper.» At barna har rett til å gå på nærmeste skole betyr imidlertid ikke at barna har plikt til dette. Barn har mulighet til å velge andre skoler, både private og offentlige, etter nærmere betingelser. Meidell (2012) dokumenterer tre ulike tolkninger av lovteksten i henholdsvis Oslo, Bergen og Stavanger og at kommunene også har ulik saksbehandlingsregler og prosedyrer for hvordan og når dette skal gjøres. Rettspraksis på dette området viser imidlertid ikke en ubetinget rett til å gå på nærmeste skole, men at dette er betinget av ressursituasjonen i kommunen og kapasiteten ved kommunale skoler (Meidell 2012). Flere saker har vært til vurdering for Fylkesmennene som synes å følge opp denne praksisen.

Halvor Bjørnsrud (2012) påpeker at sosial tilhørighet og nærhet til lokalsamfunnet er grunnleggende forutsetninger for en inkluderende skole. Det er imidlertid lite forskning på dette området og ingen dokumentasjon på at skoleskyss på flere kilometer skal skape redusert sosial tilhørighet eller manglende nærhet. Fremveksten av private skoler i Norge de senere år medfører at stadig flere foresatte velger skoleskyssordninger for sine barn istedenfor offentlig skole nær hjemmet. Andre private skoler etablert som alternativ til skoleskyssordning for elevene.

For Malvik kommune vil praktisering av nærhetsprinsippet legge føringer og skape utfordringer for flere elementer i skolestrukturen. Ved endring av skolestrukturen, flytting av inntaksområder til skolene, vil for det for eksempel måtte vurderes og begrunnes dersom elevene blir tilknyttet den skolen som geografisk ikke er nærmest hjemmet. På samme måte vil det måtte begrunnes dersom skolen velger sentraliserte tilbud for elever med funksjonshemming eller for elever med midlertidig behov for språkopplæring.

3.3 SKOLESKYSS

Opplæringslova § 7-1 gir elever følgende rettigheter til skyss:

Elev i 2.-10. årstrinn som bor mer enn fire kilometer fra skolen har rett til gratis skyss. For elever i 1. årstrinn er skyssgrensa to kilometer. Elever som har særleg farleg eller vanskeleg skoleveg har rett til gratis skyss utan omsyn til veglengda.

Reiseveien måles fra dør til dør og langs korteste farbare gang- og sykkelsti eller vei. Det måles altså avstand for fotgjenger eller syklist, og ikke for bil eller buss, og heller ikke i luftlinje.

Den enkelte kommunen vurderer om skoleveien er særlig farlig eller vanskelig og dermed gir elevene rett til skoleskyss. I forarbeidene til ny opplæringslov (NOU 1995:18 s.183) foreslo utvalget «lovfestet en standard om rett til skyss ved farlig skolevei uten hensyn til veiens lengde», men departementet i sin behandling tilføyte «til å gjelde der skolevegen er særleg farleg eller vanskeleg». Hvorvidt skoleveien er «særleg farleg eller vanskeleg» er et relativt spørsmål som drøftes juridisk av Jakhelln og Jordheim (2012), som hevder at lovteksten er utformet slik for at enhver latent faregrad som vil være til stede for ethvert barn på enhver skolevei, ikke skal være tilstrekkelig for å utløse krav om gratis skoleskyss.

Malvik kommune har utarbeidet et eget skoleskyssreglement som gir rett til skoleskyss for en større gruppe enn det som Opplæringsloven tilsier. I skoleskyssreglementet for Malvik kommune angis det at:

«Elever på 1-4 trinn som bor mer enn to kilometer fra skolen har rett til gratis skyss. Det vises her til Kommunestyrevedtak 0025/01» og at: «Elever på 5-10 trinn som bor mer enn fire kilometer fra skolen har rett til gratis skyss.»

Skysslister med navn på elever sendes til distributør for skoleskyss i god tid før oppstart av nytt skoleår. Malvik kommune har dialog med busselskapet angående tidsplan for busser i henhold til start/slutt-tidspunkt til elever. Det vises også til at: «Elever som har særleg farleg eller vanskeleg skoleveg har rett til gratis skyss utan omsyn til veglengda. Opplæringsloven § 7-1 1. ledd».

Det må her søkes fra foresatte til Malvik kommune. Ved et eventuelt avslag må dokumentasjon være grundig. Foresatte kan klage innen 3 uker og klage stiles til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, og sendes via Malvik kommune v/kommunalsjef. Jfr. Forvaltningsloven § 28. Tidligere var det også lovregulert hvor lang reisetid elevene maksimalt kunne ha til skolen. I dag er dette endret til at elever skal ha en akseptabel reisetid mellom hjem og skole. Reisetid regnes normalt i forhold til skolens ordinære start- og sluttider

Forsker og fysioterapeut Astrid Noreng Sjølie skrev sin doktorgradsavhandling "Sammenheng mellom ungdommers livsstil og helse, med særlig vekt på skolevei og ryggplager". Avhandlingen består av en tverrsnittdel fra 1997 og en oppfølgingsdel fra 2000. Materialet var ungdommer i 8. og

9. kl. i to geografiske områder i Østerdalen. Resultatet fra tverrsnittdelen viste sammenheng mellom bruk av skoleskyss og dårlig hoftebevegelse og sammenheng mellom gange/sykling til og fra skole og god ryggstyrke og hoftebevegelse. Resultat fra oppfølgingsdelen viste at liten utholdenhet i ryggen, høye ratioer mellom ryggbevegelse og utholdenhet i ryggen og kort avstand gått/syklet til skolen predikerte ryggplager 3 år senere.

Skolevei og trafiksikkerhet har ikke vært vurdert i detalj i denne rapporten.

3.4 BARNEHAGELOVEN

Lov av 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (Barnehageloven) er den øverste juridiske rettsregelen som barnehagene i Norge styres etter. Barnehageloven regulerer barnehagens formål og innhold. Den omhandler krav om godkjenning, krav om bemanning, samordnet opptaksprosess, barn og foreldres rett til medvirkning, ulike samarbeidsfora, og regler for hvilke oppgaver som tilligger barnehageeier og barnehagemyndighet.

3.5 FORSKRIFT OM MILJØRETTET HELSEVERN I BARNEHAGER OG SKOLER

Forskriften trådte i kraft 01.01.1996 og blir ofte kalt for barnas arbeidsmiljølov. Forskriften inneholder krav til det fysiske og sosiale miljøet, og stiller krav til bl.a. ansvarsforhold, internkontroll, plikt til opplysning og informasjon, tilsyn, sanksjoner og klage. Formålet med forskriften er å bidra til at miljøet i barnehager og skoler fremmer helse, trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygger sykdom og skade. Forskriften forutsetter at den enkelte barnehage skal godkjennes. Dette gjelder også nye barnehager. Det er helsevernetaten som er godkjenningsmyndighet i Malvik kommune.

For å lykkes med miljørettet helsevern kreves en kontinuerlig prosess og helhetlig tilnærming til arbeidet både i barnehager og skoler og hos deres eiere. (Sollien 2011). Alle kommunens barnehager og sju av ni skoleanlegg er godkjent etter Forskrift for miljørettet helsevern i skoler og barnehager i følge informasjon fra kommunen selv. Det er vedtatt en vedlikeholdsplan 2010-2014 som skal sikre at skolene er godkjente etter forskriften innen utgangen av 2014.

3.6 ARBEIDSMILJØLOVEN

De ansatte sine miljøkrav er ivaretatt gjennom Arbeidsmiljøloven. Arbeidsmiljølovens formål er å sikre et arbeidsmiljø som gir "full trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger" samt å bidra til et "inkluderende arbeidsliv" (§ 1-1). Arbeidstilsynet fører tilsyn med at loven etterfølges.

3.7 UNIVERSELL UTFORMING

Med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven er man ved nybygg og rehabilitering av barnehager og skoler forpliktet til å legge til rette for en universell utforming. Det innebærer blant annet at barnehager og skolen, både innomhus og utomhus, skal være utformet for å imøtekomme krav og behov hos ulike brukergrupper for at ingen skal få en følelse av å være tilsidesatt eller stigmatisert.

Dette skal blant annet vise seg ved tydelig merking av høydeforskjeller, trapper og avsatser, tilstrekkelig tilgang på heis mellom etasjer etc.

I lov om offentlige anskaffelser krever en at universell utforming skal være et vurderingskriterium. Hensikten med dette er at anskaffelsen skal bidra til et mer inkluderende samfunn. Offentlige anskaffelser skal derfor ta hensyn til hvordan prosjektet ivaretar tilgjengelighet for flest mulig brukergrupper.

3.8 PLAN OG BYGNINGSLOVEN

Plan og bygningsloven med tilhørende byggeforskrift inneholder omfattende krav til det fysiske miljøet. Ny plan og bygningslov trådte i kraft fra juli 2010. Lovverket kommer spesielt til anvendelse i sammenheng med planlegging og oppføring av nye barnehager og rehabilitering av eksisterende bygg.

3.9 KOMMUNEPLANENS AREALDEL

I henhold til plan- og bygningsloven § 11-1 skal kommunen ha en arealdel for hele kommunen. Kommuneplanens arealdel skal vise sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Den skal videre angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, og hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene. Kommuneplanens arealdel er kommunens overordnede styringsdokument innenfor areal- og transportpolitikken.

3.10 SENTRALE OG LOKALE RAMMEBETINGELSER FOR BARNEHAGEANLEGG

Malvik kommune er barnehageeier for de kommunale barnehagene, som utgjør ca. 45 % av barnehagene i kommunen. Fra 1. januar 2011 overtok kommunene hele ansvaret for å finansiere barnehagene. Dette er forankret i Forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager.

3.11 KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2010 – 2021

I kommuneplanens samfunnsdel er det fremhevet at Malvik kommune ønsker gode betingelser for livslang læring: *Læringsbegrepet er tradisjonelt knyttet til skolegang, studier og arbeidsliv, men berører i praksis all menneskelig virksomhet livet gjennom, i og utenfor de ulike samfunnsinstitusjoner. Gjennom hele livsløpet må enkeltmennesket ha mulighet for deltakelse, mestring og positive opplevelser* (Malvik kommune). I planen er det definert konkrete veivalg formulert som siktemål, for å oppnå dette:

- Sikre et sammenhengende tjenestetilbud, ved å ha et spesielt fokus på overgangsfaser.
- Sørge for oppvekst- og undervisningstilbud som fokuserer på helhet, sammenheng, tilpasset opplæring og mestring.
- Ha kunnskap og muligheter for å kunne gi barn, unge og voksne lærings- og utviklingsfremmende tilbakemeldinger.
- Ha fokus på tidlig innsats, og kommunens veiledende/ utøvende rolle overfor risikoutsatte personer/familier og nettverk skal styrkes.
- Utvikle lokale oppvekstarenaer som muliggjør sambruk flest mulig timer i døgnet.

Vi oppfatter at helhet og sammenheng er sentrale begreper i kommuneplanens samfunnsdel, og at oppdraget med en helhetlig plan for oppvekstsektoren er et tiltak som følger opp disse målsettingene.

3.12 NEA-REGIONEN

NEA-regionen er et samarbeid mellom Tydal, Selbu, Klæbu og Malvik kommuner innenfor områdene barnehage og skole (Nea er navnet på elva som renner gjennom alle kommunene). Kommunene samarbeider om etter- og videreutdannings for ansatte i barnehager, grunnskoler og kulturskoler, ekstern vurdering i barnehager og skoler, tilsyn i barnehager, muntlig eksamen på 10. trinn og kulturskoletilbud. Fra 2010 til 31. juli 2013 er det Malvik kommune som har ansvar for drift av regionen.

3.13 BRO

BRO startet som et prosjekt, men er nå etablert som en egen ordning. BRO er tiltak som skal sikre og styrke overgangene mellom skoleslag og trinn for den enkelte elev. Hele 99,5 % av avangselever fra 10. trinn i Malvik kommune begynner på VGO. Dette er over både regionalt og nasjonalt nivå. Langt de fleste av grunnskoleelevene i Malvik begynner ved Malvik videregående skole. Andel av elever som ikke fullfører 3-årig VGO ved Malvik videregående er lav, ned mot et par prosentpoeng. Men andel av elever som tar omvalg, og derved bruker 4-5 år på sitt videregående opplæringsløp er stigende (Tilstandsrapport grunnskole Malvik 2010-2011).

3.14 AREALNORM SKOLEANLEGG

Det er ingen nasjonal standard for utforming av skoleanlegg. Kommunen bestemmer selv hvilken utforming skoleanleggene skal ha. Vurdering av arealbehov pr. elev vil nødvendigvis få konsekvenser for beregning av elevkapasitet for eksisterende skoleanlegg. Videre vil et kvalitetsbegrunnet krav om areal til kantine, samlingsrom og spesialisert areal i en standard klasseromskole kunne bety lavere elevkapasitet (inntak av færre elever) enn om dette kvalitetskravet ikke var tilstede.

Kunnskapsløftet legger blant annet opp til tilpasset opplæring og bruk av varierte arbeidsformer i skolen, der elevene i deler av skoledagen organiseres i mindre grupper. Dersom dette skal kunne praktiseres i skolehverdagen må byggene ha varierte arealer med ulike romstørrelser tilgjengelig, slik at ikke bygget i seg selv hindrer praktisk organisering. I tradisjonelle klasseromskoler med mange rom av lik størrelse, kan dette være vanskelig å få til. Skal man praktisere føringene fra Kunnskapsløftet, kan således de kvalitetskrav som stilles til arbeidsformer og opplæring føre til at elevkapasiteten må reduseres.

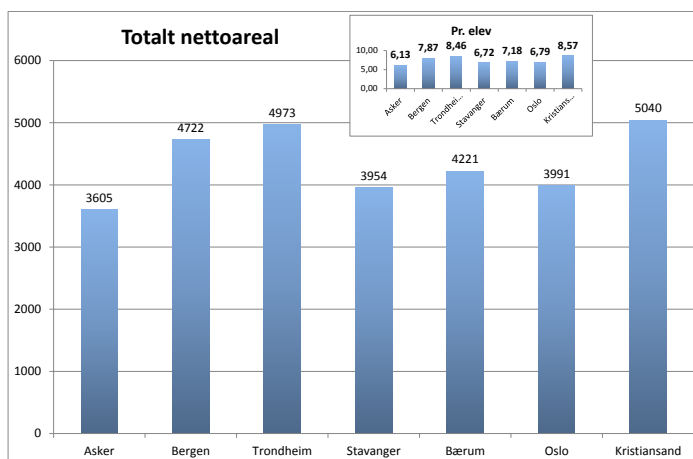
For kommunen er det et overordnet mål at alle skolebygg er av lik bygningsmessig kvalitet. Dette er med og sikre at alle elever i kommunen tilbys likeverdige fysiske rammer rundt sitt skoletilbud.

Malvik kommune har utarbeidet egne Retningslinjer for innomhus og utomhus arealplanlegging i grunnskoler. Disse legges til grunn i denne rapporten. Retningslinjene angir imidlertid kun funksjon og ikke arealmengde.

En kommunes arealnorm for barnehager og skoleanlegg er en konkretisering av det bygningsmessige kvalitetsnivå kommunen ønsker å tilby sine elever og ansatte. Når elevtettheten blir for høy, vil det gå på bekostning av helse, trivsel og læring. Erfaringstall viser at grensen for høy og lav elevtetthet vurderes ulikt hos kommunene og det er vanskelig å sette absolutte grenser for når det ikke lenger er plass for "en til".

Innenfor et normert areal er det mulig å forme enten en tradisjonell klasseromskole, eller en skole med mer fleksible undervisningsarealer. Det er ikke grunnlag for å si at en skoletype bruker mer eller mindre areal enn andre, men en skole med mer fleksible arealer gir flere bruksmuligheter, og åpner for bruk av mer varierte pedagogiske virkemidler enn en tradisjonell skole.

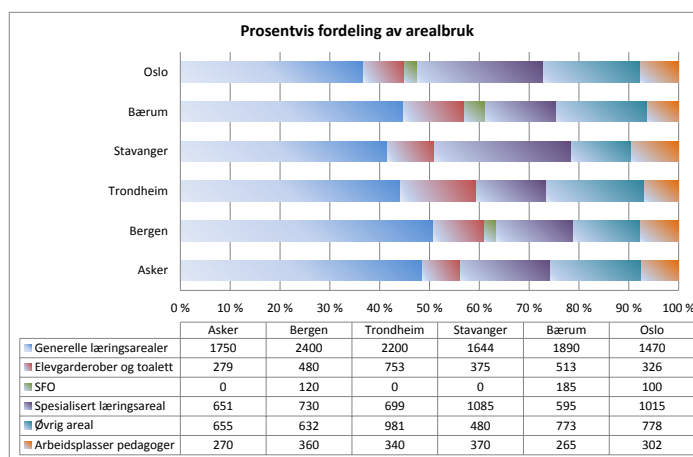
En arealnrm er normgivende ved nybygg, og kun veiledende ved rehabiliteringer i eksisterende bygg.

Det er ikke utarbeidet eget arealprogram for skoleanlegg i Malvik kommune. Som en pekepinn på om arealbruken i kommunen samsvarer med andre skoleutbyggere, vises her en oversikt over totalt nettoareal (idrettsareal fratrasket) for nye skolebygg i utvalgte kommuner. Arealbruken er direkte knyttet til skolestørrelsen og tallene i sammenligningen gjelder for 1-7-skoler med tre klasserekker (588/600 elever). Sammenligningstallene er dels vedtatte arealnrm og dels

erfaringstall fra nyere utbygginger hentet fra kommunene Oslo, Asker, Bærum, Trondheim, Bergen og Kristiansand.

Det er til dels store sprik mellom arealbruken i de ulike kommunene, med en differanse på 1368 m² mellom Trondheim og Asker. Differansen skyldes først og fremst at Trondheim setter av mer areal til garderobes, pedagogarbeidsplasser og øvrig areal. Avsatt netto funksjonsareal pr. elev varierer mellom 6,13 m² og 8,57 m².

En oversikt over prosentvis fordeling av arealet til de ulike funksjonene viser at kommunene prioriterer noe ulikt. Bergen bruker en stor del av arealet til generelle læringsareal (over 50 %), mens Oslo bruker 37 % til dette. Kristiansand er ikke inkludert i sammenligningen. Årsaken til dette er at det kun foreligger oversikt over totalt areal fra Kristiansand. Av kommunene i sammenligningen er det bare Bergen, Bærum og Oslo som avsetter eget areal til SFO

For generelle læringsarealer som klasserom, finnes det en anbefalt norm på 2m² per elev. I Malvik har man benyttet 2,5m² per elev for å kunne oppnå et slingsmonn med hensyn til plass for elever i vekstperioder. Kommunen benytter derfor ikke begrepet makskapasitet når det gjelder skolene, men heller normkapasitet. Dette forklarer imidlertid kun en liten del av økningen i arealbruk for de nye skolene.

Ved bergninger av arealer for nybygg har vi i denne rapporten benyttet et bruttoareal på 12m² per elev ved planlegging av ny skoler, og et bruttoareal på 6m² per elev ved planlegging av utvidelser av skoler. Bruttofaktor for bygg varierer gjerne fra 1,2 til 1,5.

3.14.1 Beregning av elevkapasitet

Begrepet elevkapasitet forklarer det teoretiske antall elever et anlegg er dimensjonert for. Det er i dag ikke egne arealnормer for grunnskoler og kommunen må derfor selv definere hva som skal til for å oppfylle kravene i Opplæringslovas § 9 a-1: *"Alle elever i grunnskolar og vidaregåande skolar har rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring."* gjennom å utarbeide arealnормer og arealrammer for grunnskolebygg.

Beregningen av elevkapasiteten til skolene gir et anslag på hvor mange elever skolen kan ha plass til, og potensialet for økt kapasitet ved ombygging/tilbygg. Beregningen kan gjøres med ulike metoder, og avhengig av skolebyggets struktur og tilgjengelig grunnlagsmateriale benytter Norconsult en kombinasjon av følgende tre tilnæringsmåter:

1. **Kapasitet ut fra antall klasserom** gjøres ved å telle antall klasserom (på ca. 60 m²) og multiplisere med 25/28/30 (antall elever i hvert klasserom). I beregningen av kapasiteten ut fra antall klasserom har vi valgt å benytte 28 elever som normalkapasitet i klasserommene. Metoden vurderer ikke spesialisert læringsareal, og disse må derfor ha særskilt vurdering.
2. **Kapasitet ut fra netto læringsareal** gjøres ved å registrere netto allment læringsareal (baserom, klasserom, grupperom, formidlingsrom etc.) og netto spesialisert læringsareal. Kapasiteten beregnes så ved å holde arealet opp mot aktuell arealnорм/kvalitetskrav. Med denne metoden kommer tradisjonelle korridorskoler ofte ut med lave tall, siden de har mye trafikkareal/korridorer. En svakhet ved metoden er at den ikke ser på skolebyggets struktur.
3. **Kapasitet ut fra skolens bruttoareal** tar utgangspunkt i bruttoarealet på skolen, en trekker så fra idrettsareal og unyttbart areal (tilfluktsrom, tomme loft etc.), og beregner elevkapasiteten ved å dividere bruttoarealet på bruttoareal pr. elev fra aktuell norm. Metoden forutsetter at en kan bygge om hele det eksisterende arealet i tråd med de føringer som ligger til grunn i arealnормen.

Mens kapasitet ut fra antall klasserom (1) angir hvor mange elever skolen har "plass til" i dag jf. tradisjonell klasseromsundervisning (1 klasserom - 1 klasse - 1 time - 1 lærer), angir netto læringsareal (2) hvor mange elever skolen har potensiale til å ta i mot i dag. Kapasiteten ut fra bruttoareal (3) sier noe om potensialet i bygningsmassen til å kunne bygge om fra dagens løsning til en løsning tilpasset den vedtatte arealnормen. Den beregnede kapasiteten viser en teoretisk elevkapasitet ved 100 % utnyttelse av skolens arealer. Siden elever ikke fordeler seg likt over alle årstrinn vil en skole i praksis være fullt utnyttet når 90 % – 95 % av kapasiteten benyttes.

I denne rapporten vil vi bruke en kombinasjon av disse tilnæringsmåtene.

3.15 AREALNORM BARNEHAGEANLEGGENE

Departementet har i sine merknader til [barnehageloven § 10](#) gitt en veiledende norm for barns leke- og oppholdsareal, og skriver blant annet at:

"Veiledende norm for barns lekeareal inne er 4 kvadratmeter netto per barn over tre år og om lag 1/3 mer per barn under tre år. Utearealet i barnehagen bør være om lag seks ganger så stort som

leke- og oppholdsarealet inne. Til dette arealet regnes ikke parkeringsplass, tilkjørselsveier og lignende."

Den veiledende arealnормen får betydning for barnehageeieren ved dennes fastsetting av leke- og oppholdsareal per barn og ved kommunens godkjenning og tilsyn. Arealberegningen ved fastsettingen av leke- og oppholdsarealet per barn må ta utgangspunkt i de rommene som står til disposisjon for barnas aktiviteter. Dette gjelder for eksempel lekerom, grupperom og sove- og hvilerom. Dersom barnas garderobe også egner seg som leke- og oppholdsrom, kan denne også medregnes.

Det samme gjelder kjøkkenet, dersom dette reelt brukes til barnas aktiviteter. Personalrom, kontorer, stellerom, toaletter og lignende skal ikke tas med i beregningen. En veiledende arealnорм får også betydning i forbindelse med godkjenning og tilsyn.

Særskilte barnehagetyper, som åpne barnehager og barnehage som legger særlig vekt på friluftsliv, er ikke regulert spesielt i barnehageloven.

Det er her lagt vekt på bygg med en større andel av fellesarealer, i tillegg til å oppnå mer tilgjengelig areal for alle barnegruppene. Nye barnehagebygg bør dermed dekke følgende behov:

- Tydelig hovedinngang
- Felles garderober med romslig utforming
- Stimulerende leke- og oppholdsarealer
- Bygg med spesialrom som alle barna kan utnytte, istedenfor tradisjonelle løsninger.

Av barnehageloven § 2 fremgår det at barnehagen skal ha arealer og utstyr nok til lek og varierte aktiviteter som fremmer bevegelsesglede, gir allsidig bevegelseserfaring, sanseerfaring og mulighet for læring og mestring. Bygget skal utformes med tanke på å ivareta barns behov for lek, læring, omsorg og medvirkning. Barnehagen består av lekeområder inne og lekeområder ute. Arealene skal representere en helhet i barnehagenes pedagogiske tilbud som skal ivareta barnegruppenes behov for varierte aktivitets- og bevegelses muligheter uavhengig av alder og gruppesammensetning. Arealene både inne og ute skal kunne være disponibelt for bruk på ettermiddagstid og helger for nærmiljøaktiviteter. Barnehagenes fysiske miljø danner rammen rundt barnehagedriften og har påvirkning på det pedagogiske arbeidet i barnehagen som omhandler omsorg, oppdragelse, læring, lek. Blant annet kan utformingen av lekearealene og barnehagens organisering ha stor betydning for å ivareta barns mulighet for medvirkning (www.kanvas.no).

Fleksible barnehagebygg gir mulighet for et mangfold av ulike aktiviteter, og skaper gode lærings- og utviklingsmuligheter for alle barn i førskolealder. Samtidig gir bygg med fleksible arealer mulighet for å tilpasse barnegruppene etter etterspørsel. Fleksible arealer gir muligheter for:

- at sammensetning av grupper kan tilpasses endringer i alder
- større andel spesialrom
- effektiv utnyttelse av bemanning og areal
- å styrke barnets læringsutbytte gjennom tilrettelegging av læringsmiljø (www.kanvas.no)

Trondheim kommune har utarbeidet et standard arealprogram for barnehager med 72 storbarnsekvivalenter. Arealtallene for Trondheim vises i følgende tabell:

**SAMMENDRAG AV INNENDØRS
AREALPROGRAM**

Barnehage for 72 storbarns-ekvivalenter	Nettoareal i m ²
Leke- og oppholdsareal	288
Kjøkken	26
Barnas garderober	99
Stellerom pluss HC-toalett	16
Møte- og pauserom	46
Kontorer	20
Personalgarderobe	15
Lager og renholdssentral	44
SUM Nettoareal	554

Trondheim beregner en bruttofaktor på 1,25 og totalt bruttoareal er dermed beregnet til 693m². Nettstedet www.etablerebarnehage.no som er drevet av Kunnskapsdepartementet og Husbanken, legger et noe mindre areal til grunn og anbefaler at en barnehage med 72 barn/ekvivalenter trenger ca. 500 m² bruttoareal, og bare unntaksvis over 600 m². En barnehage med 36 barn/ekvivalenter trenger ca. 400 m² bruttoareal.

Gjeldende lov og planverk må ligge til grunn ved planlegging av nye barnehagebygg. Godkjenning av barnehagens leke- og oppholdsareal regulerer hvor mange barn barnehagen kan ta imot. Barnegruppene kan derfor settes sammen på mange ulike måter og med ulik størrelse under forutsetning av at en tar hensyn til barnas alder og behov, godkjent areal og norm for bemanning.

3.15.1 Bemanningsnorm Malvik kommune – Barnehager

Kravet til pedagogtetthet reguleres av forskrift om pedagogisk bemanning som krever to pedagoger per 7-9 barn når barna er under 3 år og to pedagoger per 18 barn når barna er over 3 år. Utover dette krever loven at resterende bemanningen skal være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet. Økt fokus på kvalitet stiller i dag skjerpede krav både til areal og pedagogisk kompetanse, og det reiser debatten om andelen ansatte i barnehagen som har barnehagefaglig kompetanse.

Malvik kommunestyre har vedtatt at bemanningen i barnehagene ikke skal være over, men på linje med forskrift til barnehageloven, som sier at det skal være tre årsverk pr. 9 ekvivalenter på småbarnsavdeling og tre årsverk pr. 18 enheter på storbarnsavdeling. Statlige krav tilsier at minst to av disse tre skal være pedagogisk personale.

3.16 AREALBRUK FOR SKOLER OG BARNEHAGER I MALVIK

Skoler/barnehager	Brutto arealtall (M2)	Kapasitet	Areal per elev/barn (M2)
Hommelvik ungdomsskole	3703 inkludert paviljong	270	13,7
Vikhammer ungdomsskole	2397	360	6,7
Hommelvik skole	3460	392	8,8
Vikhammer skole	5345	392	13,7
Vikhammeråsen grendeskole	842	112	7,5
Saksvik skole	2995	392	7,6
Sveberg skole	8693 inkl Sveberghallen	392	22,2
Grønberg barnehage	188	30	6,3
Hommelvik barnehage	608	76	18,4
Mostadmark barnehage	190	14	13,6
Planetringen barnehage	543	70	7,8
Saksvik barnehage	677	100	6,8
Solstrand barnehage	447	62	7,2
Vidhaugen barnehage	1100	90	12,2
Vikhammer Vestre barnehage	125	30	4,2
Vikhammeråsen barnehage	424	51	8,3

Som man kan se av tabellen ovenfor, er det store variasjoner når det gjelder arealbruk i Malvik, både for skoler og for barnehager. Alle arealtall er oppgitt av Malvik kommune, og det er ikke foretatt noen kvalitetssikring av tallene. Sveberg skiller seg ut med et arealbruk per elev som ligger langt over alle andre. Selv om man trekker fra 2000m2 for Sveberghallen, er arealbruk for Sveberg skole svært høyt også ved sammenlikning med andre skolebyggere i landet, slik man kan se av tabellen i pkt 3.6. Sammenliknet med Oslo har man nesten dobbelt så høyt areal per elev på Sveberg skole. Vikhammer som er den nest nyeste skolen har også høyt arealbruk per elev. Det

kan altså se ut til at det er en tendens til at man ved planlegging av nye skoler i Malvik øker arealbruken.

Barnehagene er også forskjellige når det gjelder arealbruk, men har generelt mer nøktern arealbruk enn skolene. Vidhaugen barnehage ble ferdigstilt i 2012 og har høyest arealbruk per barn, og det kan dermed se ut til å være den samme tendensen til høyere arealbruk i de nye byggene, som gjelder skolene. I denne utredningen har vi ikke gått inn og vurdert hva som skaper denne tendensen og hvilke arealer som har bidratt til en økning.

Med et så bredt sammenlikningsgrunnlag som vi har for skolene, er det grunn til å hevde at arealbruken i Vikhammer skole og Sveberg skole er for høyt. Dette kan reduseres enten ved å omdisponere arealer til andre funksjoner, eller å øke dimensjoneringsstallet for skolen.

4 Beskrivelse av viktige funksjoner i barnehage- og skoleanlegg

I utviklingen av barnehage- og skoleanlegg bør kommunen legge vekt på å skape læringsareal som er fleksible og kan tilpasses endringer i barne- og elevtall, varierte arbeidsmåter og ny organisering. I avsnittene under er de sentrale føringene og de grunnleggende forutsetninger som gjelder for utformingen av hovedfunksjonene i barnehage – og skoleanlegg i Malvik kommune summert opp.

4.1 GENERELL MÅLSETTING

Ved nybygg og ombygging av barnehage- og skoleanlegg skal det legges vekt på at anleggene blir generelle, fleksible, universelt utforma og arealeffektive. Videre skal nye kommunale bygg innfri strenge energi, miljø- og klimakrav.

Disponering av tomt og innhold i bygningsmassen skal, uavhengig av organisasjonsformer, læringsformer og skiftende barne- og elevtall, skape gode fysiske omgivelser som gir grunnlag for et godt oppvekst- og læringsmiljø, og er et attraktivt arbeidsmiljø både for barn og voksne. For å ta høyde for varierende størrelse på årskullene bør anleggene dimensjoneres for om lag 10 % flere barn enn det prognosene viser.

4.2 GRUNNLEGGENDE PREMISS

Tilpasset opplæring

Barn er ulike og har ulikt utgangspunkt i forhold til tilegning av læring. Et sentralt prinsipp er at opplæringen skal tilpasses det enkelte barn, barnets kunnskapsnivå og at opplæringen skjer i fellesskap med barnegruppen. Tilpasset opplæring handler om å møte mangfoldet med varierte pedagogiske metoder og verktøy, som igjen sett krav til anleggets funksjoner og utforming. Utformingen av barnehage- og skoleanleggene bør derfor gi mulighet for å skape bredde i opplæringstilbudene.

Pedagogens rolle

Læreren/førskolelæreren er institusjonens mest sentrale ressurs, og har rollen som formidler, veileder og omsorgsyter. Derfor må arealene utformes slik at de voksne har nærhet til barna - og omvendt. Arealene skal være slik at pedagogen har oversikt og kontroll på barnegruppen.

Skolen og barnehagen som lærende organisasjoner

En sentral forutsetning for å utvikle livslang læring - er å legge til rette for gode møte- og samhandlingsarenaer som sikrer god kontakt mellom tilsette, foresatte og andre samarbeidsparter. Ved å utvikle et stort repertoar av arbeidsmetoder, organiseringsmåter, kommunikasjonsformer, teknologi, mm kan en lettere etablere interne kulturer for pedagogisk utviklingsarbeid.

Varierte læringsmiljø / varierte læringsareal

Læring går for seg i kommunikasjonen og interaksjonen mellom pedagog og barn, og barn imellom. Barnehage- og skolebygg bør tilby areal hvor en kan variere:

- Fra åpent til skjerma
- Fra allrom til spesialiserte rom
- Fra ro og konsentrasjon til aktivitet og utfolding
- Fra fellesskap til individ
- Barnehage- og skoleanlegga skal:
 - Fremme kreative,
 - Legge til rette for fysisk aktive barn
 - Legge til rette for utforskende barn

Transparente vegger

Mange skolebygg utformes i dag med transparente løsninger. I utformingen av skoleanleggene er det flere fordeler ved dette. I tillegg til å gi påkrevd dagslys til areal som ligger inne i byggene, skaper innvendige glassvegger innsyn, utsyn og oversiktighet som igjen er viktig for å hindre uønsket elevatferd. I enkelte undervisnings-situasjoner er det behov for rom og områder med større grad av skjerming. Et fleksibelt bygg skal gi mulighet for å ivareta flere hensyn og det er derfor en variasjon i grad av skjerming.

Ikke alle rom og areal i en skole benyttes like mye igjennom skoledagen. Rom til naturfag, kunst og håndverk, musikk, mat og helse, SFO og funksjoner i personalsonen som personalrom og helsesøster er eksempler på dette. Det er derfor et mål å utnytte arealene så effektivt som mulig gjennom planlagt sambruk og flerbruk.

Skolene bør ha en klart definert hovedinngang og om mulig desentraliserte innganger til de ulike årstrinnene.

4.3 GENERELT LÆRINGSAREAL I SKOLEN

Hjemmeområdet og generelle læringsarealer er fellesbetegnelser som beskriver det området hvor elevene har tilhørighet og oppholder seg mesteparten av tiden. Selv om klasserommet er den vanligste organiseringen i eksisterende skoler, kan man organisere de generelle arealene på forskjellige måter. Hjemmeområdet skal tilby arealer tilpasset ulike situasjoner og aktiviteter. Derfor bør hjemmeområdet bestå av et sett med rom av ulik størrelse og ulik grad av skjerming. I mange nye skoler har man gått bort fra tradisjonelle klasserom og bygger istedenfor storklasserom, baser eller en kombinasjon av disse. En organisering av elevene i baser eller storklasserom innebærer at elevene får en større referansegruppe enn en tradisjonell klasse på 25-30 barn, men likevel ikke større enn at de kan forholde seg til den; lærerne får bedre muligheter til å arbeide i team, organisere undervisningen sammen, trekke på hverandres ulike kompetanse/styrker og lære av hverandre. Arealene i hjemmeområdet skal utformes slik at det er:

- Plass til formidling
- Plass til lesing, lesestol med bøker/oppslagsverk

- Plass til samarbeid mellom elever
- Plass til selvstendig arbeid
- Plass til utforsking
- Veggplass til utstilling/opphenging av elevarbeider etc.
- Plass til nærlager

Skolen skal enkelt kunne tilpasse arealene til nye organisasjons- og læringsformer og det må være mulig å gjennomføre ulike læringsaktiviteter samtidig. Det må være avsatt areal hvor elevens sekk og bøker har fast plass.

4.4 GARDEROBER OG TOALETT I SKOLEN

Elevgarderober og toalett skal ligge i tilknytning til hjemmeområdet. Utformingen må være slik at garderoben fungerer som et skille mellom våt/skitten og ren sone. Her skal det være mulig for elevene å henge fra seg yttertøy og skifte til innesko. Med tanke på at trengsel kan skape stress og uro må garderobene utformes og dimensjoneres slik at det unngås.

I eller ved garderoben for 1. – 4. trinn skal det være mulig å spyle og tørke tøy. Elever på disse årstrinnene har også behov for oppbevaringsplass for skiftetøy.

Eldre elever (5. – 10. trinn) skal ha mulighet for å henge fra seg yttertøy og utesko i garderoben. Det kan gjerne planlegges for låsbare skap som plasseres i forbindelse med garderobe i hjemmeområdet eller vestibylen/inngangsparti.

Elevtoalettene skal desentraliseres i skoleanlegget, hvor av de fleste til elevenes hjemmeområde. Videre skal toaletter være tilgjengelig fra utearealene og i skolens fellesarealer. Toalettanlegg med spanskegger og «tittekanter» oppe og nede bør unngås, og det skal som prinsipp kun etableres egne toalettrom. For å bidra til sosial kontroll/ forebygging av mobbing skal det i læringsarealene og fellesareal tilrettelegges for at ansatte og elever kan benytte samme toaletter. For personalet skal det i tillegg være egne toaletter i personalgarderoben.

Toaletter skal være tilgjengelig i arealer som er naturlig for utlån/utleie utenom skoletiden.

4.5 SPESIALUTSTYRTE LÆRINGSAREALER I SKOLEN

Spesialisert læringsareal betegner arealer som krever ekstra installasjoner som er forbundet med støy, gift eller fare. Dette gjelder særlig arealer til aktiviteter knyttet til naturfagene, kunst og håndverk, mat og helse, musikk og kroppsøving. Utformingen skal fremme fagenes egenart.

De spesialiserte læringsarealenes utforming og plassering skal sees i sammenheng med det øvrige arealet. Med en gjennomtenkt modell for overlapp av funksjoner og sambruk av disse arealene ligger det muligheter for å få til et velfungerende, men samtidig arealeffektivt bygg.

Det er hensiktsmessig at de spesialutstyrte arealene legges lett tilgjengelig for det alderstrinnet som benytter dem mest. De skal fortrinnsvis tilrettelegges for sambruk, og trafikken til og fra skal organiseres på en slik måte at den ikke virker forstyrrende på arbeidet ellers i anlegget.

Arealene skal ha en transparent utforming for å kunne være med å skape et miljø som bærer preg av mangfold og likeverd.

De ulike spesialrommene dimensjoneres noe ulikt avhengig av skoletype og størrelse.

4.6 KROPPSØVINGSAREAL I SKOLEN

Ved 1-7-skoler med inntil to klasserekker er det behov for en standard gymsal bestående av spilleflate, ett sett garderober, instruktørgarderober og nødvendig lagerareal. Arealbehovet summerer seg til netto ca. 350 m².

En 1-7-skole med tre til seks klasserekker har behov for to standard gymsaler med et nettoareal på ca. 700 m². Arealet inkluderer to spilleflater, to sett garderober, instruktørgarderober og nødvendig lagerareal.

4.7 SFO I SKOLEN

Det er et krav at skolefritidsordningen skal ha arealer ute og inne som er egnet til formålet. For å få en effektiv bruk av arealene skal SFO's virksomhet i størst mulig grad basere seg på sambruk med skolens øvrige areal, men det må gjøres tilpasninger for å tilfredsstille de særlige behov som SFO har. I SFO's særarealer er det primært behov for oppvarmingskjøkken og nærlager. Arealene skal ha nærhet til egnet spiseareal for en større gruppe elever. En oversiktlig sone for hente-/bringesituasjon må plasseres på egnet sted. Kontorplass for SFO-leder plasseres sammen med resten av administrasjonen og ledelsen ved skolen.

4.8 FELLESAREAL/SAMLINGSAREAL I SKOLEN

Nye skoler planlegges i dag gjerne med fellesrom som samlingsareal/kantine. For å utnytte arealet som er satt av til fellesrom i arealprogrammet effektivt, bør funksjonene løses gjennom sambruk. For eksempel vil det være hensiktsmessig å se samlingsrom, inngangsparti og kantine i sammenheng. Dette gir mulighet for å skape et rom med scene og amfi hvor en kan samle større elevgrupper til felles opplevelser. Om det er mulig å samtidig se disse arealene i tilknytning til musikkavdelingen vil det være et godt eksempel på sambruk av areal.

4.9 PERSONALAREAL I SKOLEN

Malvik kommune har fokus på å skape et godt arbeidsmiljø for sine ansatte. Personalarealet skal gi alle ansatte gode muligheter for å utføre sitt arbeid til beste for elevenes læring, felles og egen utvikling og trivsel. Til dette er det avgjørende å ha inngående kjennskap til de oppgaver og behov ansatte i skolen har.

4.9.1 Arbeidsplasser for lærere

Arbeidsplassene skal tilfredsstille Arbeidstilsynets arealkrav – p.t. 6 m² pr arbeidsplass. Dette arealet fordeles på forskjellige funksjoner: individuelt arbeid, formelle og uformelle møter, telefonsamtaler, klipping og liming, kopiering etc. Arbeidsrommet skal dekke behovet for individuelt kontor- og teamarbeid. Tilpasset opplæring og varierte undervisningsformer krever et tett lærersamarbeid. På grunn av behov for faglige drøftinger, god informasjonsflyt og felles planlegging, er det en fordel at lærerne på hvert trinn/ elevgruppe disponerer felles arbeids- og møterom. I møterommene kan det gjennomføres elevsamtaler, telefoner til foresatte, o.l. En lokalisering nær hjemmeområdet kan være praktisk.

4.9.2 Administrasjon

Skolens administrasjon skal være lett tilgjengelig og ligge nær hovedinngangen. Administrasjonen skal bestå av rom til resepsjon/forkontor, kontor til rektor, inspektør, SFO-leder, rådgiver og helsesøster. Ofte kan det være hensiktsmessig med et eller flere møterom samlokalisert med disse funksjonene. Også personalrom, personalgarderober med toalett og kopirom kan plasseres her.

4.10 ANNET AREAL I SKOLEN

Samlingsrom: I skolen skal det være en plass hvor alle elever og tilsatte kan samles. Dette kan være i et atrium/aula/amfi/kantine eller i en gymsal/idrettshall. Det kan være naturlig å se scenefunksjonen i sammenheng mellom musikk og kroppsøvningsareal.

Lager: Gode lagerrom bør planlegges som en integrert del av alle hovedfunksjonene i skolen. Nærlager i de generelle læringsarealene, lagerrom i spesialareal (gymsal, musikkrom, bibliotek/mediatek, o.a.) og stollager til samlingsrom er bare noen eksempler på viktige lagerfunksjoner. Utstyr, bøker og materiell krever ofte større plass i virkeligheten enn på tegnebrettet. Samtidig er det viktig at skolene ikke tar vare på alt, men kvitter seg med det en ikke lengre har bruk for.

Inventar og utstyr: Valg av inventar og utstyr er en suksessfaktor for å sikre den gode indre virksomheten i skolen. I forbindelse med byggeprosjekt vil det være fornuftig å gjennomgå alt inventaret på skolen, og det er viktig at skolene får kontinuerlig utskifting av inventar. Nytt inventar skal ha en fleksibel utforming og det skal være lett å møblere om.

4.11 SKOLENES UTEAREAL

Rapporten "Skolens utearealer – Om behovet for arealnormer og virkemidler", laget for Sosial- og helsedirektoratet og utgitt i 2003, kommer blant annet med anbefalinger til funksjoner og kvaliteter en skoles uteområde bør inneholde. Rapporten kommer også med en anbefaling om størrelse på uteområdet. Det er imidlertid ikke en utbredt praksis på å følge rapportens anbefalinger.

Utformingen skal ta hensyn til områdets særpreg og egenart, og inspirere barn og ungdom til å bruke egen fantasi og kreativitet i leken. En godt utrustet skolegård, med rom for positive aktiviteter, er sentral i arbeidet for å redusere mobbing (jf. Olweus' programpakke mot mobbing, ECICSB 1998). Studier viser at gode uteareal reduserer mengden vold, mobbing og uro blant elevene og stimulerer trivsel, motivasjon og læringsevne.

Skolens uteområde er en viktig arena for elevers utfoldelse og læring og må derfor tilrettelegges for allsidig lek og trygghet, både fysisk og sosialt og utformes etter prinsippene for universell utforming. Utearealet til skolene skal kjennetegnes ved at det er variert, tilrettelagt for ulike aktiviteter og tilpasset aktivitetsbehovene og alderssammensetningen til elevene. I utformingen skal en legge vekt på følgende prinsipper for utearealet:

- Legge til rette for variasjon i aktiviteter.
- Skjerming mot regn og vind.
- Legge til rette for sanseopplevelser.
- Beholde tomtens naturlige kvaliteter som berg, trær, bekker osv.
- Legge til rette for uteundervisning.
- Unngå store ubrukte areal. Del opp areal med vegetasjon og terrenginngrep.
- Trafikksikkerhet; skille mellom bil og barn.

Elevers behov og ønsker for utearealet endrer seg med økende alder. Dette løses godt gjennom en soneinndeling av uteområdet hvor aktiviteter som krever mye bevegelse skilles fra roligere aktiviteter. Barn og ungdom har behov for å bruke hele kroppen og oppleve mestring, uteområde bør derfor stimulere til dette. Viktige momenter i så henseende blir at skoleområdet:

- Gir utfordringer innen fysisk aktivitet.
- Har plass til ulike former for ballspill.

- Har kupert/ulendt terreng som gir motoriske utfordringer.
- Har møtesteder og områder for sosialt samvær.
- Tar hensyn til at jenter og gutter har ulike behov.
- Er funksjonelt for alle, også for elever med nedsett funksjonsevne.

For skolene i Malvik kommune er det aktuelt å benytte skolens nærområde aktivt i opplæringen, og det er nærliggende å peke på tema inne miljølære, naturfag og samfunnsfag hvor en kan samarbeide med lokalmiljøet og gjøre seg nytte av nærområdene til skolene.

4.11.1 Sikkerhet og vedlikehold

Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr stiller krav om ettersyn av lekeplassutstyr. Av forskriften fremgår det at:

"Den som anskaffer eller eier lekeplassutstyr er ansvarlig for jevnlig ettersyn og nødvendig vedlikehold, slik at utstyrets sikkerhetsegenskaper opprettholdes".

Norsk Standard 1176 gir anbefalinger om hvordan forskriften om sikkerhet ved lekeplassutstyr kan oppfylles. Det anbefales:

- Rutinemessig visuelt ettersyn
- Funksjonsettersyn
- Årlig hovedettersyn

Hovedettersyn bør utføres av sakkyndige personer i nøyaktig samsvar med produsentens anvisninger.

4.11.2 Erfaring fra og vurdering av skolegårder i Oslo.

Oslo kommune hadde i 1999 ansvar for om lag 165 skolegårder hvor det var stor variasjon i kvaliteten og størrelse. Bjørbekk og Lindheim AS utarbeidet en rapport hvor de vurderte et utvalg av skolegårdene som nylig var oppgradert. Rapporten viser konkrete eksempler på funksjoner som er med på å gjøre et uteareal funksjonelt, hva som bør vektlegges i planleggingen og hvilke kostnader som var knyttet til opparbeidelsen av skolegårdene.

Ved eksisterende skoleanlegg er tilgjengelig tomteareal ofte begrenset. Da blir det en utfordring å finne løsninger som ivaretar kravet til elevers mulighet for utfoldelse og variasjon i aktiviteter på det arealet som er tilgjengelig. Rapporten fra Bjørbekk og Lindheim AS viser eksempler på hvordan det er mulig å skape velfungerende uteareal, også på små skoletomter, når det fokuseres på å opparbeide uteareal som oppmuntrer til aktivitet og læring. For inspirasjon og eksempler vises det til rapporten «Forbedring av skolegårder i Oslo – En idé og erfaringsrapport» utgitt 1999 av Skoleetaten i Oslo. Rapporten er tilgjengelig på Rådgivningstjenesten for skoleanlegg sin nettside www.skoleanlegg.utdanningsdirektoratet.no.

4.12 UTFORMING AV DE ENKELTE HOVEDFUNKSJONENE I BARNEHAGEN

Mangfold og fleksibilitet: Anleggene bør gi pedagogene mulighet til å organisere barna i mange ulike mønstre. Variasjon i gruppestørrelse, aktiviteter og pedagogiske arbeidsmåter er med på å utvikle mangfold i hverdagen. Derfor bør fleksibilitet være et sentralt stikkord når det bygges skoler og barnehager, eller når en skal bygge om/ut. Bygningene må legge til rette for sosial kontakt,

individuell fordyping, formidling, praktisk tilnærming, - og ikke minst legges til rette for at det kan gjennomføres ulike aktiviteter på samme tid.

4.12.1 Garderober i barnehagen

Det skal som prinsipp etableres todelt og garderober i barnehagene; en grovgarderober og en fingarderober. Grovgarderober skal være skilt mellom ren og skitten sone i barnehagen. Her skal være plass for barnas ytterklær og utesko. Grovgarderober må ha en utforming og utstyres med tanke på at ytterklede skal tørke. Fingarderober skal, foruten å være det naturlige møtestedet for foreldre og voksne i barnehagen, også ha plass til barnas skifteklær og annet utstyr. I grovgarderober og i fingarderober skal det være direkte tilgang til toaletter og stellerom.

Grovgarderober skal:

- Ha plass til barnas ytterklær
- Ha tørkemuligheter for ytterklær f.eks. tørkeskap eller tørkerom
- Fungere som skille mellom våt/skitten sone og tørr/ren sone i anlegget

Fingarderober skal:

- Være inkludert i netto leke- og oppholdsareal for barna
- Ha plass for barnas skifteklær og annet utstyr
- Vera møteplass for foreldre og voksne i barnehagen ved start og slutt på dagen
- Utstyrt med vaskeremne eller ha direkte tilgang til vaskerom

Hver avdeling/base skal ha sin egen fingarderober. Grovgarderober og inngang kan være felles for flere avdelinger.

Toalett og stellfunksjon skal være tilgjengelig fra garderober, og tørkerom bør bygges i tilknytning til garderober. Rommet må ha avfukter og utlufting til friluft. Det bør lages garderoberplass på minimum 15 cm til personalets arbeidssyrtøy i barnas grovgarderober.

I hvilket omfang fingarderober skal inngå som leke- og oppholdsareal er avhengig av utforming og arealdisponering i det enkelte byggeprosjekt. Norconsult inkluderer 2/3 av fingarderober i sine beregninger av leke- og oppholdsarealet.

4.12.2 Barnehagens arealer inne

Det bør kunne være mulig å samle barna i store rom og i mindre lukkede rom, og barns behov for tilhørighet i en mindre gruppe skal ivaretas og prioriteres høyt. Barnehagene planlegges med primærarealer/hjemmebase og fellesarealer/spesialarealer.

Barnehagens inngangsparti

Det skal lages to innganger som har direkte utgang til lekearealet ute. En av inngangene skal da være tydelig skiltet/markert som inngang til administrasjon og personalsone. Inngangspartiene skal

ha direkte atkomst til barnas grovgarderober. Inngangspartiet/ene bør være overbygget og ute skal det etableres gode rister/sluk og spylemulighet til barns yttertøy.

Leke- og oppholdsareal i barnehagen

Dette arealet er det arealet som står til disposisjon for barnas aktiviteter. Dette arealet består av fingarderober, hjemmebaser, kjøkken, tema og aktivitetsrom. Arealet skal være egnet for barns lek og kunne benyttes hele barnehagens åpningstid. Lekearealet skal ivareta ulike aktiviteter og ha areal for å samle hele barnegruppen, mindre grupper og ivareta basisfunksjoner som spise og hvilerom. Aktiviteter som skal kunne pågå over tid og ha skjermet areal for smågrupper. Fortrinnsvis skal aktivitetsareal ha lave vinduer og godt dagslys.

Leke- og oppholdsarealet i barnehagen skal være fleksibelt og variert, samtidig som det er fysisk mulig å skape personlige og avgrenset areal. Det skal ikke være gjennomgangstrafikk i avdelingene/basene.

Barnehagens leke- og oppholdsareal skal utformes for å dekke funksjoner som:

- Stille lek
- Aktiv lek
- Fellessamling for barn og voksne på avdelingen
- Felles måltid for barn og voksne på avdelingen
- Hvile og sove. Kan sees i sammenheng med vognplasser ute

Enkelte funksjoner kan være til sambruk mellom alle avdelingene i barnehagen. F.eks. på slike funksjoner er:

- Sanserom
- Musikkareal
- Kunst og håndverksareal
- Eksperimenterende og undersøkende aktiviteter
- Bevegelsesareal
- Kjøkkenareal
- Areal for framvisninger

Om en velger å etablere avdelingsbarnehager eller basebarnehager kan avgjøres i det enkelte byggeprosjekt. Uavhengig av valg skal det i barnehagen være rom som er skjermet og tilpasset barn som trenger trening/oppfølging av logoped, spesialpedagog, fysioterapeut osv.

De ulike avdelingene/basene skal utformes fleksibelt og kunne benyttes som avdeling for barn både over og under 3 år.

Annet areal i barnehagen

Stellerom må utformes og møbleres med tanke på å i barna en rolig og trygg omsorg. Rommet skal ikke ha gjennomgangstrafikk eller være til flerbruk med andre funksjoner. Utstyr og plassering av for eksempel vask må være slik at de reduserer faren for belastningsskader for tilsatte.

Vaskesentral. Vaskesentralen skal være til sambruk mellom renhold og barnehagen. Her skal renhold ha plass til nødvendige renholdsmaskiner, vaskemaskiner, tørkeskap og lagerplass for renholdsprodukt etc. Barnehagens behov for vask og stell av tøy skal også løses i dette rommet.

Vognparkerings utendørs skal være godt skjermet for vær og vind, fungere som oppbevaringsplass for barnevogner og som soveplass for barn som sover i vognen.

Utendørs soveplass: I de tilfellene det etableres halvklimaliserte rom kan dette i tillegg også benyttes til utendørs soving for barn.

Lager. Lagerfasiliteter i form av nærlager i aktivitetsrom eller i tilknytning til aktivitetsrom. Hovedkjøkken bør ha tørrlager og kjølerom med enkel tilkomst for varelevering. I tillegg kommer tekniske rom til varme- og ventilasjonsanlegg, og sentraler for el-kraft og IKT.

Personalareal i barnehagen

Personalfasiliteter. Personalfasiliteter bør samles i en sone. Barnehager i oppvekststunene skal ha felles personalfasiliteter med skolen. I barnehagen skal det etableres eget kontor til styrer, mens kontorarbeidsplasser for pedagoger skal plasseres i felleskontor. Kontorarbeidsplassene skal dekke styrer og pedagogers behov for individuelt kontorarbeid. Personalsone bør ha egen inngang og inneholde:

- Kontor for administrasjon/arbeidsplasser med tilgang til dataverktøy for personalet
- Pauserom, inkl. tekjøkken med oppvaskmaskin, kjøleskap og komfyr. Rommet skal ha plass til ca. halvparten av de tilsatte
- Konferanserom/møterom skal benyttes til interne møter i barnehagen, foreldersamtaler, telefoner til foreldre
- Garderobe med låsbare skap på minimum 30 cm ytre bredde. Det må tas hensyn til at tilsatte i barnehagen har stort behov for oppbevaring og tørkeplass til ytterklær/dresser/regnklær osv.
- Personaltoaletter. Det tilrettelegges med toalett for damer og for herrer, samt en dusj for herrer og en for damer. Ett av toalettene skal være et HC-toalett

Uteområdet i barnehagen

Ved plassering av bygget må det tas hensyn til at det bør være god visuell kontakt mellom barnas oppholdsareal inne og utelekeplassen. I opparbeidelse av lekeområdet bør det i størst mulig grad søkes å bevare og benytte naturkvaliteter på tomten. En må ta hensyn til alle aldersgrupper samtidig som lekearealet skal være inspirerende og utfordrende. Inngangspartiet skal være overbygget og skjermet for vær.

Lekearealet ute bør opparbeides med ulike soner ut fra aktivitetsbruk, behovet for oversikt samt avgrensede områder som gir barnevennlige dimensjoner. Beplantning bør være nyttebusker som frukt/bær og busker som fremhever de ulike årstidene og som er tilpasset allergikere.

I tilknytning til hovedbygget kan det bygges halvklimaliserte rom som kan gi mulighet for ulike aktiviteter. Halvklimaliserte rom kan for eksempel brukes til oppbevaring av vogner og til soving, som temarom natur- og miljø og/eller som formingsrom. Rommet må også kunne brukes som vognskur.

Avfallsskur/ kompostbeholdere og utvendige boder til leker og redskap må sees i sammenheng med dette.

Det bør tilrettelegges for følgende aktiviteter på uteområder:

- Vann

- Sandbasseng
- Sklie og klatring
- Disser
- Sykling
- Ball
- Lekehus
- Kjøkkenhage /grønnsakhage

Avkjørsel og parkering. Anlegget skal ha tilfredsstillende planløsning for parkering og avstigningsplasser. Barnas inngang/er og uteområde skal være atskilt fra parkeringsplass og område for varelevering.

4.13 ULIKE TYPER BARNEHAGER

4.13.1 Natur- og friluftsbarnhage

En natur- og friluftsbarnhage har som regel base på en vanlig barnhage, eller den kan ha base i et eget bygg. Dagen i natur- og friluftsbarnhagen starter og avsluttes i basen. For øvrig er barna mest mulig ute – i friområder, idrettsanlegg og naturområder. Leke- og oppholdsarealet for en natur- og friluftsbarnhage skal være 4 m² pr. barn som i en vanlig barnhage. Basens størrelse kan reduseres til 3 m² per barn, men da må den resterende kvadratmeteren legges til hytte, lavvo, etc. Tilleggsareal som hytter, telt, lavvo, jordgamme, grillhytte, båt og lignende beregnes med det antall m² som barna faktisk bruker. Det må utvises skjønn ved vurdering av egnethet og beregning av areal. Der hvor tilleggsarealet ikke benyttes daglig skal arealet deles forholdsmessig etter antall dager.

Natur- og friluftsbarnhager har økt i antall den senere tiden og er et nytt felt innen barnhageforskning. Flere studier viser en tendens til at opphold i naturen gir barn fortrinn når det gjelder motoriske ferdigheter. Vi finner også at flere menn søker seg til denne typen barnhager sammenlignet med tradisjonelle barnhager.

4.13.2 Åpen barnhage

Åpen barnhage er et gratis korttidstilbud der foreldre eller andre omsorgspersoner deltar sammen med barna.

4.13.3 Familiebarnhage

Familiebarnhage er en barnhage for en liten gruppe barn som har lokale i et private hjem. Godkjenning av familiebarnhager omfatter virksomhetens organisering og det enkelte hjemms egnethet som lokale for familiebarnhagedrift.

4.14 OPPVEKSTTUN

Oppveksttun er organisering av barnhage og skole, med felles ledelse, hvor målet er felleskap og helhetstenkning rundt barns kompetanse og vilkår.

En av fordelene med oppveksttun er at en kan øke og redusere kapasiteten etter behov. Dette har vist seg å være en god og lønnsom måte å etablere barnhageplasser på, og samtidig bedre

utnyttelse av skoleareal. Hovedmålet med etablering av oppveksttun har vært å oppnå organisatoriske og pedagogiske gevinster som:

- Helhetlig oppveksttenkning
- Pedagogisk nytenkning
- Sambruk av lokaler og uteområder
- Felles administrasjon og personale
- Organisasjonsutvikling
- Felles ressursutnytting når det gjelder kompetanse og økonomi

Erfaring viser at fleksible bygg har flere store fordeler:

- Ivaretar vekslende barnetallsutvikling og ulik aldersmessig sammensetning av barnegruppene
- Gir effektiv utnyttelse av bemanning
- Gir effektiv utnyttelse av areal
- Gir mulighet for mer fleksibel gruppeorganisering for de eldste, samtidig trygge rammer for de minste barna gjennom mindre rom/avdelinger.

1.1.1 Oppvekstsentermodell vs. barnehager med egne kommunale styrere

Et oppvekstsenter er en organisasjon som har integrert både barnehage og skole med felles ledelse og drift. Bakgrunnen for oppvekstsentermodellen er en helskaplig tenking rundt barnas utvikling – hvor barna kan utvikle seg i det samme nærmiljøet fra barnehage og gjennom barnetrinnet på skolen.

Mange kommuner har etablert oppvekstsenter/ oppveksttun i skoleområder hvor barnetallet er slik at det ikke er praktisk eller økonomisk forsvarlig å opprette egne barnehager. I tillegg er det ofte relativt store avstander til nærmeste skole. Oppvekstsenter kan da være en god løsning for å øke barnetallet og fagmiljøet ved skolen.

4.15 TILPASSET OPPLÆRING

I Tilstandsrapport grunnskole i Malvik vises det til at det i 2010 var 176 elever ved grunnskolene i Malvik kommune som hadde enkeltvedtak om spesialundervisning. Dette tilsvarer 9,2 % og er en nedgang fra tidligere år. Rapporten sammenligner med kommunegruppe 07 og nasjonalt nivå og understreker at det er flere elever i Malvik som får spesialundervisning: «Dette på tross av en økning i andel det siste skoleåret både for kommunegruppe 07 og nasjonalt. Tallene fra Malvik spesielt viser at det på 8.-10. årstrinn er en svært høy andel elever med enkeltvedtak. På 1.-4. årstrinn er andelen svært lav».

Rapporten viser også til statistikk fra PPT som viser en økning i henvisning fra barnehager, færre henvisninger fra barneskole (1.-4. årstrinn og 5.-7. årstrinn), og uendret antall for de øverste årstrinn. Dette viser en positiv utvikling i forhold til målet om å få flere henvendelser på et tidlig årstrinn, ved å rette innsatsen mot de yngste elevene for at de skal mestre grunnleggende ferdigheter. Dette får da på sikt en effekt på andelen for de neste årstrinn om man lykkes.

Høsten 2009 endret PPT i Malvik sin arbeidsmetodikk. Dette innbefattet blant annet å ha faste kontaktpersoner på skolene og med faste tjenestedager. Her utføres blant annet veiledning av skolepersonell, samt iverksetting av forebyggende tiltak. Dette bidrar til en tettere samhandling med skolene og en tydeligere virkelighetsforståelse, som gir en mer riktig tilråding i forhold til hvert enkeltvedtak. Ved bruk av felles mal for enkeltvedtak er det også startet et arbeid i forhold til økt forståelse for behov for spesialundervisning. For å videreføre det positive arbeidet og for å nå målet om redusert andel av elever med spesialundervisning på de øverste årstrinn, blir det nødvendig med et tett samarbeid og felles strukturer. I tillegg blir arbeid med tidlig innsats og overganger et viktig verktøy i skolehverdagen (Tilstandsrapport grunnskole Malvik 2012).

4.16 MINORITETSSPRÅKLIGE BARN

En arbeidsgruppe nedsatt av rådmannen i Malvik kommune, har utredet mulige organiseringsmåter og utarbeidelse av gode rutiner slik at minoritetsspråklige barn skal få en god start. Arbeidsgruppa har fokusert på både språklighet og sosial tilhørighet.

Malvik kommune har totalt 57 minoritetsspråklige barn i skoleåret 2011-2012. Av elever som er ankommet fra 2010 og senere er det 12-15 minoritetsspråklige elever på barnetrinnet og fem minoritetsspråklige elever på ungdomstrinnet. Totalt er det dermed 17-20 elever som har vært i kommunen i to år eller mindre. Disse barna er spredt på sine respektive nærskolene. Det er ikke tilgjengelig informasjon om antallet minoritetsspråklige barnehagebarn.

Arbeidsgruppa anbefaler at tidlig innsats økes og at kommunen oppretter tiltak for at flere av denne barnegruppen skal velge barnehage og SFO. I tillegg anbefaler arbeidsgruppa en prioritering av kompetanseheving blant ansatte i skoler og barnehager når det gjelder språkstimulering og språkopplæring av minoritetsspråklige. Videre anbefales det å etablere en innføringsklasse som skal ha rolle som ressurscenter for minoritetsspråklig opplæring for alle skoler og barnehager i kommunen. Til sist anbefaler arbeidsgruppa en styrking av den langvarige språkopplæringen i norsk.

Denne rapporten vil ikke gå inn på den beskrevne metodikken i arbeidsgruppas anbefaling, men kun drøfte de momenter som berører oppvekststruktur og fysiske rammeforutsetninger.

Med den statistikken som det henvises til, vil innføringsklassen tidvis være svært liten. Sosialisering for skoleelever er viet liten plass i arbeidsgruppas anbefalinger, bortsett fra SFO for

1.-4. trinn. Vi stiller spørsmål ved om det er fare for manglende sosialisering for ankomne minoritetsspråklige elever fra 5. trinn og eldre dersom de kun skal være i en innføringsklasse i inntil seks måneder. John Hattie fremhever betydningen av etablering av vennskap og sosiale relasjoner i de første fire ukene ved skolebytte, for at skolebyttet ikke skal få negativ effekt på prestasjonene. Kanskje er det grunn til å tro at dette kan overføres også på denne elevgruppen, og at isolasjon i en mottaksklasse kan ha negativ innvirkning. En egen mottaksklasse strider også mot nærscoleprinsippet som er nevnt annet sted i denne rapporten.

4.17 AVLASTNING

Villa Vika i Muruvik brukes i dag som et avlastningstilbud for barn med psykiske funksjonshemninger. I tillegg finnes det et kommunalt avlastningstilbud på Vikhammer bo- og servicesenter. I en rapport om barnehagesituasjonen i Malvik 2009-2018 (Utredningsprosjekt barnehagesituasjonen – prosjektrapport) har man blant annet utredet muligheter for flerbruk og sambruk i barnehagen. Rapporten fremhever spesielt behovet for avlastning og barnehagenes egnethet blant annet med hensyn til universell utforming. Det fremheves i rapporten at det i den senere tid har vært et økt press på bo- og servicesentrene: «i forhold til avlastning for barn med ulike fysiske og psykiske funksjonshemninger. Dette gjelder i hovedsak: barn med atferdsvansker og utagering, samt barn med fysisk funksjonssvikt». I rapporten understrekes det at det er vanskelig å legge til rette for avlastning i private hjem for disse brukerne. Det er viktig å ha et alternativt og fleksibelt avlastningstilbud for å kvalitetssikre tjenestetilbudet til disse barna, ikke minst for kvelder, netter og helger. Barnehagene vil kunne være et godt egnet sted for avlastning for denne brukergruppen, med tanke på blant annet at universell utforming av inne- og uteareal er gjennomført. Gjennom et slikt opplegg kan man også få en fleksibel bruk av kompetansen som finnes innenfor barnehagene og bo- og servicesentrene (Utredningsrapport barnehagesituasjonen). I rapporten anbefales derfor følgende punkt tatt inn i kommunens styringsdokumenter: «Malvik kommune skal legge til rette for å utvikle avlastningstilbud for barn med ulike fysiske og psykiske funksjonshemninger, i tilknytning til en eller to barnehager».

4.18 ALTERNATIV OPPLÆRINGSARENA

I *Rundskriv om bruk av alternative opplæringsarenaer i grunnskolen* defineres en alternativ opplæringsarena slik: "En alternativ opplæringsarena karakteriseres av at en eller flere elever mottar sin opplæring på et annet sted enn skolens område. Eksempel på alternative opplæringsarenaer kan være leirskoler, bedrifter og bondegårder" (Utdanningsdirektoratet, 2010, s1). "Alternative opplæringsarenaer" er med andre ord en bred betegnelse som innebefatter alle typer opplæringsarenaer utenfor skolens hjemområde - både de som gjelder alle elever i en gruppe, de som kun gjelder enkeltelever, de som er av en midlertidig karakter, samt de som er mer permanente.

All offentlig grunnskoleopplæring og videregående opplæring i Norge må være i samsvar med Opplæringsloven og herunder Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Ved bruk av alternative opplæringsarenaer må det derfor alltid tas hensyn til Opplæringsloven.

I henhold til Opplæringsloven § 3-1 skal opplæringen i norsk skole "(...) tilpassast evnene og føresetnadene hjå den enkelte eleven, læringen og lære kandidaten". Det er imidlertid ikke entydig hva en slik tilpasning innebærer (Bargel og Samuelsen, 2007, s. 70). I Opplæringsloven står det at denne tilpasningen skal finne sted innenfor den ordinære opplæringen. Bakgrunnen for dette finnes i *likeverdighetsprinsippet* og *prinsippet om inkludering*. Likeverdighetsprinsippet handler blant annet om "(...) at ingen elever skal diskvalifiseres fra fellesskapet på grunn av forutsetninger, interesser,

talenter, kjønn, alder, sosial, geografisk, kulturell eller språklig bakgrunn" (Utdanningsdirektoratet, 2010, s. 1). Prinsippet om inkludering går ut på at "(...) alle elever skal inkluderes i opplæringen og få være en del av klassen/basisgruppen" og "at opplæringen, så langt som råd er, skal tilrettelegges slik at behovet for individuell tilpasning blir løst innenfor rammen av opplæring i klassen/basisgruppen" (Utdanningsdirektoratet, 2010, s. 1-2).

Det finnes imidlertid et unntak for disse prinsippene, og en åpning for mer permanent alternativ opplæring - spesialundervisning. I henhold til Opplæringsloven § 5-1 har "...elevar som ikkje har eller som ikkje kan få tilfredsstillande utbytte av det ordinære opplæringstilbodet, (...) rett til spesialundervisning". For å ha rett på spesialundervisning må det være fattet et enkeltvedtak om dette for den aktuelle eleven. I forkant av et slikt enkeltvedtak må det foreligge en sakkyndig vurdering fra PP-tjenesten, og når vedtaket er truffet må skolen utarbeide en individuell opplæringsplan (IOP). For at eleven skal ha rett til å benytte en alternativ opplæringsarena må det i enkeltvedtaket inngå en bestemt alternativ opplæringsarena. Beslutningen om benyttelse av alternative opplæringsarenaer skal for øvrig tas utelukkende på bakgrunn av elevens beste, og ikke med tanke på verken skolen og/eller kommunen (Utdanningsdirektoratet, 2010, s. 5-6).

I henhold til Kunnskapsdepartementet (2011) hadde 51 822 elever enkeltvedtak om spesialundervisning skoleåret 2010-2011. Dette tilsvarer 8,41 prosent av elevene. 4052 av disse fikk spesialundervisning på fulltid enten i en spesialgruppe eller i en spesialklasse på en ordinær skole, mens 1881 fikk spesialundervisning på fulltid ved en egen skole, det vil si en alternativ skole, spesialskole eller liknende. Utover dette var 1552 elever utplassert en eller flere dager ved en alternativ opplæringsarena. Av de sist nevnte hadde imidlertid ikke alle vedtak om spesialundervisning. Videre er det en betydelig høyere andel gutter enn jenter som får spesialundervisning. Skoleåret 2010-2011 var 67,9 prosent av elevene som fikk spesialundervisning gutter og 32,1 prosent jenter (Kunnskapsdepartementet, 2011).

Tilpasset opplæring innebærer med andre ord både ordinær opplæring og spesialundervisning. Alle de tre opplæringsarenaene i denne utredningen vil derfor omfattes av dette.

Ikke alle elever finner seg til rette i den ordinære skolen. Alternative opplæringsarenaer opprettes for å imøtekomme disse elevenes behov og krav på tilpasset opplæring. Disse arenaene kan være tilbud ved elevens hjemskole for eksempel i form av en egen gruppe, dagtilbud ved eksterne opplæringsinstitusjoner eller heltidstilbud ved eksterne alternative skoler.

I henhold til Nordahl, Sørli, Tveit og Manger (2003) er alternative skoler "(...) segregerte sosialpedagogiske tiltak som av og til tilbys elever med moderate til relativt store atferdsvansker og skolefaglige mestrings- og motivasjonsproblemer. I noen grad dreier det seg også om elever med psykiske problemer, elever som mobbes, og elever som unngår kontakt med andre". Alternative skoler er et dagtilbud, og elevene ved alternative skoler bor hjemme (Nordahl, Sørli, Tveit og Manger, 2003). Opplæringstilbudet kjennetegnes av et sterkt fokus på både sosiale, individuelle og skolefaglige mål, og ikke minst av et sterkt fokus på praktisk innhold i skolehverdagen (FAS, 2007). Betegnelsen alternativ skole innebærer verken institusjonsskoler, kommunale spesialskoler for elever med lære- og atferdsvansker, private livssynsskoler, skoler bygd opp rundt bestemte teoretiske eller filosofiske retninger, eller private skoler som primært er ment for ressurssterke elever. Både det formelle, økonomiske og kvalitetssikrende ansvaret for de alternative skolene ligger hos de lokale skolemyndighetene, og disse skolene omfattes og forpliktes, på samme måte som ordinærskolen, av opplæringsloven og gjeldende læreplanverk (Nordahl, Sørli, Tveit og Manger, 2003).

Det er i henhold til Nordahl, Sørli, Tveit og Manger (2003) stor variasjon i de ulike alternative skolenes tilbud, både når det gjelder kvalitet, organisering, innhold, samt hvilke aktiviteter som tilbys. De alternative skolene holder alltid til i egne lokaler utenfor normalskolens område, og er ofte i tilknytning til et gårdsbruk, en marina, et motorsenter eller liknende (Nordahl, Sørli, Tveit og Manger, 2003). Noen av de alternative skolene fungerer som små bedrifter, hvor elevene selger tjenester eller produkter, mens andre baserer undervisningen på kortere eller lengre prosjekter med ulike tema (FAS, 2007). Flere av de alternative skolene fungerer som underavdelinger av elevenes nærscole, men mange har et eget budsjett og status som en relativt fristilt skoleenhet. De fleste alternative skoler har en egen daglig leder, og denne underviser også ofte selv (Nordahl, Sørli, Tveit og Manger, 2003). I henhold til Nordahl, Sørli, Tveit og Manger (2003) delfinansierte barnevernet på begynnelsen av 90-tallet driften av om lag halvparten av de alternative skolene, og dette bidraget utgjorde omtrent 20 prosent av skolens budsjett. På 90-tallet hadde om lag 40 prosent av elevene ved de alternative skolene tidligere vært i kontakt med barnevernet, eller var det fortsatt (Sørli 1991, Ref. i Nordahl, Sørli, Tveit og Manger, 2003).

De fleste alternative skoler ligger i dag i store og mellomstore bykommuner (Nordahl, Sørli, Tveit og Manger, 2003), og de er i hovedsak sentrert rundt Oslo, Bergen og Trondheim. De fleste av disse skolene er kommunale, men det finnes også noen fylkeskommunale, interkommunale, statlige og private alternative skoler (Kunnskapsdepartementet, 2011). I henhold til Nordahl, Sørli, Tveit og Manger (2003) er de alternative skolene "(...) etablert som en konsekvens av at de ordinære skolene ikke har hatt tilstrekkelig kompetanse, fleksibilitet eller rammebetingelser til å legge til rette lærings- og utviklingsbetingelsene på en slik måte at de atferdsvanskelige og skoletrøtte elevene deres har fått den opplæring og støtte de har krav på og behov for. De alternative skoletilbudene har således også en funksjon eller bieffekt som avlastningstiltak for ordinærskolen" (Nordahl, Sørli, Tveit og Manger, 2003). Utdanningsdirektoratet (2010) understreker imidlertid at det alltid skal være hensynet til eleven, og ikke skolen eller kommunen som skal være avgjørende ved bruk av alternative opplæringsarenaer.

Alternative opplæringstilbud er særlig utbredt på ungdomsskoletrinnet, men det finnes noen få eksempler på denne typen tilbud også på barne- og mellomtrinnet, samt i den videregående opplæringen (Nordahl, Sørli, Tveit og Manger, 2003). På 90-tallet var det rundt 60 alternative skoler på landsbasis (Sørli 1991; Tveit & Melby 1994, ref. i Nordahl, Sørli, Tveit og Manger, 2003). Av disse er i dag rundt 50 medlemmer i FAS (Fellesorganisasjonen for Alternative skoler). I henhold til Nordahl, Sørli, Tveit og Manger (2003) favner de alternative skolene om lag 500–600 elever, noe som vil si omkring 0,3 prosent av elevpopulasjonen på ungdomstrinnet.

18 prosent av elevene ved Hommelvik ungdomsskole enkeltvedtak om spesialundervisning. Denne prosenten er økende. Enkelte av disse elevene kommer fra Villa Vika, en privat barnevernsinstitusjon tilknyttet Sør-Trøndelag fylkeskommune, mens andre er fast bosatt i kommunen.

Verken Vikhammer ungdomsskole og Hommelvik ungdomsskole har et fast opplegg når det kommer til tilrettelagt undervisning, men forsøker etter beste evne å tilpasse undervisningen innenfor normalskolens rammer. Dette innebærer blant annet at den spesialpedagogiske kompetansen ikke er sentrert ett sted i kommunen, men spredt utover i de to ungdomsskolene. Innimellom kjøper kommunen elevplasser hos eksterne aktører – enten hos nabokommunene eller hos privatskoler. Det eksisterer imidlertid ikke et fast interkommunalt samarbeid om dette med Malviks nabokommuner.

Eksempler på opplæringstilbud Malvik kommune kjøper:

- Aglo oppvekstsenter - drives av Stjørdal kommune. Stjørdal kommune har imidlertid stor pågang på denne institusjonen selv, så en plass her for en elev fra Malvik er ingen selvfølge. For øvrig koster en elevplass her mellom 20.-30.000 kroner i måneden.
- Dagskolen i Trondheim – drives av Trondheim kommune. Har i utgangspunktet ikke kapasitet til å ta i mot elever fra andre kommuner enn sin egen.

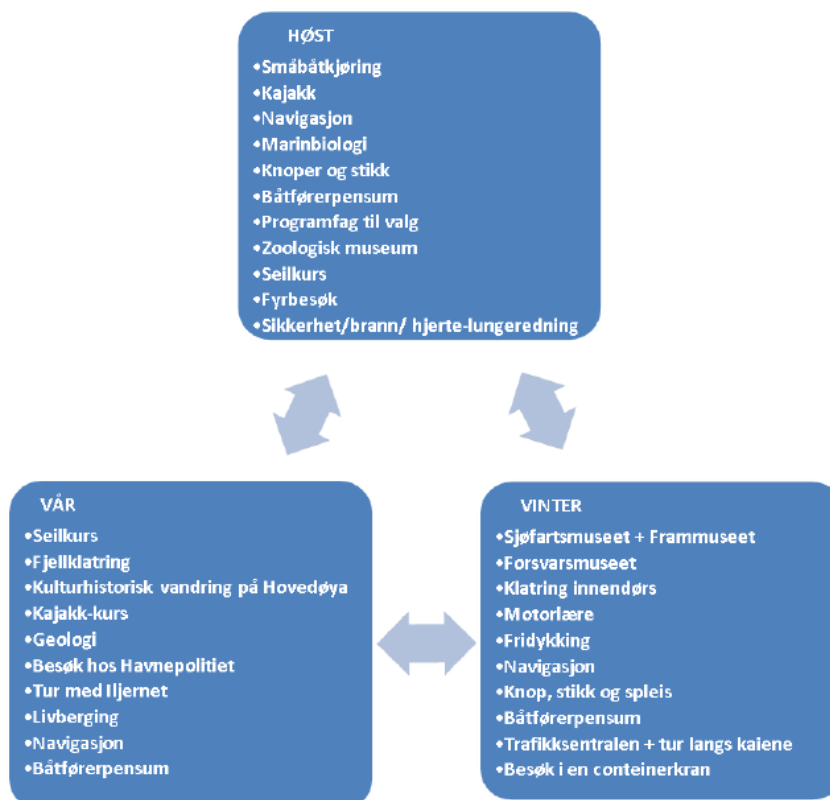
4.18.1 Et eksempel fra Oslo

Sjøskolen i Oslo er også en alternativ opplæringsarena for alle, men kombinerer dette i et eget prosjekt, og er en alternativ skole for ungdomsskoleelever. Oslo Sjøskole kan høsten 2012 tilby et tilrettelagt undervisningstilbud for opptil åtte elever to dager pr. uke, forutsatt at hjemskolen har budsjettmidler til en 50 % stilling hos dem.

- Elevene må søke plass på prosjektet og det er en prøvetid på tre uker. Et stabilt fremmøte er en av de viktigste forutsetningene for at eleven skal få en sikker plass.
- Sjøskoleprosjektet gir eleven en annerledes skoledag hvor store deler av undervisningen foregår ute med en praktisk tilnærming til stoffet.
- Et hovedmål er at elevene skal avlegge båtførerprøven på slutten av skoleåret.
- Undervisningen er lagt opp med mange korte og intensive kurs som til sammen gir nok kunnskap til å klare båtførerprøven.
- Små korte kurs gir eleven raskt en mestringsfølelse som igjen øker motivasjonen.

Årshjulet til Sjøskoleprosjektet ser slik ut:

SJØSKOLEPROSJEKTET 2010/2011

4.19 ALTERNATIV OPPLÆRINGSARENA FOR ALLE

Alternativ opplæringsarena for alle er arenaer som benyttes som supplement for skolene i opplæring av elevene innenfor bestemte temaer. Temaene spenner over flere fagfelt og kan knyttes til flere av læreplanens kompetansemål. Alle skoler kan klare seg uten de alternative opplæringsarenaene, men de kan vurderes som verdifulle tilskudd og en mer praksisnær undervisning til klasseromsundervisningen.

4.20 BIBLIOTEK

Bibliotekfunksjonen i Malvik kommune har i 2011 vært utredet av en lokal arbeidsgruppe. Utredningen konkluderer blant annet at ved hjelp av: «IT / teknologi har innbyggerne i Malvik kommune i dag tilgang til et bibliotektilbud via internett. Det kan søkes i mediadatabase, bestille bøker, fornye lån og reservere. Det kunne vært ønskelig med flere tilgjengelige pc-er til publikum, ellers har Malvik det samme tilbudet som f. eks Trondheim folkebibliotek tilbyr sine brukere». Malvik har i dag skolebibliotek ved alle skolene i tillegg til folkebibliotek i Hommelvik og Vikhammer. Arbeidsgruppa foreslår også at man skal ha kun ett folkebibliotek i Malvik kommune.

I forbindelse med utredning av struktur for oppvekst vil vi slå fast at for enhver skole, både grunnskole og videregående skole, vil det være en berikelse å få samlokaliseres med et folkebibliotek. Med internettilgang er bøker i hele kommunen og hele landet tilgjengelig for alle brukere. For skolene er det allikevel et poeng å kunne ha en boksamling for å stimulere til leselyst. Med elektronisk database av bøkene på skolebibliotekene, vil man også kunne samarbeide om en felles boksamling for skolene og slik ha et potensial for innsparing og/eller bedre utnyttelse av ressursene.

4.21 KULTURARENA

Alle skoler og barnehager trenger en kulturarena i sin hverdag. En kulturarena er som regel et rom hvor det er plass til mange samtidig, og hvor man har mulighet for ulike typer formidling, som for eksempel fortelling, drama eller konsert. Kulturarenaer finnes i alle størrelser. Mange skoler og barnehager har dårlig tilgang på kulturarenaer. Dette gjelder også flere av skolene og barnehagene i Malvik kommune. Hverdagen i skole og barnehage er tett organisert og dersom det er vesentlig avstand til kulturarenaen, så blir den for vanskelig å bruke. Derfor er det viktig at når man planlegger nye skole og barnehager, så tilrettelegger man også for kulturarenaer. En kommune trenger også kulturarenaer som kan brukes på kveldstid. Derfor bør Malvik kommune ha en helhetlig plan for etablering av kulturarenaer av ulik størrelse i kombinasjon med etablering av nye barnehager og skoler. Dette vil legge til rette for et sambruk som vil gi stor gevinst for kommunen.

En viktig del av tilretteleggingen vil være sonedeling av byggene og et låsesystem som muliggjør bruk av kulturarenaene og andre arealer i skolen som f.eks. møterom, verksteder m.m. for ulike brukergrupper særlig innenfor frivillig sektor.

4.22 UNGDOMSKLUBB

Malvik kommune kjøpte i 2011 et hus på Hommelvik for å benytte dette til ungdomsklubb. Arealbehovene for en ungdomsklubb er som regel to-tre rom av ulik størrelse og tilgang på kjøkken og toalett. Ungdomsklubbtilbud eksisterer kun på ettermiddags- eller kveldstid og bør derfor planlegges i sambruk med skole og barnehage og gjerne nær idrettshall. Det bør gjennomføres en utredning som inkluderer brukervedvirkning av ungdomsklubbens funksjoner og aktiviteter for å

komme frem til mulige lokaliseringer og sambruksalternativer. Dersom ungdomsklubben lokaliseres i et skolebygg, vil man ha et stort potensial for sambruk av f.eks. verkstedarealer.

4.23 SKOLENS BETYDNING FOR LOKALSAMFUNNET

Det er uklart hvilken virkning nedlegging av skoler har på lokalsamfunnet. Lokalsamfunnet påvirkes direkte ved at skolebarna og mulige lokale arbeidsplasser blir borte fra lokalsamfunnet. Eventuelle ringvirkninger av disse konsekvensene, vil variere og avhenge blant annet av nærhet til andre tettsteder/skoler/arbeidsplasser etc.

Dels indirekte ved ulike typer ringvirkninger som f.eks. at fritidsaktiviteter inkl. besøk hos venner i større grad lokaliseres til den nye, store skolen med bl.a. økt behov for skoleskyss, som igjen øker tidsklemma for foreldre og en redusert mulighet for å få oppslutning av lokale barne- og ungdomsaktiviteter som resultat. Lokalsamfunnet kan miste skolen som fysisk base for aktiviteter på kveldstid, som valglokale m.m. Lokalsamfunnet kan også miste skolen som sentralt samlingspunkt og identitet for området. Hvor omfattende virkningene blir, avhenger blant annet av: reelle forhold, innstilling samt evnen til å sette inn avbøtende tiltak.

5

Sammenheng mellom skolestørrelse og kvalitet

5.1 SKOLESTØRRELSE OG KVALITET

I Opplæringsloven er det understreket at: Til vanlig bør det ikke etableres grunnskoler med mer enn 450 elever. Tendensen i Norge i dag er at det blir stadig færre skoler, og at skolene blir større. Regelverket begrunner ikke den angitte skolestørrelsen. Tone H. Sollien (2008) oppsummerer i artikkelen «Sammenheng mellom skolestørrelse og kvalitet», noe av den forskningen som har vært gjort om temaet. Hensikten med gjennomgangen av tilgjengelig forskning var å se om det var forskningsmessig hold i antagelsene om små skoler gir bedre kvalitet både faglig og sosialt enn større skoler. Hun peker på at begrepene «stor» og «liten» skole er relative begrep som varierer mellom ulike land og regioner. I Norge vurderes en skole som liten når den har færre enn 100 elever, middels skole når elevtallet er mellom 100 og 300 elever og store skoler har over 300 elever. I de fleste internasjonale studier Sollien refererer til er en grunnskole liten når den har færre enn 300 elever og stor når den har over 1000 elever. Sollien oppsummerer sin gjennomgang med at det er forskningsmessig belegg for:

- Å si at elevenes faglige utbytte øker med skolestørrelsen, men at en ikke kan si om det er skolestørrelsen alene som skaper dette
- Å si at mindre skoler (færre enn 300 elever) er bedre for enkelte elevgrupper

Videre sier hun at det ikke er forskningsbelegg for å si at skolestørrelsen:

- Har betydning på elevenes sosiale kompetanse eller læringsmiljøet
- Har betydning for elevens motivasjon for læring
- Har betydning for elevmedvirkning i skolen

Ut fra hennes funn konkluderer hun med at andre faktorer har større betydning for kvaliteten i skolen enn skolestørrelsen. Dette er også i tråd med forskningsresultatene til John Hattie (2009) som konkluderer med at skolestørrelse har en svak positiv påvirkning på skolerresultatene. Av de 138 faktorene som var tatt med i undersøkelsen rangerer Hattie skolestørrelse på 59. plass av faktorene som påvirker elevens læringsutbytte.

I tabellen under vises en oversikt over skolestørrelser og antall skoler i Norge. Tallene gjelder skoleåret 2010- 2011 og er hentet fra Grunnskoles Informasjonssystem (GSI) september 2011.

	Elevtall	Antall	% - andell
Stor skole	Over 300	816	27 %
Middels skole	Mellom 100 og 300	1210	40 %
Liten skole	Under 100	1004	33 %
Sum		3030	100 %

27 % av skolene i Norge har over 300 elever, av disse igjen har 32 over 600 elever noe som utgjør 1,06 % av skolene i Norge.

Strøm m.fl. (2009) har gjennomført casestudier ved seks grunnskoler i Norge og konkluderer at:

... et hovedinntrykk er at det er betydelige forskjeller mellom skolene når det gjelder organiseringen og disponeringen av tidsressursene, selv for skoler som ligger i en og samme kommune. Det observeres utstrakt desentralisering av de viktige beslutningene når det gjelder tidsbruk og organisering og at det er relativt stort rom for tolking av inngåtte arbeidsavtaler og lederavtaler. Fleksibiliteten kommer også til uttrykk i at det er store variasjoner skolene i mellom når det gjelder bruken av fellestid. Skoler med utfordrende elevsammensetning ønsker å bruke mye av fellestiden til å drøfte håndteringen av utfordrende elevsituasjoner, mens andre skoler bruker mer av denne tiden til planlegging av undervisningen. Ellers viser intervjuene at team er den vanlige organiseringsformen for lærernes arbeid.

Et annet forhold som påpekes er at det er større utfordringer knyttet til å få til fornuftige gruppesammensetninger og arbeidsformer på de mindre skolene og på ungdomsskolene. Problemene på de små skolene er interessant sett i lys av at små skoler i gjennomsnitt har høy ressursbruk i form av flere lærertimer per elev og at små skoler har lavere assistentbruk per undervisningsårsverk. Det kan dermed se ut til at mindre skoler i liten grad kan utnytte mulighetene for spesialisering og arbeidsdeling som er til stede på de større skolene.

Ut fra dette konkluderer vi at andre faktorer i skolens rammebetingelser og skolens virksomhet har større betydning for kvaliteten i skolen enn størrelsen på skolene. Uavhengig av valgt skolestørrelse er kvalitet og kvalitetsutvikling i skolen avhengig av at man arbeider i forhold til det man fra forskningen vet har betydning for kvaliteten i skolen.

5.2 BARNEHAGESTØRRELSE OG KVALITET

De senere årene har norsk barnehagesektor gjennomgått store endringer. Ekspansiv utbygging av barnehager, førskolelærermangel og økt fokus på kvalitet har vært sentralt. Man har også sett fremveksten av nye organiseringsformer, der utbygging av større og ofte fleksibelt organiserte («avdelingsfrie») barnehager er blant viktige utviklingstrekk. Parallelt med dette har også barnehagens mandat blitt endret, ved at den er blitt en del av utdanningssystemet.

Kunnskapsdepartementet la våren 2011 frem en rapport om “Barnehagenes organisering og strukturelle faktorerets betydning for kvalitet”. Rapporten er utarbeidet av International research institute of Stavanger (IRIS). Rapporten oppsummerer styrker og svakheter ved de ulike typene barnehager:

- De minste barnehagene (under 45 barn) kjennetegnes av oversiktighet og forutsigbarhet, nærhet og tillit. Barnegruppene er mindre og det pedagogiske personalet bruker mer tid sammen med barna enn i de store barnehagene. Begrensningene ligger i muligheter for faglig utvikling som følge av få ansatte og få pedagoger, noe som kan gi seg utslag i en form for pedagogikk som ikke spiller ny fagkunnskap om barns behov for gjensidig kommunikasjon og samspill
- De mellomstore barnehagene (omkring 45-80 barn) ser langt på vei ut til å kombinere det trygge og etablerte erfaringsgrunnlaget med nye tanker om barnehageorganisering og pedagogikk. “Slike barnehager kommer i det store og det hele godt ut på ulike indikatorer [...] som ansattes utdanningsnivå, oppfylling av pedagognormen, areal per barn, størrelse på barnegruppene, pedagogiske lederes tilstedeværelse i barnegruppene og antall barn den enkelte voksne forholder seg til i løpet av dagen. Mellomstore barnehager er store nok til å sikre faglig utvikling for de voksne, og små og oversiktlige nok til å ivareta trygge rammer for barn.” (Sitat: Rapport IRIS – 2011/029: Barnehagenes organisering og strukturelle faktorerets betydning for kvalitet, s.8).

- De store barnehagene (over 80 barn) fremstår på flere indikatorer som mer “profesjonelle” enn de små. Dette vises i de ansattes utdanningsnivå, pedagognormen oppfylles i større grad, det er større grad av faste rutiner for brukerundersøkelser, trivselsundersøkelser, det å ha faste tilknytningspersoner for barna, veiledning av assistenter og spesialpedagogstilling. De store barnehagene har sin styrke i at det er gode muligheter for faglig utvikling og nytenkning. Samtidig er store barnehager komplekse og har større utfordringer knyttet til organisering, særlig i etableringsfasen, enn de mindre barnehagene. De pedagogiske lederne bruker mer tid til planlegging og organisering enn i de minste barnehagene.

I sluttrapporten konkluderer IRIS med at de mellomstore barnehagene med rundt 60 barn kombinerer det beste fra de små og store barnehagene, men slipper unna problemene. Disse barnehagene er godt etablert med gode rutiner og kjent organisering. Dette skaper tillit og forutsigbarhet. Samtidig har de en stor personalgruppe hvorav mange har pedagogisk bakgrunn. Dermed er det rom for et godt faglig miljø og faglig utvikling.

5.2.1 **Sophies Hage**

I 2005 etablerte Oslo kommune en midlertidig barnehage i de nedlagte sykehusene Sophies Minde og Kronprinsesse Märthas Institutt på Carl Berners Plass, som fikk fellesbetegnelsen Sophies Hage. Barnehagen kan gi plass til opp mot 400 barn og består av 30 avdelinger. Denne størrelsen er ny i norsk målestokk.

Barnehagesenteret ved Høgskolen i Vestfold evaluerte i 2006 oppstarten i kjempebarnehagen. Konklusjonene i rapporten var følgende:

- Barnehagens fysiske størrelse i seg selv har verken positive eller negative effekter.
- Rommets muligheter er bare delvis utnyttet i den pedagogiske virksomheten.
- Personalets kompetanse og innsats er de avgjørende suksessfaktorer.

Kritikken i forkant gikk på at dette ville bli en mastodont, barna ville gå seg bort og mistrives. I tillegg var rommene i utgangspunktet uegnet for barnehagevirksomhet, ble det hevdet. Høgskolens rapport viser at verken ansatte eller barn opplevde det slik. Flere ga uttrykk for at det virket slik helt i starten, men at rommene fort føltes både trygge og lett tilgjengelige. I tillegg gir en stor barnehage som denne, store muligheter for spesialrom som en tradisjonell barnehage ikke har: store korridorer som del av et fellesareal, festsal, stort felleskjøkken, våtrom (forskerrom) og musikkrom. Når man har så mye plass til disposisjon som man har her, burde det være mulig å legge enda bedre til rette for kroppslig aktivitet i det daglige. Det samme gjelder tilgangen på materialer. Barnas trivsel ble ikke påvirket i negativ retning av størrelsen på barnehagen, ifølge rapporten. Rommene inviterer til å skape et utfordrende og komplekst fysisk miljø som er rikt på inntrykk, overraskelser, er oppdatert og i forandring og ikke minst er lett tilgjengelig.

Gjennom hele undersøkelsen viser det seg at det er personalets kompetanse som er det avgjørende også i denne formen for barnehage. Det er personalet som tilrettelegger for det første møte med en helt annerledes barnehagevirkelighet. Ikke minst det faktum at personalet bevisst hadde valgt å arbeide for å oppleve annerledesheten tyder stort engasjement. Og det pekes på et sterkt ønske blant personalet om å videreutvikle kompetansen.

Høgskolens rapport er gjennomført ved hjelp av logger, evalueringsskjema, spørreskjema til ansatte og observasjoner i tillegg til intervjuer med ansatte og foresatte.

6

Ressursbruk og kostnader i kommunal barnehage- og skolestruktur

6.1 RESSURSBRUK I SKOLE

Mange skoler i en desentralisert skolestruktur gir økte netto driftsutgifter samlet sett og per elev i forhold til en mer sentralisert skolestruktur med færre skoler. En sammenstilling av KOSTRA-tall for brutto driftskostnader i kommunene viser en tendens til at kompakte og folketette kommuner har et lavere kostnadsnivå per innbygger og samtidig flere elever per skole. Dette bekrefter også at demografi og geografi påvirker kostnadsnivå og muligheten for å organisere store skoleenheter. Opplæringslovens § 8-2 presiserer at: «Elevane kan delast i grupper etter behov. Gruppene må ikkje vere større enn det som er pedagogisk forsvarleg. Organiseringa skal vareta elevane sitt behov for sosialt tilhør. Til vanleg skal organiseringa ikkje skje etter fagleg nivå, kjønn eller etnisk tilhør. Kvar elev skal vere knytt til ein lærar (elevkontakt) som har særleg ansvar for dei praktiske, administrative og sosialpedagogiske gjeremåla som gjeld eleven, blant anna kontakten med heimen.» I departementets merknad til den nye paragrafen heter det at skolene selv, innenfor skoleeiers rammer, vil kunne bestemme hvordan opplæringen skal organiseres, deriblant om det skal være faste elevgrupper, hvilken størrelse de skal ha, hvor ofte de skal endres, og hvordan de skal brukes i de forskjellige opplæringssituasjonene.

Falch m.fl.(2005) analyserer betydningen av skolestørrelse og elevsammensetning for ressursbruken på skolenivå. Analysen gir et innblikk i "kostnadsfunksjonen" for skolene. Størrelsen på skolene følger av skolestrukturen som er en kommunal beslutning. De samlede utgiftene til grunnskolen kan betraktes som et resultat av elevsammensetning, valgt skolestruktur, og prioritering av skolesektoren.

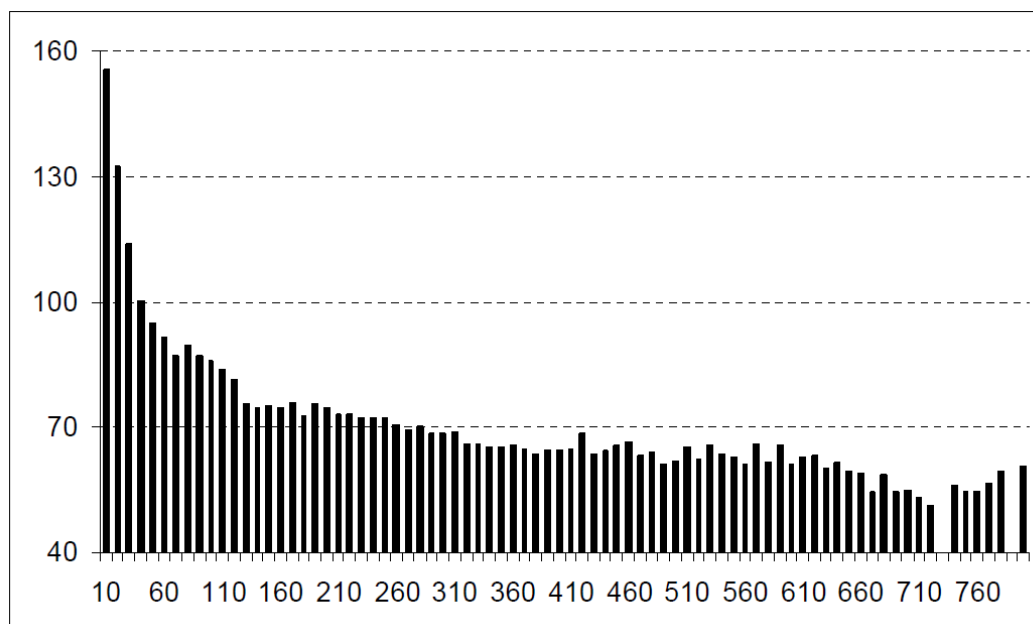
Stortingsmelding 33 2002/2003 «Om ressurs situasjonen i grunnskolen m.m.» forklarer på en god måte sentrale begreper i ressursberegning: «Lærertimer» er det totale antallet timer som lærerne underviser og er summen av minstetimetallet, delingstimer, spesialundervisningstimer, timer til elever med minoritetsspråklig bakgrunn, ekstra timer til elever som får opplæring på eller i samisk eller finsk og tilleggstimer. Behovet for lærertimer bestemmes av tre faktorer:

- Antall undervisningstimer elevene skal ha og antall klasser på de ulike trinn
- Nødvendig tilpassing av opplæringen til den enkelte elevs behov
- Bestemmelser i avtaleverket.

Figuren nedenfor gir et bilde av hvordan antall lærertimer per elev avhenger av skolestørrelse. I figuren er skolene gruppert slik at skoler med 10-19 elever er i den første gruppen, deretter skolene med 20-29 elever, osv. Stolpene viser gjennomsnittlig antall lærertimer per elev innen hver gruppe. Figuren viser at realinnsatsen per elev reduseres når skolene blir større, men at reduksjonen avtar med elevtallet. Det meste av stordriftsfordelene synes å være uttømt når elevtallet passerer 300, men ressursbruken avtar også noe for ytterligere økning i skolestørrelsen.

I regresjonsanalysene rapportert i Falch m.fl. (2005), er det tatt hensyn til at skolepolitikken varierer mellom kommunene, blant annet på grunn av ulikt kommunalt inntektsnivå, ved å inkludere et fullt sett med årsspesifikke effekter for hver enkelt kommune. Analysen predikerer at en skole med 10 elever i gjennomsnitt har 186 lærertimer per elev, og at ressursinnsatsen reduseres til 131 ved 20 elever på skolen, 81 ved 100 elever, 73 ved 300 elever og 71 ved 500 elever. Dette indikerer at figuren nedenfor gir et rimelig godt bilde av smådriftsulempene, selv om de ikke er riktig så store som indikert i figuren. Falch m.fl. (2005) antyder at forskjellene skyldes at kommunal skolepolitikk som påvirker alle skolene i en kommune likt inngår i observerte størrelser i figuren, men er "lukket bort" i de predikerte størrelsene basert på regresjonsanalysen. Videre konkluderer man i rapporten at:

Det synes å være en tendens til at små skoler er overrepresentert i kommuner som har relativt stor ressursbruk i skolesektoren og at store skoler er overrepresentert i kommuner som har relativt liten ressursbruk i skolesektoren, gitt den skolestrukturen som er valgt. Dette skyldes nok at små og spredtbygde kommuner tenderer til å ha større frie inntekter enn store kommuner med mer konsentrert bosetting (op.cit.).

Figur 1: Lærertimer per elev for ulike skolestørrelser. Kun skoler med minst 10 elever

Skolestørrelse er vesentlig blant annet fordi lærertettheten er større på små skoler enn på større skoler. Dette vil si at selv om det er få elever på et klassetrinn er det likevel behov for en lærer på klassetrinnet. Klassedelingsregelen som gjaldt til og med skoleåret 2003/04 medførte at kun de store skolene med flere klasser på hvert trinn kunne ha klasser på en størrelse som var nær maksimum på alle trinn, mens for mindre skoler ville variasjon i elevkullene gi variasjon i klassestørrelse mellom trinnene.

Når elevtallet på en skole har stor betydning for ressursbruken på skolen, er skolestrukturen viktig for kommunens utgifter. Skolestrukturen er en lokal politisk beslutning og ikke utelukkende bestemt av forhold som kommunene selv ikke kan påvirke. Som nevnt ovenfor angir Opplæringsloven en maksimumsstørrelse på skoler på 450 elever, men vi vurderer lovparagrafen som sovende idet man i Norge i dag har flere titalls skoler med et større elevtall enn 450, og at kommunene i praksis står fritt ved valg av skolestørrelser.

Bosettingsmønster alene forklarer ikke all variasjon i valgt skolestruktur. For eksempel kan kommuner med relativt høye frie inntekter velge en mer spredt skolestruktur enn kommuner med lavere inntektsnivå. Kommuner med høye kommunale inntekter har en mer spredt skolestruktur, gitt bosettingsmønsteret i kommunen. Både økt reiseavstand innen soner i kommunen, økt reiseavstand til nærmeste krets innen sone, og økt gjennomsnittlig reisetid til kommunesenteret bidrar hver for seg til en mer spredt skolestruktur (op.cit.).

Kommuner med spredt bosetting, store landareal og lange avstander har et vanskeligere utgangspunkt for å organisere en mer sentralisert og kostnadseffektiv skolestruktur enn kommuner med mange innbyggere og små avstander. Enkle bedriftsøkonomiske termer tilsier at store enheter er billigere å drifte enn små enheter. Dette understøttes også av Falch m.fl. (2005), som beskrevet i det foregående. Det er derfor grunn til å mene at man generelt har et potensial for økonomiske stordriftsfordeler ved en sentralisering av skolestrukturen.

6.2 RESSURSBRUK I BARNEHAGE

Barnehagene finansieres i dag i hovedsak gjennom tre inntektskilder: statlige tilskudd, kommunale tilskudd og foreldrebetaling. Dette gjelder for både kommunale og private barnehager. De statlige tilskuddene blir imidlertid formidlet over kommunenes budsjetter. Kommunenes utgifter til barnehager inkluderer både finansiering av kommunale og ikke-kommunale barnehager. I budsjettet til kommunen inngår kommunale tilskudd til private barnehager samt videreformidling av statstilskudd til private barnehager. Lønnsutgiftene er den største kostnaden i barnehagene, (ca. 80 % av driftsbudsjettet).

I 2003 ble det inngått et bredt forlik på Stortinget om de framtidige rammebetingelsene for barnehagesektoren (barnehageforliket). Sentrale elementer i barnehageforliket var målsettingene om full barnehagedekning, lavere foreldrebetaling og likeverdig behandling av kommunale og private barnehager i forhold til offentlige tilskudd til barn i alderen 0-5 år. All økning i offentlig finansiering av barnehageplasser skal dermed komme gjennom økte statlige tilskudd.

Det er lovhemlet hvor mange barn det kan være pr. to pedagoger; 18 barn over 3 år og 9 barn under 3 år. Om barnehagens øvrige personale står det at bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet. Bemanningsnormen for barnehager tilsier at barn under 3 år krever dobbelt bemanning. På den annen side har de større barna høyere dekningsgrad, noe som isolert sett vil bidra til høyere kostnader pr. barn i befolkningen. De minste barna, 0-åringene, har særlig lav dekningsgrad fordi svangerskapspermisjonen dekker det første leveåret, slik at en av foreldrene vanligvis er hjemmeværende med barnet. I analysen av bundne kostnader i barnehager har vi derfor valgt å inkludere antall barn i aldersgruppen 1-5 år som en behovsfaktor som beskriver målgruppen. I følge Audun Langørgen (2007) i SSB finner en merkostnad i barnehager på 17 700 kroner pr. barn i alderen 1-5 år.

For å fange opp merkostnader i barnehager knyttet til funksjonshemmete barn er det derfor relevant å benytte antall barn med grunn- og/eller hjelpestønad i alderen 0-5 år som forklaringsvariabel. For slike barn blir det estimert en merkostnad på 105 000 kroner per barn.

Minoritetsspråklige barn kan ha behov for særskilte tiltak i barnehagene for å stimulere språkforståelsen. Dette trekker isolert sett i retning av at en høy andel minoritetsspråklige barn øker de bundne kostnadene. I motsatt retning trekker det imidlertid at foreldre av minoritetsspråklige barn i mindre grad etterspør barnehageplass.

Yrkesaktive kvinner med barn i barnehagealder har større behov for barnehageplass til sine barn enn hjemmeværende kvinner, siden de hjemmeværende kvinnene har mulighet til å ha tilsynet med barna selv. Langørgen (2007) finner en merkostnad på 16 300 kroner i barnehager pr. heltidssysselsatte kvinne i alderen 20-44 år, men finner imidlertid ingen tilsvarende effekt for yrkesaktive menn, noe som kan skyldes at ansvaret for barnetilsyn fremdeles er ulikt fordelt mellom kjønnene.

I følge Langørgen (2007) øker barnehageutgiftene med et mer spredtbygd bosettingsmønster. En økning på én mil i gjennomsnittlig reiseavstand til sonesenter vil føre til en økning i utgiftene på 210 kroner pr. innbygger. Smådriftsulemper og kostnader knyttet til en desentralisert barnehagestruktur kan ha sammenheng med at små barnehager er relativt sett dyrere i drift enn større barnehager. Analyser som Telemarksforskning har utført viser at en barnehage bør ha 50 - 60 barn for å kunne utnytte stordriftsfordeler fullt ut, se Bergseng og Løyland (2003). Smådriftsulemper på barnehagenivå kan gi kostnadsulemper på kommunenivå dersom stordriftsfordelene på barnehagenivå ikke utnyttes fullt ut. En finner også en positiv effekt av småkommuneindikatoren 0 - 5 000 innbyggere, men at det ikke er smådriftsulemper for kommuner med flere enn 5 000 innbyggere. Den estimerte funksjonsformen tyder på at smådriftsulempene pr. innbygger er høyest for kommuner med 0 – 2 000 innbyggere, for deretter å avta til null på intervallet 2 000 - 5 000 innbyggere. Det finnes også flere supplerende forklaringer på hvorfor små og spredtbygde kommuner har høyere bundne kostnader i barnehager. I en situasjon hvor det ikke er innført likebehandling mellom private og kommunale barnehager kan en forvente at tilbudet av private barnehager er relativt dårlig utbygd i små og spredtbygde kommuner. Lavt tilbud av private plasser kan gi større behov for kommunale plasser, men de kommunale plassene er dyrere i drift for kommunen, på grunn av manglende likebehandling. Det kan med andre ord være en tendens til at små kommuner har en relativt høy andel plasser med kommunalt eierskap. En slik sammenheng kan bidra til høyere kostnader i små kommuner. En annen mulig forklaring på høye bundne kostnader i små og spredtbygde kommuner kan være at disse kommunene har problemer med å tiltrekke seg og holde på kvalifisert arbeidskraft, for eksempel førskolelærere. Høy gjennomstrømming av arbeidskraft kan gi høyere kostnader til rekruttering av personell, og kommunene kan dessuten se det som nødvendig og tilby gode lønnsbetingelser eller andre økonomiske fordeler for å holde på arbeidskraften. Slike mekanismer kan imidlertid bidra til å øke de bundne kostnadene i små og spredtbygde kommuner.

Andre variablene som kan påvirke bundne kostnader i barnehager er:

- Barn 0-5 år som ikke bor sammen med begge foreldre, pr. innbygger
- Første- og andregenerasjonsinnvandrere 0-5 år med ikke-vestlig bakgrunn, pr. innbygger
- Yrkesaktive menn (omregnet til heltid) 25-49 år, pr. innbygger
- Antall barn 0-5 år per mor med barn 0-5 år
- Andel med høy utdanning 30-59 år
- Gjennomsnittlig reiseavstand til nærmeste nabokrets
- Småkommuneindikator 0-2 000 innbyggere
- Småkommuneindikator 0-10 000 innbyggere

Disse kriteriene antas å kunne fange opp variasjoner i enhetskostnader, kostnader knyttet til barn med spesielle behov og variasjoner i etterspørselen etter barnehageplasser. Antall barn pr. mor med barn ble inkludert for å teste en hypotese om at mødre med flere barn etterspør færre barnehageplasser, fordi det er stordriftsfordeler i familien ved å passe barna selv. Denne hypotesen ble ikke bekreftet. Når vi ikke finner noen effekt av andelen med høy utdanning, må dette ses i sammenheng med at utdanningsnivå også er inkludert som en forklaringsvariabel for variasjoner i marginale budsjettandeler, der vi finner at kommuner med et høyt utdanningsnivå har en tendens til å prioritere barnehagesektoren relativt høyt.

Dette viser at kommunenes utgifter til barnehager avhenger både av behovsfaktorer og enhetskostnadsfaktorer. Det foreligger smådriftsulempen og desentraliseringskostnader. Både antall barn i målgruppen og antall barn med spesielle behov på grunn av funksjonshemming påvirker utgiftene. For barnehager har kvinnes arbeidsmarkedstilpasning en effekt på behovet for barnehageplasser. Når kommunene får en inntektsøkning, vil de i stor grad tilgodese andre tjenester enn grunnskoler, mens barnehager blir noe høyere prioritert. Kommuner med et høyt gjennomsnittlig utdanningsnivå har en tendens til å prioritere barnehager. En høy sosialistandel for representanter i kommunestyret bidrar også til at barnehager blir høyere prioritert.

På oppdrag for Utdanningsdirektoratet skal Telemarksforskning beregne kostnadene ved en barnehageplass, få fram hvordan kostnadsutviklingen i barnehagesektoren har vært, og analysere hvilke kostnadsforskjeller det er mellom kommunale og private barnehager. Arbeidet antas å ferdigstilles i desember 2012.

6.2.1 *Innsparing i den kommunale barnehagedriften og tilskudd til ikke-kommunale barnehager*

Fra januar 2011 opphørte ordningen med øremerket statstilskudd til drift av barnehager, og overføringene fra staten innlemmes i rammetilskuddet til kommunene. Kommunene har fra 2011 også ansvaret for å finansiere de ikke-kommunale barnehagene. Forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager slår fast at de ikke-kommunale barnehagene skal behandles likeverdig med de kommunale barnehagene ved tildeling av offentlige tilskudd. Driftstilskuddet kommunen skal tilføre de ikke-kommunale barnehagene er knyttet opp til driftsutgiftene i de kommunale barnehagene. Kommunen har plikt til å gi tilskudd til ikke-kommunale barnehager tilsvarende mellom 88 og 100 prosent av hva de kommunale plassene koster. Hver krone spart i drift av kommunale barnehager vil dermed gi ekstra innsparing for kommunen i form av redusert tilskudd til ikke-kommunale barnehager.

Malvik kommune har en relativt høy andel ikke-kommunale barnehager i forhold til kommunale barnehager: om lag 63 % kommunale- og 37 % ikke-kommunale barnehager. Tilskuddet til ikke-kommunale barnehager er dermed en stor andel av det kommunale barnehagebudsjettet.

I følge Håkonsen og Lunder sin rapport (TF-rapport nr. 243. 2008) var et viktig resultat fra analysene, er at det ikke er dobbelt så dyrt å gi plass til et barn i småbarnsavdelingen som et barn i storbarnsavdeling. Estimer viser at det er 62 % høyere kostnader forbundet med barn under 3 år i kommunale barnehager.

I ordinære private barnehager er den estimerte faktoren høyere, men dette er en naturlig effekt av at de private barnehagene har fått tilskudd som om det er dobbelt så dyrt med barn under 3 år. Private barnehager med stor andel barn under 3 år har dermed blitt overfinansiert sammenlignet med de private med liten andel barn under 3 år, og dette har naturligvis også påvirket kostnadsbildet. De kommunale barnehagene har nok i liten grad blitt utsatt for slik finansieringsskjevhet, og Håkonsen og Lunder mener derfor at anslaget på 62 % høyere kostnader er det beste anslaget. Det er viktig å understreke at de private familiebarnehagene er holdt utenfor disse analysene.

Offentlig tilskudd til de private barnehagene er en følge av kostnader i de kommunale barnehagene i kommunen og kostnadene i den private barnehagen selv. I noen kommuner vil forskjellen mellom kommunale og private barnehager ligge i de indirekte kostnadene. Kommunale barnehager, kan ut fra beregningen av indirekte kostnader, fremstå som dyre å administrere, særlig i kommuner med få kommunale barnehager. I spørsmålet om kommunen skal satse på private eller kommunale barnehager, er det da ingen som står nærmere å vite hvor mye ekstra kommunale administrative ressurser som må til for å drive den nye barnehagen enn nettopp kommunen. Både private og kommunale barnehager vil belaste den kommunale administrasjonen. Samtidig vil det trolig være klare stordriftsfordeler i den kommunale administrasjonen, så det er sannsynlig at gjennomsnittlig kostnad pr. plass blir lavere jo flere kommunale barnehager som bygges.

Tilskuddet til de ikke-kommunale barnehagene beregnes ut fra en komplisert modell, som vi ikke vil gå inn i her. Enkelt beskrevet kan innsparing i driftsutgifter i kommunale barnehager økes med prosentandelen av ikke-kommunale barnehager i kommunen. Sparer kommunen 1 mill. kr i drift av kommunale barnehager, vil den totale innsparingen for kommunen fra 2013 bli (1 mill. + 70 %) ca. 3,33 mill. kr når en regner med innsparingen det reduserte tilskuddet til de ikke-kommunale barnehagene vil gi.

For kommunen har det derfor stor økonomisk betydning å ha en mest mulig effektiv drift av de kommunale barnehagene.

6.3 ORGANISERING OG LEDELSESMODELL

Organisering og styring av oppvekstfeltet er selvfølgelig knyttet til styring av øvrige tjenester i kommunen. Virksomhetenes størrelse og organisering er sentralt i utredningen. Det er ikke del av mandatet for denne utredningen å utrede hele kommunens organisasjonsstruktur, men vi vil allikevel peke på noen mulige følger av endring i strukturen for oppvekstfeltet.

I teorien vil det være mer økonomisk lønnsomt for kommunen å ha felles enhetsleder for skole og barnehage gjennom oppvekstsentermodellen. En felles leder for både skole og barnehage vil kunne bidra til reduserte kostnader til administrasjon og ledelse, og føre til økt samarbeid om overgang barnehage – skole. I praksis byr dette på mange utfordringer fordi virksomhetene er så vidt forskjellige både i innhold, organisering og tradisjon.

I utredningen anbefales en økning i størrelsen på barnehagene. En konsekvens av dette kan være at barnehagestyrer får status som virksomhetsleder på linje med rektorene. Malvik har i dag ikke definert barnehagestyrerne som enhetsledere, men har en felles enhetsleder for alle kommunale barnehager, selv om både personalansvar og budsjettansvar er delegert til styrerne.

Tonivåledelse brukes mye i små kommuner. Malvik kommune har i dag et tonivåsystem i kommunens ledelse. I en kommune med over 12 000 innbyggere er det et formidabelt arbeidsfelt på hver stilling med kun to kommunalsjefer, som sammen skal ha ansvar for samtlige lovpålagte

linjetjenester som helse, sosial, omsorg, utdanning, plan, utbygging og kultur. I tillegg har man to stillinger til stabstøtte for rådmannens stab.

En rapport fra Agenda Kaupang på oppdrag fra Kommunenes sentralforbund (Brox 2010), drøfter erfaringer med flat struktur/tonivåmodell i kommunene. Rapporten drøfter hvordan kommuner med flat struktur får til koordinering, utvikling og politisk ledelse av sin tjenesteproduksjon. Rådmannen må klare å koordinere tjenestene med mange driftsenheter. Ni av ti kommuner med flat struktur har kommunalsjefer med sektoransvar (Brox 2010). Av kommunene i undersøkelsen til Brox 2010 har Sørumsdal har flest toppledere og er de mest fornøyde informantene, og det er grunn til å tro at dette henger sammen. Mange kommunalsjefer gir god oppfølging av enhetslederne og er en effektiv måte å sikre resultatene på. Agenda Kaupang tror mange kommuner bør vurdere å ha flere kommunalsjefer enn de har i dag.

En strammere struktur med færre skoler og barnehager, gir færre enhetsledere. Større og mer like og dermed sammenliknbare enheter kan også forenkle arbeid med målstyring. Brox (2010) peker på at større og færre driftsenheter reduserer koordineringsproblemer og skriver at: «Reduksjon av antall driftsenheter kan være en metode for å redusere koordineringsproblemet kontrollspenn for rådmannen. Dette vil si at små og enkle enheter skaper behov for mye koordinering hos rådmann eller kommunalsjef, mens større og mer komplekse enheter overlater mer av koordineringen til enhetslederen. Brox (2010) peker her på at et problem med et slikt tiltak er at man kan havne tilbake i etatsmodellen. Erfaringene med store enheter i kommunene er blant annet at store driftsenheter får flere ledernivåer med uklare roller. Enheter over 30 årsverk virker uhåndterlig for en enkelt leder og man tilfører f.eks. avdelingsledere, inspektører etc. i barnehager og skoler.

Brox (2010) peker også på at bemanningen i mange norske kommuner er for lav idet han skriver at: «Moderne kommunedrift stiller store krav til kompetanse og kapasitet, også på det administrative området. Samtidig har innsparinger i administrasjonen vært et viktig mål i mange kommuner. Både politikere og ledere i de seks prosjektkommunene mener styringssystemet deres svikter på mange områder. Vi tror bemanningen i administrasjonen i mange norske kommuneadministrasjoner er presset så lavt at det går ut over styringsevnen».

I en rapport fra Møreforskning om evaluering av tonivåsystemet i Eide kommune (2003) understrekes det at: «En viktig forutsetning for å få til organisasjonsmessig læring er at det er gode rutiner og arenaer for informasjonsutveksling og kommunikasjon». Jevnlige ledermøter med enhetslederne og vektlegging av samarbeid og informasjon er suksesskriterier.

7

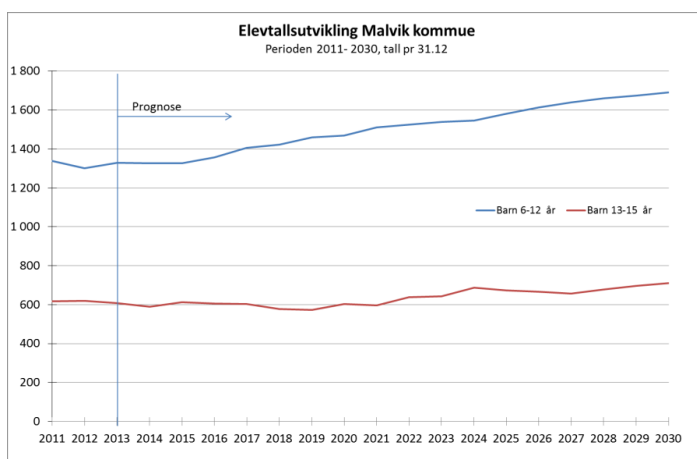
Barnetallsutvikling ved skolene og barnehagene

Gode barnetallsprognoser er det viktigste faktagrunnlaget kommunene har for å bestemme framtidig barnehage- og skolebehov og struktur. Malvik kommune har utarbeidet prognoser for perioden 2011 – 2040 som legger til grunn en gjennomsnittlig befolkningsvekst i perioden på 1,3 % (tallene fra årene 2011 og 2012 er statistiske tall). I de påfølgende analysearbeidet er det benyttet prognosetallene fra 2011 til 2030 som viser en gjennomsnittlig årlig vekst på 1,4 %.

For alle prognosene er utgangspunkt folketallet pr. 01.01.2012 (tall fra SSB). Differansen som skiller reelt elevtall for skoleåret 11/12 og prognostisert elevtall pr 31.12.2011 må påpekes. Tall fra SSB og tall hentet fra GIS (innrapporterte tall fra skolen i Malvik) avviker med ca. 40 barn. Dette kan skyldes barn som går på Steinerskolen eller andre private skoler i Trondheim og Stjørdal kommune, barn med spesielt tilrettelagte behov som går i nabokommuner, barn som er registrert på feil adresse osv. Faktiske tall fra SSB viser høyere elevtall for alle skolene i Malvik kommune med unntak av Saksvik skole og Sveberg skole som hadde til sammen åtte flere barn enn SSB oppgir.

I følge kommunen skal ny befolkningsprognose forutsettes lansert sent i september, hvor boligbyggebasen skal oppdateres. Boligbyggingen som er lagt til grunn for Malvik ser fortsatt realistisk ut. Kommunen påpeker at det synes å være en tendens til en større utflytting av barnefamilier fra Trondheim til omegnskommunene, kanskje også større husstander. Dersom dette er tilfelle vil det for Malvik kunne medføre litt høyere tall for barn 0-15 og voksne 30-40 enn prognosen viser for årene framover.

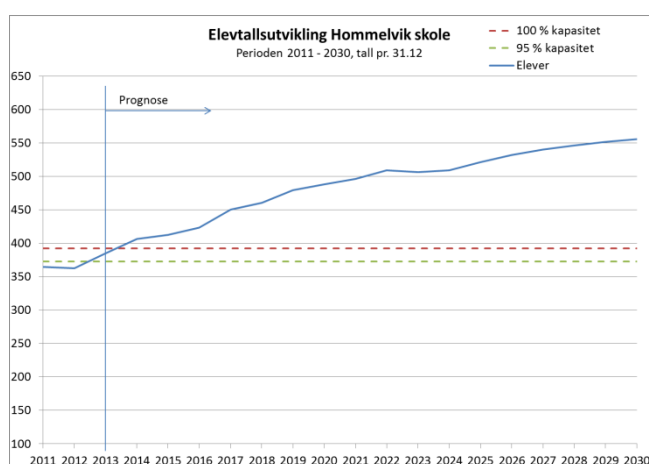
7.1 ELEVTALLSUTVIKLINGEN FOR SKOLENE

Det vil i 2030 være ca. 2400 barn i skolepliktig alder i kommunen. Barna fordeler seg med ca. 1700 på barnetrinnet og 700 på ungdomstrinnet. Det er antydning at aldersgruppen 13 – 15 år får en noe svakere vekst enn aldersgruppen 6 – 12 år i løpet av prognoseperioden. Den akkumulerte veksten fra 2010 til 2030 er for barnetrinnet på ca. 26 % (350 barn) og for ungdomstrinnet ca. 15 % (95 barn). For de fire barneskolene i Malvik kommune er viser prognosene en utvikling i

elevtallet som varierer fra skole til skole. En økning av elevtallet ved skolene Sveberg og Hommelvik begge på ca. 200 elever, mens skolene Vikhammer og Saksvik vil ha en nedgang i elevtallet på 20 – 30 barn i perioden fra 211 til 2030. Når det gjelder prognosen for de to ungdomsskolene i kommunen er utviklingen av elevtallet ulik, hvor Hommelvik ungdomsskole vil ha en økning på ca. 140 elever i perioden, mens Vikhammer ungdomsskole vil, i følge prognosene, ha en nedgang på ca. 50 elever i samme periode. Når det gjelder de ulike områdene i Malvik kommune, viser prognosen en økning i områdene Sveberg med ca. 200 elever (her er det kun barn i aldersgruppen 6 - 12 år) og området Hommelvik som har en økning på 270 elever, fordelt på 190 elever i alderen 6 - 12 år og 80 elever i alderen 13 – 15 år, mens det ser ut til at det vil bli en nedgang i området Ytre Malvik på til sammen 100 barn i perioden fra 2011 fram mot 2030, antallet er likt fordelt mellom aldersgruppene 6 – 12 år og 13 – 15 år.

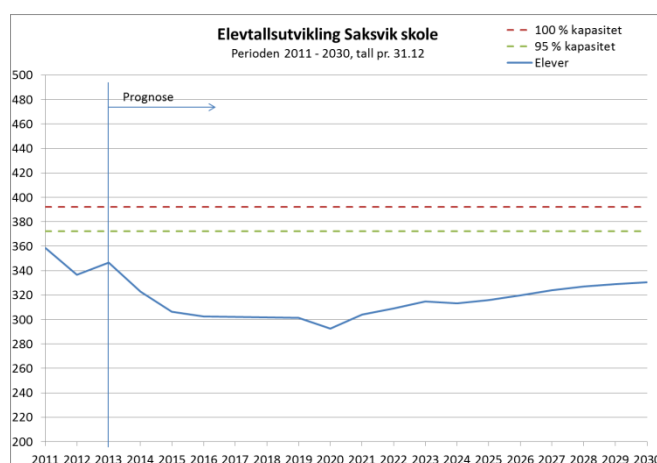
7.1.1 Hommelvik skole

av skolen, og elevtallet vil øke kraftig i hele perioden mot 2030.

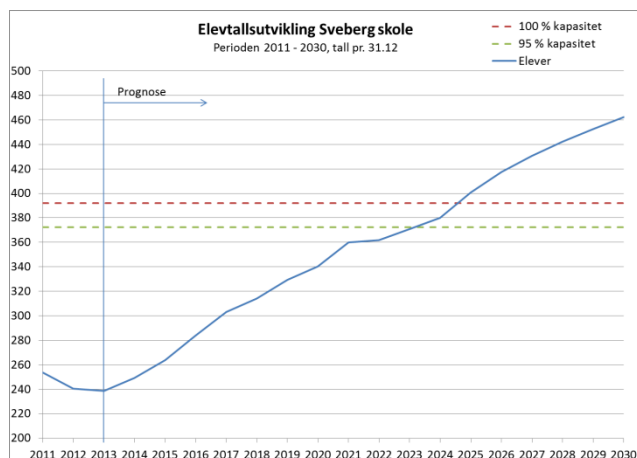
Hommelvik skole får elever fra områdene Hommelvik og Hommelvikåsen. Den prognostiserte elevtallsutvikling for Hommelvik skole viser en vekst i elevtallet i hele perioden fram mot 2030 fra 360 elever til over 550 elever totalt, det innebærer en økning på 190 elever i perioden. For Hommelvik skole er økningen størst fra Hommelvik-området med en vekst på 175 elever i perioden fram mot 2030, mens Hommelvikåsen bare vil ha en økning på ca. 15 elever i samme periode. Skolen vil fra skoleåret 2013/2014 ha mer enn 100 % utnyttelse

7.1.2 Saksvik skole

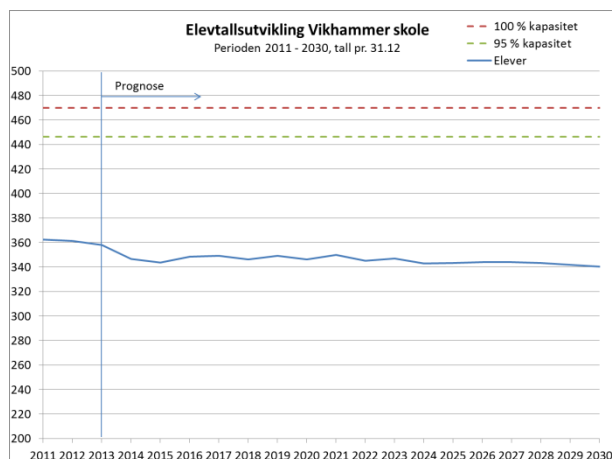
Elevtallsprognosen for Saksvik skole viser en nedgang i elevtallet fra ca. 360 elever til ca. 290 elever i perioden 2011 - 2020, dette utgjør en nedgang på ca. 70. Fra da og ut perioden mot 2030 er det prognostiserte en jevn økning elevtall på ca. 40 elever til totalt 330 elever. Dette er likevel under dagens elevtall. Det forventes at kapasiteten ved skolen vil være godt under 95 % utnyttelse. I 2030 vil en antatt kapasitetsutnyttelse ligge på rundt 85 %.

7.1.3 Sveberg skole

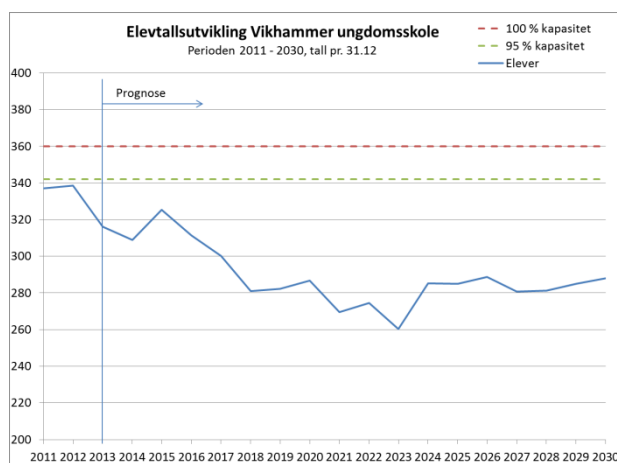
Årene fra 2011 til 2013 viste en nedgang i elevtallet ved Sveberg skole, men med de forutsetningene som er lagt inn i prognosen forventes det at elevtallet ved skolen vil øke kraftig i årene fra 2013 fram mot 2030 med ca. 200 elever i perioden. Elevtallet i perioden vil øke fra ca. 240 elever til over 460 elever. Kapasiteten ved skolen forventes å være under 95 % fram til 2023. Fra 2023 vil skolen ha mer enn 100 % utnyttelse og, elevtallsutviklingen for Sveberg skole vil øke kraftig også i perioden fram mot 2030.

7.1.4 Vikhammer skole

Vikhammer skole har en avdeling ved Vikhammeråsen grendeskole, med elever på 1.-4. trinn. Disse kommer ned til Vikhammer skole etter 4. trinn. For skoleåret 11/12 er elevtallet ved begge skolen på til sammen ca. 350 elever. Prognosen viser en nedgang i elevtall ved skolen på totalt 20 elever i hele perioden mot 2030. Skolen vil ha en utnyttelse på ca. 75 % og kapasiteten på Vikhammer skole vil dermed være tilstrekkelig for hele perioden.

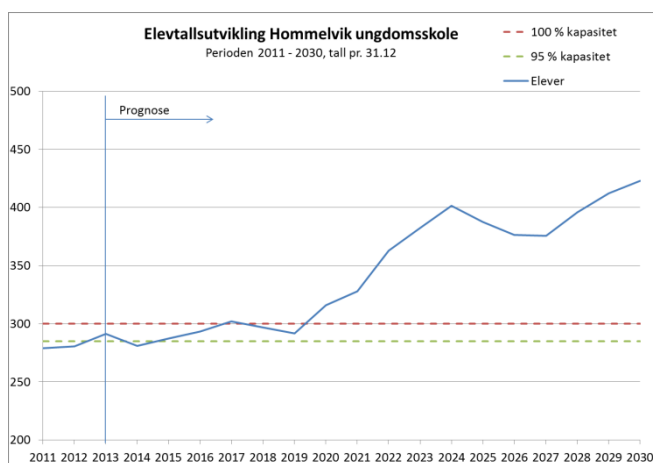
7.1.5 Vikhammer ungdomsskole

sammenheng til beskrivelsen av elevtallsutviklingen ved Saksvik skole og Vikhammer skole.

Vikhammer ungdomsskole får elever fra Saksvik skole og Vikhammer skole. Elevtallet ved Vikhammer ungdomsskole forventes å synke med ca. 50 elever til ca. 290 elever i årene fram mot 2017. Etter dette antas det at elevtallet vil synke jevnt fram mot år 2026 til ca. 230 elever. Elevtallet vil holde seg under 95 % av skolens kapasitet gjennom hele perioden. Kapasiteten ved skolen vil dermed være tilstrekkelig hele perioden dersom det ikke bygges nye boligområder i skolen inntaksområde. Det vises i den

7.1.6 Hommelvik ungdomsskole

Hommelvik ungdomsskole får elever fra Sveberg skole og Hommelvik skole. Prognosen antyder at elevtallet vil øke jevnt i hele perioden fram mot år 2024 fra ca. 280 elever til ca. 420 elever, som innebærer en økning på ca. 140 elever. Fra 2024 til 2027 vil skolens elevtall synke noe, for så å stige ut perioden fram mot 2030. Inntaksskolene Sveberg og Hommelvik vil ha noenlunde lik vekst i hele perioden. Skolen vil etter 2019 ikke ha kapasitet ved skolen for å ta i mot det elevtallet som prognosen forespeiler. Det vises i den sammenheng til beskrivelsen

av elevtallsutviklingen ved Sveberg skole og Hommelvik skole.

7.1.7 Oppsummeringen av elevtallsutviklingen ved skolene i Malvik

Prognosene viser en jevn vekst i kommunen, men elevtallsveksten ved den enkelte skole er ujevnt fordelt. Den største veksten vil være i inntaksområdene til Hommelvik skole og Hommelvik ungdomsskole.

Skole	Elevtall 2012	Kapasitet	Estimert behov 2017	Estimert behov 2030
Hommelvik ungdomsskole	279	270	287	423
Vikhammer ungdomsskole	337	360	325	288
Hommelvik skole	362	392	413	556
Saksvik skole	338	392	336	331
Vikhammer skole	280	392	230	230
Vikhammeråsen grendeskole	74	112	113	111
Sveberg skole	247	392	264	462
Sum Malvik kommune	1917	2310	1969	2402

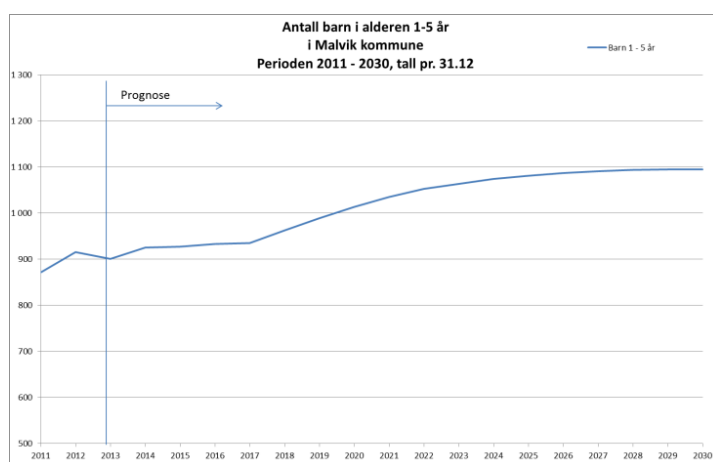
I tabellen ovenfor har vi angitt kapasitet for skolene. Flere skoler har midlertidige paviljonger som er tatt med i kapasitetsvurderingene. Dersom vi kun skulle tatt med permanente skolebygg i regnestykket, ville flere skoler vært overfylt i 2012. Dermed angir ikke tabellen det reelle behovet

for permanente skolebygg. For Vikhammer skole er det også angitt at skolen har kapasitet til to klasserekker for hele barnetrinnet og ikke bare fra femte trinn slik de har i dag. Vi regner da med at man med enkle bygningsmessige grep kan endre funksjoner i enkelte rom.

Det er 11,9 m² skolebygg per elev i Malvik når man går ut fra elevkapasitet ved skolene, men arealbruken er som nevnt tidligere, svært ujevnt fordelt, og det er tydelig at den nye skolen på Sveberg trekker opp arealbruken. En problemstilling er dermed: hvordan kan man utnytte arealene på Sveberg bedre?

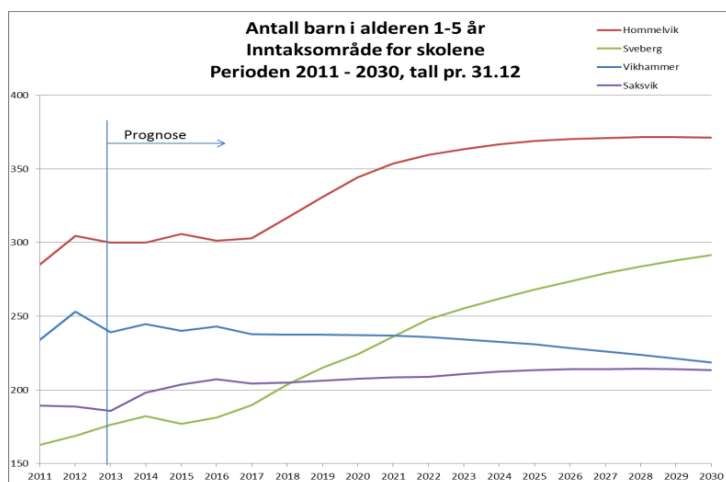
7.2 BARNETALLSUTVIKLING FOR BARNEHAGENE

For barnehagene er prognosene beskrevet ut fra de samme inntaksområdene som gjelder for skolene, samt ut fra områdene; Ytre Malvik, Sveberg og Hommelvik.

Ut fra figuren vil det i Malvik kommune være en vekst i antall barn i alderen 1 – 5 år i perioden fra 2011 til 2030 med ca. 230 barn, fra 870 barn i 2011 til om lag 1100 barn i 2030. Veksten fram til 2017 er moderat med ca. 65 barn i denne perioden, mens det i perioden fra 2017 fram mot 2030 er en vekst på totalt 165 barn. Veksten er ikke jevnt fordelt i kommunen, men varierer fra de ulike områdene i kommunen.

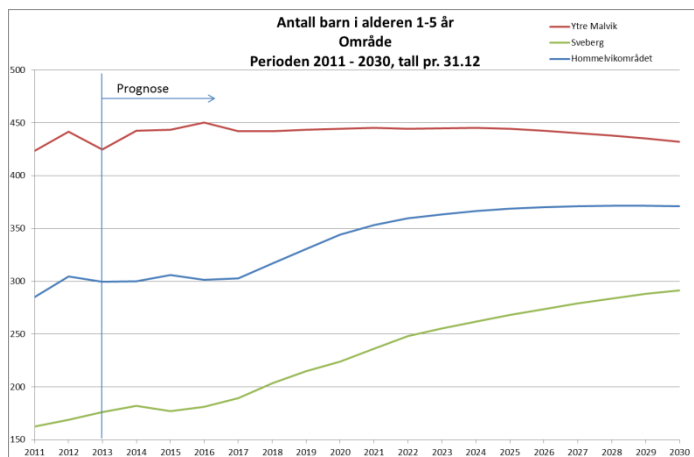
7.2.1 Sammenlikning av barnetallsutviklingen for alle skolenes inntaksområder

Ser vi på barnetallsutviklingen for barnehagene ved inntaksområdene for skolene viser den at Hommelvik og Sveberg vil ha en kraftig økning i antall barn i alderen 1-5 år. Hommelvik vil ha en økning fra 285 barn i 2011 til ca. 370 barn i 2030. Sveberg vil ha en økning i samme periode fra 163 barn til ca. 290 barn. Disse to inntaksområdene vil dermed ha en samlet økning i antall barn på om lag 210 barn. Inntaksområdet Saksvik, vil ha en moderat økning på ca. 20 barn, fra om lag 190 barn i 2011 til ca. 210 barn i 2030. Vikhammer (inkl. Vikhammeråsen) er det inntaksområdet som vil ha en nedgang i antall barn i perioden fram mot 2030, nedgangen er på om lag 15 barn, og det vil i 2030 være ca. 220 barn i dette inntaksområdet.

2030, nedgangen er på om lag 15 barn, og det vil i 2030 være ca. 220 barn i dette inntaksområdet.

7.2.2 Sammenlikning av barnetallsutviklingen for barnehager ved en tredeling av bosettingsområdene i Malvik

I de tre områdene Ytre Malvik, Sveberg og Hommelvik er barnetallsutviklingen for barn i alderen 1 – 5 år svært forskjellig. Områdene Sveberg og Hommelvik viser en kraftig økning i antall barn i perioden fra 2011 – 2030, og særlig fra 2017 og ut perioden. Sveberg har en økning på ca. 130 barn i perioden 2011 til 2030 og Hommelvik på ca. 90 barn i samme periode. Det vil i disse to områdene være hhv. 290 barn og 370 barn i alderen 1 - 5 år. Ytre Malvik har i følge prognosen en langt lavere økning i barn i samme aldersgruppe, med en økning på om lag

10 barn i perioden fra 2011 – 2030. Det ser ut til at fra rundt 2020 og fram til 2030 vil det være en nedgang i antall barn i aldersgruppen 1 – 5 år i dette området på ca. 10 barn, fra ca. 430 barn i 2011 til ca. 420 barn i 2030. Denne nedgangen skyldes først og fremst nedgang i Vikhammerområdet hvor det i følge prognosene vil være en nedgang på 15 barn.

7.2.3 Oppsummering av kapasitetsbehov for barnehager i Malvik

Barnehagene er ikke i samme grad knyttet til faste inntaksområder, er ikke forpliktet av det lovgitte prinsippet om «nærskole», og økning i barnetallet vil derfor ikke i samme grad knyttes til bestemte barnehager. Unntaket er Mostadmarka barnehage som har barn kun fra Mostadmarka, men som ikke har kapasitet til å ta imot alle barna i bygda. På grunn av beliggenheten og lokalene for Mostadmarka barnehage er det ikke aktuelt å utvide kapasiteten for barnehagen.

Barnehage	Kapasitet i 2012 (ekvivalenter)	Behov 2012 (antall barn)	Kapasitet 2012 (antall barn)	Behov i 2017	Kapasitet i 2017	Behov i 2030	Kapasitet i 2030
Grønberg barnehage	38		30		30		30
Hommelvik barnehage	92		76		76		76
Mostadmark barnehage	17		14		14		14
Planetringen barnehage	95		70		70		70
Saksvik barnehage	130,2		100		100		100

Solstrand barnehage	84		62		62		62
Vidhaugen barnehage	100		90		90		90
Vikhammer Vestre barnehage	30		30		30		30
Vikhammeråsen barnehage	63		51		51		51
Private barnehager	298		298		298		298
Sum barnehage	976	870	-55	935	-120	1100	-279

Tabellen summerer kapasitetsbehovet for barnehager, og viser et underskudd på plasser allerede i dag, men underskuddet øker til 120 plasser i 2017 og 279 plasser i 2030.

8 Grunnlag kalkyle for byggekostnader

Grovkalkylen under er bygget på erfaringstall fra dagens kostnader ved bygg og rehabilitering av tilsvarende anlegg. Kvadratmeterprisene som er benyttet i kostnadsoverslagene er også avklart med Malvik kommune. Så tidlig i et prosjekt, før det foreligger tegninger som viser eksakt hvilket volum og utforming prosjektet får, er det vanskelig å operere med eksakte tall. Vi har derfor valgt å lage en kalkyle med «høye» priser, og en med «lave», for å indikere at det er usikkerhet knyttet til tallene.

Kalkylen er bygget opp ved å summere delelementer og enkelttiltak som kommer frem av konseptskisser knyttet til hvert enkelt anlegg. Det er dermed ikke regnet med generell oppussing og rehabilitering av anlegget. Det er heller ikke regnet med at tiltakene til sammen blir definert som hovedombygging etter Plan- og bygningsloven, med de krav som da må stilles.

I sammenstillingene fremkommer det også en skjevhet i fremstillingen av kvalitet på byggene, idet man ikke har lagt inn føring om oppgraderinger til gjeldende teknisk standard (TEK 10) i alle bygg. Nye bygg med TEK 10-standard erstatter dermed gamle bygg med en helt annen standard, men i oppstillingene fremstår de i stor grad som likeverdige. En slik oppstilling, der målsettingen var å sette alle bygg i tidsmessig teknisk standard ville i større grad synliggjøre økonomiske fordeler med en nybygget, stor barnehage fremfor flere gamle, små barnehager. Dette ville kreve en teknisk gjennomgang av anleggene, og det har ikke vært del av dette oppdraget.

8.1 NYBYGGAREAL OG PÅBYGGAREAL

Det er valgt å bruke en prosjektkostnad på kr.35.000,-/ m² bruttoareal nybygg inkludert infrastruktur og grunnarbeid. Det er da medregnet de kostnadskomponenter som ligger inne i standard kontoplan for byggeprosjekt:

- rigg og drift
- bygning
- vvs
- elektro sterkstrøm
- elektro svakstrøm
- andre installasjoner (heis)
- utomhusarbeider
- generelle kostnader (honorar, gebyr mm)
- mva.

Det er ikke regnet med marginer og reserver, inventar og kostnader til tomtkjøp. Det er heller ikke regnet inn kostnader knyttet til midlertidige arealer.

Prosjektkostnad pr m² er overslagstall som er basert på erfaringer fra andre byggeprosjekter og på budsjettering av barnehage- og skolebyggprosjekter i andre kommuner. Til sammenlikning

benyttes av byrådet i Bergen kommune i økonomiplan og investeringsprogram for 2010 – 2013, en prosjektkostnad på 35.000 kr/ m² for nybygg. Et annet eksempel er prosjektkostnad for Moster skole i Bømlo kommune, som er budsjettet med ca. kr. 28.600,-/ m², tillagt prisstigning etter SSB indeks frem til desember 2010. For å ta høyde for prisstigning og uforutsette kostnader frem til skolen står ferdig, bør det også vurderes å legge til en margin.

8.2 RIVEKOSTNAD

Det kan være aktuelt å rive deler av eksisterende bygningsmasse fordi denne ikke er hensiktsmessig å benytte i et moderne anlegg, for eksempel fordi bygget har en lite formålstjenlig geometri med små og trange rom, eller fordi rehabilitering av bygget fremstår som et mer kostbart prosjekt. Det må da benyttes miljøriktig sanering, der rivemasse blir sortert i ulike fraksjoner. Det er ikke kjent om enkelte bygningsdeler inneholder miljøgifter, for eksempel PCB. Dette kan gjelde blant annet lysarmatur, vinduer og fasademaling. Slike forhold medfører økte kostnader. Som utgangspunkt for vurdering er det benyttet en kostnad på ca. 1500 kr/ m². Riving er anbefalt kun i de alternativene hvor et gammelt bygg skal erstattes med et nybygg.

8.3 KROPPSØVINGSAREAL

I tilfeller hvor det er behov for to kroppsøvingssaler ved skolen, bør man vurdere flerbrukshall som alternativ. En liten flerbrukshall med internasjonale mål for volleyballbane, er 16X24meter og litt mindre enn to tradisjonelle gymsaler som til sammen er 400 m². Flerbrukshall har imidlertid ju meter takhøyde istedenfor fem meter som det vanligvis er i gymsaler.

For nye idrettsarealer benyttes gjerne egen sats for arealkostnad. Erfaringstall på flerbrukshaller spriker og det er valgt å benytte en kostnad på ca. kr. 25 000-29 000/ m². Estimert pris på en flerbrukshall med garderober på ca. BTA 800 m² er dermed ca. 20 000 000 - 23 000 000 kr. Ved planlegging av flerbrukshall kan byggeier søke om tilskudd fra tippemidler etter standard prosedyre gjennom Kulturdepartementet.

8.4 AREAL- OG KOSTNADSREHABILITERING

Arealene i eksisterende skoler har varierende kvalitet, og det varierer derfor i hvilken grad det er nødvendig å utføre bygningsmessige tiltak for den nye skolen. Det er derfor foreslått å differensiere rehabiliteringsgraden og kostnadstallene knyttet til dette. Det er benyttet disse begrepene, med sine respektive kostnader:

Grad av rehabilitering	Kr/ m ² ,
Enkel oppussing	7 000,-
Lett rehabilitering	15.000,-
Tung rehabilitering inkludert ventilasjon	30.000,-

Tung rehabilitering innebærer utskifting av mesteparten av bygningsdelene, unntatt bærekonstruksjonene, og utvendig VA-anlegg. Byggestandard etter slik rehabilitering skal tilfredsstille kravene i Plan- og bygningsloven. Som nevnt ovenfor er det er da medregnet de kostnadskomponentene som ligger inne i standard kontoplan for byggeprosjekt:

- rigg og drift
- bygning
- vvs
- elektro sterkstrøm

- elektro svakstrøm
- andre installasjoner
- utomhusarbeid
- generelle kostnader (honorar, gebyr mm)
- mva.

Som for nybygg og påbygg, er det heller ikke her regnet med marginer og reserver, og tomtekjøpskostnader, og heller ikke kostnader til å etablere midlertidige skolelokaler i byggeperioder.

I tallene over er det heller ikke regnet med kostnader til inventar. For å gi en pekepinn om størrelsen på inventarkjøp, kan det nevnes at for helt nye skoler der alt må kjøpes inn, ligger kostnaden gjerne på mellom 7 og 10 % av prosjektkostnad.

Ombygging og tilpassing av lokaler i Sveberg skole til barnehageformål 1000 m² BTA er satt til kr 10.000 pr. m² – eller en estimert kostnad på kr. 10 000 000 mill. NOK.

8.5 DRIFTSKOSTNADER

Ved avvikling av eksisterende bygg er det gjort en beregning av mulige innsparinger knyttet til drift og vedlikehold av byggene. FDV-kostnader (FDV= forvaltning, drift, vedlikehold) er beregnet ut fra Malvik kommunes innrapporterte tall til KOSTRA (KOSTRA=KOMMUNEStatRAPPORTERING). Tall fra Kostra viser at årlige driftskostnader for skolebygg i Malvik er 24 500 000. Fordelt på ca 27 859m² bygningsmasse er dette 879 kr/m². Det må understrekes at tallet som her fremkommer er et gjennomsnitt, at de reelle kostnadene per m² selvfølgelig varierer ut fra ulike kvaliteter ved hvert enkelt bygg og at eldre bygningsmasse sannsynligvis er dyrere å drifte enn nyere bygg. Effektiv drift av bygg avhenger blant annet i energibruk, vedlikehold over tid, hærverksforebygging etc. 2011/2012 er det 1874 elever i kommunale skoler i Malvik og kommunen bruker dermed kr 13 073,64 per elev per år på drift av skolebygg.

8.6 BEREGNING AV AREALBRUK I NYBYGG

For nye barnehager er det beregnet 1000m² for en ny barnehage til 130 barn og 600m² for en ny barnehage til 80 barn.

For ungdomsskoler benytter vi et erfaringstall på 12m² BTA per elev. Fordi ungdomsskolene i denne utredningen har tilgang på idrettshall nær skolen, har vi regnet 10m² BTA per elev ved ny ungdomsskole. For samlokalisering av ungdomsskolen med videregående skole er det et potensial for sambruk av arealer, men dette har ikke vært utredet og vi har derfor benyttet samme normtall for en slik sammenstilling.

For utvidelse med en klasserekke av eksisterende skole, har vi regnet 8m² BTA per elev fordi vi regner med at man i stor grad kan benytte eksisterende spesialutstyrte arealer.

For Saksvik skole har vi anslått behovet til å være 1000m².

9

Strukturalternativer for oppvekst i Malvik kommune

I denne utredningen av oppvekststruktur i Malvik kommune, er det nødvendigvis svært mange faktorer som trekkes inn. Føringerne fra kommunen var mange, og kort formulert skal rapporten vise hvordan man oppnår god kvalitet og bredde på oppvekststrukturfeltet, ivaretar barnetallsvekst og elevtallsvekst, samtidig som man skal nå det oppsatte målet om reduserte kostnader på 5 millioner kroner per år.

Strukturalternativene er forsøkt gjort sammenliknbare økonomisk, noe som blant annet gjør at det er lik mulighet for å få god kvalitet i skolelokalene i de ulike alternativene.

Dette innebærer at en kan gjøre en kvalitativ vurdering av hvilke strukturalternativ som er best, gjennomført som en relativ sammenlikning i forhold til Alternativ 0. Her angis hvilke forhold som taler for og imot de aktuelle alternativene i forhold til Alternativ 0.

Struktur er utredet noe forskjellig for skoler og barnehager med bakgrunn i drøftingene i det foregående. For skolene er det alternativer knyttet til definerte inntaksområder/ skolekretser. For barnehagene er prinsippene om størrelse på barnehagen og lokalisering nær kollektivtransport lagt som føring i strukturalternativene i tillegg til de mottatte prognosetall for de tre kommunesentrene. Det vil si at for barnehagene er det i praksis kun en strukturmodell som bygger opp større barnehager, nær kollektivtransport og i det aktuelle kommunesenter som barnet bor i.

Alle de foreslåtte strukturalternativene vurderes som gjennomførbare og kan forsvares fra pedagogisk ståsted. For hvert strukturalternativ i det følgende er økonomiske konsekvenser anslagsvis beskrevet i følgende fire kategorier:

Investeringskostnader: I Finansdepartementets veileder for samfunnsøkonomiske analyser framgår / kan en tolke følgende: Investeringsutgiftene fordeles på objektets økonomiske levetid (brukes nåverdimetoden, er det inntekter som beregnes for den samme perioden), her 40 år – vurdert ut fra minimumsavdrag som kommunen benytter ved lån til investeringer og som forenklet medfører at lån til skolebygg nedbetales over 40 år. Det beregnes en kalkulasjonsrente som skal gjenspeile hva det koster å binde opp kapital i langsiktige anvendelser. Risikofri realrente (risikofri alternativkostnad) er 2 %. Nedbetalingstid på 40 år, og 2 % realrente innebærer at årlige investeringskostnader blir lik 3,6 % av investeringen.

Driftskostnader (FDV): Er gjort ut fra innhentede opplysninger om hvilke kostnader som blir borte hvis lokalet tas ut av bruk. Utgangspunkt her er regnskap 2010. En vesentlig forutsetning for beregning av økonomiske konsekvenser er at man benytter en annen arealnrm enn den som er benyttet for Sveberg og Vikhammer skoler. Ved et estimert fratrekk på 2000m² for Sveberghallen, tar vi utgangspunkt i 6693m² skoleareal. Selv om det ikke finnes arealnrm, finnes det rikelig

med sammenlikningsgrunnlag hos de store skolebyggerne. For å ha et arealbruk som i skolene i Oslo, skulle Sveberg skole være dimensjonert for 840 elever, ikke 392 som er intensjonen. Vikhammer skole har også store arealer og man bør derfor søke løsninger som integrerer elevene fra grendeskolen i moderskolen for dermed å redusere kommunens samlede skoleareal. På de eldre skolebyggene i Malvik er det langt lavere arealbruk per elev. Dersom de gamle byggene skal erstattes av nybygg på samme dimensjoneringsgrunnlag som Sveberg, vil dette medføre en stor økning i driftskostnader for kommunen. I denne rapporten benytter vi gjennomsnittstallet for kostnad per år per kvadratmeter FDV i Malvik, som er kr. 879.

Skoleskysskostnad: Anslag vedrørende andel av dem som må bytte skolested, som må skysses beregnes til kr 6000 pr. elev for de som trenger skyss ut fra Kostratall for brutto utgifter/år/elev for Malvik kommune.

Salgsverdi: En frigjøring til alternativ bruk av selve lokalene vil ofte ha relativt liten verdi, siden skolebygg er bygget spesielt for formålet, med mindre man kan benytte det til liknede formål. Det som derimot er viktig for kostnadene, er at kommunen slipper FDV-kostnadene knyttet til bygget ved at det enten tas i bruk til andre formål eller avhendes. Vi har ikke satt noen verdi på alternativ anvendelse eller salgsverdi her.

Ikke alle konsekvenser kan måles i tall: Hvis skolebytte for eleven betyr bytte fra en liten til en større skole, vil dette blant annet være en vurdering av fordelene av et bredere tilbud ved en større skole opp mot fordelene med mindre forhold og større nærhet ved mindre skoler. Virkninger for lokalsamfunn som mister skolen i nærmiljøet er vanskelig å vurdere og vil ikke drøftes i denne utredningen. Eventuelt ubehag ved busstransport er også vanskelig å vurdere og er heller ikke drøftet i denne utredningen.

9.1 0-ALTERNATIVET, VIDEREFØRING AV EKSISTERENDE STRUKTUR

1. Det bygges påbygg på Hommelvik skole med utvidelse til tre klasserrekker, totalt 588 elever.
2. Påbygg og rehabilitering Hommelvik ungdomsskole bygges til ny kapasitet på 450 elever.
3. Vikhammer ungdomsskole rehabiliteres og beholder dagens kapasitet. Sveberg skole er midlertidig skole mens Vikhammer ungdomsskole rehabiliteres.
4. Midlertidige paviljonger på Saksvik skole erstattes med permanente bygg.
5. Sveberg utvides med en klasserække til total kapasitet på 588 elever
6. Mindre justering av inntaksgrenser mellom Vikhammer skole og Vikhammeråsen grendeskole for å utnytte arealene på Vikhammer skole og unngå å bygge ut Vikhammeråsen grendeskole ved antatt elevtilvekst.

Barnehagestrukturen opprettholdes slik den er i dag, og det etableres en ny barnehage i Hommelvikområdet for 80 barn, med mulighet for utvidelse til 130 barn. I tillegg etableres det ny barnehage i Svebergområdet med kapasitet til 130 barn.

Det kommunale barnehage tilbudet ved Vikhammeråsen barnehage skal utvikles sammen med Vikhammeråsen grendeskole som et oppvekstsenter. Tabellen nedenfor viser overslagsvis hva 0-alternativet vil medføre av investeringskostnader.

For barnehagene vil det i 0-alternativet først og fremst være aktuelt å bygge nye barnehageplasser som er strategisk plassert nær kollektivknutepunkt av hensyn til foreldre som skal på jobb, og nær bosted for barnet.

Fordeler 0-alternativ	Ulemper 0-alternativ
Ingen økte skysskostnader	Delvis små fagmiljøer og sosiale miljøer
	Små påbygg gir dårlig arealutnyttelse for barnehager og skoler
	Kostbar barnehagestruktur

Et kostnadsoverslag for 0-alternativet kan dermed se slik ut:

0-alternativ									
Skole	Dagens areal	Nybygg	Tung rehab	Lett rehab	Enkel oppussing	Rive	Total sum investering	Økt FDV/år	Redusert FDV/år
Hommelvik skole	3 460			0					
Utvidelse Hommelvik skole	1 568	54 880 000						1 378 272	
Vikhammer skole	5 345								
Vikhammeråsen grendeskole	842			12 630 000					
Sveberg skole	8 693			18 432 000					
Utvidelse Sveberg skole	1 568	54 880 000						1 378 272	
Saksvik skole	2 995	35 000 000							
Hommelvik ungdomsskole	3 703		131 090 000						
Utvidelse Hommelvik ungdom	1 440	50 400 000						1 265 760	
Vikhammer ungdomsskole	2 397	0	91 910 000						
Sum investering skole		195 160 000	223 000 000	31 062 000			449 222 000		
Sum areal skole	32 011								
Barnehage	Dagens areal	Nybygg	Tung rehab/m2	Lett rehab/m2	Enkel oppussing	Rive			
Grønberg barnehage	312								
Hommelvik barnehage	608								
Mostadmark barnehage	190								
Planetringen barnehage	543								
Saksvik barnehage	677								
Solstrand barnehage	447								
Vidhaugen barnehage	1 100								
Vikhammer Vestre barnehage	125								
Vikhammeråsen barnehage	424								
Ny Sjøsidan barnehage		35 000 000						879 000	
Ny Sveberg barnehage		35 000 000						879 000	
Sum investering barnehage		70 000 000					70 000 000		
Total sum investering 0-alt.							519 222 000		
Økt utgift FDV								5 780 304	0

9.2 STRUKTURALTERNATIV 1A – 2 UNGDOMSSKOLER, VIKHAMMER UNGDOMSSKOLE SAMLOKALISERT MED VGS, 4 BARNESKOLER OG STØRRE BARNEHAGER

1. Avhende Vikhammeråsen grendeskole. Elevene ved skolen knyttes til inntaksområdet for Vikhammer skole. Dette vil ikke, eventuelt i liten grad, utløse nye krav om skoleskys.
2. Bygge ny Vikhammer ungdomsskole som tar hensyn til økt elevtall og at skolen flytter ut av Vikhammer barneskole. Ny Vikhammer ungdomsskole bygges samlokalisert med ny Malvik videregående skole. Ved at Vikhammer ungdomsskole får ny lokalisering, vil det ikke påløpe kostnader til midlertidig skolebygg.
3. Rive Hommelvik ungdomsskole og bygge ny skole som tar hensyn til økt elevtall. Gamle Vikhammer ungdomsskole fungerer som midlertidig skole for Hommelvik ungdomsskole.
4. Hommelvik skole utvides med en klasserekke til en total kapasitet på 588 elever. Vi har gjort et overslag på areal og beregnet 8m² per elev for de 196 nye elevene.
5. Midlertidige paviljonger på Saksvik skole avhendes og erstattes med permanent bygg som tar hensyn til økt elevtall og bidrar til at skolen får spesialrom som de ikke har i dag.
6. Mostadmarka barnehage med 18 plasser og Vikhammer vestre midlertidige barnehage med 30 plasser og Grønberg barnehage med 30 plasser avhendes. Det er i området Hommelvik og Sveberg at det vil være befolkningsvekst og elevtallsvekst, og det er derfor hensiktsmessig med økning i barnehageplasser der. Med nye barnehager i Hommelvik og på Sveberg vil behovet for barnehageplasser være dekket til 2017.
7. Ny Sjøsidan barnehage for 80 barn, med mulighet for utvidelse til 130, bygges sentralt i Hommelvik.
8. Forventet nedgang i barnetallet i Vikhammerområdet sett sammen med avvikling av Vikhammer Vestre barnehage vil sannsynligvis gi et lite underskudd på barnehageplasser i denne delen av kommunen, og man bør derfor vurdere å bygge ut en av de eksisterende barnehagene med ca 20 plasser for å dekke behovet.
9. Ny barnehage på Sveberg for 130 barn etableres.
10. Det etableres også ytterligere en ny barnehage i Hommelvik-Svebergområdet med kapasitet for 80 barn og mulighet for utvidelse til 130, for å møte barnehagebehovet frem mot 2030

Skole/barnehage	Dagens kapasitet	Behov 2030	Kapasitet 2030
Hommelvik ungdomsskole	270	423	450
Vikhammer ungdomsskole med vgs	326	288	360
Hommelvik skole	362	554	588
Saksvik skole	338	331	392
Vikhammer skole	280+74	346	392
Sveberg skole	247	462	588
Grønberg barnehage	30		0

Hommelvik barnehage	76		76
Mostadmark barnehage	14		0
Planetringen barnehage	70		70
Saksvik barnehage	100		100
Solstrand barnehage	62		62
Vidhaugen barnehage	90		90
Vikhammer Vestre barnehage	30		0
Vikhammeråsen barnehage	51		51
Ny Sjøsidan Barnehage på Hommelvik			130
Ny Sveberg barnehage			130
Ny barnehage			80+50
Private barnehager	298		298

Det antas ikke at en relokalisering av Vikhammeråsen grendeskole vil medføre vesentlige innsparinger i form av redusert bemanning. Den økonomiske gevinsten med dette grepet, vil dreie seg om innsparinger knyttet til reduserte FDV-kostnader (Forvaltning, drift, vedlikehold) ved avhending av bygningsmassen.

Det samme gjelder relokalisering av Mostadmark barnehage og til Sjøsidan i Hommelvik, hvor det antas at kommunen vil benytte en bemanning som vil være på linje med den man har i dag.

Fordeler 1A	Ulemper 1A
Robust fag- og elevmiljø. Økt faglig fleksibilitet, etablere fagmiljøer på små, mellom- og ungdomstrinnet.	
Gode organisatoriske rammer for ledelse og	Ulike tilbud i kommunen: en ungdomsskole som står

kompetansebygging. Innsparing i byggdrift kan benyttes til økt lærertetthet

alene og en samlokalisert med videregående skole.

Elevene kan i større grad sikres likeverdig og tilpasset opplæring

Potensial for samarbeid mellom Vikhammer ungdomsskole og Malvik videregående skole, om arealer og f.eks. forsert utdanning.

Skolebytter mellom barnetrinn og ungdomstrinn og mellom ungdomstrinn og videregående skole.

Et kostnadsoverslag for alternativ 1A kan dermed se slik ut:

Alternativ 1a

Skole	Dagens areal	Nybygg	Tung rehab/m2	Lett rehab/m2	Enkel oppussing	Rive	Total sum	Økt FDV/år	Redusert FDV/år
Hommelvik skole	3 460								
Utvidelse Hommelvik skole	1 568	54 880 000						1 378 272	
Vikhammer skole	5 345				8 400 000				
Vikhammeråsen grendeskole	842								740 118
Sveberg skole	8 093								
Saksvik skole	2 995	35 000 000							
Hommelvik ungdomsskole	4 500	157 500 000				5 554 500		700 563	
Vikhammer ungdomsskole	3 600	126 000 000				3 595 500		1 057 437	
Sum skole	32 447	373 380 000			8 400 000	9 150 000	390 930 000		
Barnehage	Dagens areal	Nybygg	Tung rehab/m2	Lett rehab/m2	Enkel oppussing	Rive			
Grønberg barnehage	312								274 248
Hommelvik barnehage	608								
Mostadmark barnehage	190								167 010
Planetrangen barnehage	543								
Saksvik barnehage	677								
Solstrand barnehage	447								
Vidhaugen barnehage	1 100								
Vikhammer Vestre barnehage	125								109 875
Vikhammeråsen barnehage	424								
Tilbygg 18 barn		7 000 000						175 800	
Ny Sjøsidan barnehage		35 000 000						879 000	
Ny Sveberg barnehage i skolen				10 000 000				0	
Ny barnehage		35 000 000						879 000	
Sum invest. barnehage		77 000 000		10 000 000			87 000 000		
Total sum investering alt. 1a							477 930 000		
Økt utgift FDV								5 070 072	1 291 251

9.3 STRUKTURALTERNATIV 1B – 2 UNGDOMSSKOLER, 4 BARNESKOLER OG STØRRE BARNEHAGER

Strukturalternativ 1B fremstår i prinsippet som alternativ 1A, men unntak av at Vikhammer ungdomsskole blir lokalisert på samme tomt som i dag, og dermed atskilt fra andre skoler.

1. Avhende Vikhammeråsen grendeskole. Elevene ved skolen knyttes til inntaksområdet for Vikhammer skole. Dette vil ikke, eventuelt i liten grad, utløse nye krav om skoleskyss.
2. Bygge ny Vikhammer ungdomsskole som tar hensyn til økt elevtall og at skolen flytter ut av Vikhammer barneskole. Ny Vikhammer ungdomsskole bygges. Ved at Vikhammer ungdomsskole får ny lokalisering, vil det ikke påløpe kostnader til midlertidig skolebygg, og man skal derfor tilstrebe en ny plassering av skolebygget.
3. Rive Hommelvik ungdomsskole og bygge ny skole som tar hensyn til økt elevtall. Gamle Vikhammer ungdomsskole fungerer som midlertidig skole for Hommelvik ungdomsskole.
4. Hommelvik skole utvides med en klasserekke til en total kapasitet på 588 elever. Vi har gjort et overslag på areal og beregnet 8m² per elev for de 196 nye elevene.
5. Midlertidige paviljonger på Saksvik skole avhendes og erstattes med permanent bygg som tar hensyn til økt elevtall og bidrar til at skolen får spesialrom som de ikke har i dag.
6. Mostadmarka barnehage med 30 plasser og Vikhammer vestre midlertidige barnehage med 30 plasser og Grønberg barnehage med 30 plasser avhendes. Det er i området Hommelvik og Sveberg at det vil være befolkningsvekst og elevtallsvekst, og det er derfor hensiktsmessig med økning i barnehageplasser der. Med nye barnehager i Hommelvik og på Sveberg vil behovet for barnehageplasser være dekket til 2017.
7. Ny Sjøsidan barnehage for 80 barn, med mulighet for utvidelse til 130, bygges sentralt i Hommelvik.
8. Forventet nedgang i barnetallet i Vikhammerområdet sett sammen med avvikling av Vikhammer Vestre barnehage vil sannsynligvis gi et lite underskudd på barnehageplasser i denne delen av kommunen, og man bør derfor vurdere å bygge ut en av de eksisterende barnehagene med ca 20 plasser for å dekke behovet.
9. Ny barnehage på Sveberg for 130 barn etableres.
10. Det etableres også ytterligere en ny barnehage i Hommelvik-Svebergområdet med kapasitet for 80 barn og mulighet for utvidelse til 130, for å møte barnehagebehovet frem mot 2030

Skole/barnehage	Dagens kapasitet	Behov 2030	Kapasitet 2030
Hommelvik ungdomsskole	270	423	450
Vikhammer ungdomsskole	326	288	360
Hommelvik skole	362	554	588
Saksvik skole	338	331	392
Vikhammer skole	280+74	346	392
Sveberg skole	247	462	588

Grønberg barnehage	30		0
Hommelvik barnehage	76		76
Mostadmark barnehage	14		0
Planetringen barnehage	70		70
Saksvik barnehage	100		100
Solstrand barnehage	62		62
Vidhaugen barnehage	90		90
Vikhammer Vestre barnehage	30		0
Vikhammeråsen barnehage	51		51
Ny Sjøsidan Barnehage på Hommelvik			130
Ny Sveberg barnehage			130
Ny barnehage			80+50
Private barnehager	298		298

Fordeler 1B	Ulemper 1B
Mindre skoleskyss enn i 1b	Opprettholder skolebytte mellom 7. og 8. trinn
Gode organisatoriske rammer for ledelse og kompetansebygging.	
Innsparing i byggdrift kan benyttes til økt lærertetthet	

Et kostnadsoverslag for alternativ 1B kan dermed se slik ut:

Alternativ 1b									
Skole	Dagens areal	Nybygg	Tung rehab/m2	Lett rehab/m2	Enkel oppussing	Rive	Total sum	Økt FDV/år	Redusert FDV/år
Hommelvik skole	3 460								
Utvidelse Hommelvik skole	1 568	54 880 000						1 378 272	
Vikhammer skole	5 345				8 400 000				
Vikhammeråsen grendeskole	842								740 118
Sveberg skole	8 093								
Saksvik skole	2 995	35 000 000							
Hommelvik ungdomsskole	4 500	157 500 000				5 554 500		700 563	
Vikhammer ungdomsskole	3 600	126 000 000				3 595 500		1 057 437	
Sum skole	32 447	373 380 000			8 400 000	9 150 000	390 930 000		
Barnehage	Dagens areal	Nybygg	Tung rehab/m2	Lett rehab/m2	Enkel oppussing	Rive			
Grønberg barnehage	312								274 248
Hommelvik barnehage	608								
Mostadmark barnehage	190								167 010
Planetringen barnehage	543								
Saksvik barnehage	677								
Solstrand barnehage	447								
Vidhaugen barnehage	1 100								
Vikhammer Vestre barnehage	125								109 875
Vikhammeråsen barnehage	424								
Tilbygg 18 barn		7 000 000						175 800	
Ny Sjøsidan barnehage		35 000 000						879 000	
Ny Sveberg barnehage i skolen				10 000 000					
Ny barnehage		35 000 000						879 000	
Sum invest. barnehage		77 000 000		10 000 000			87 000 000		
Total sum investering alt. 1b							477 930 000		
Økt utgift FDV								5 070 072	1 291 251

9.4 STRUKTURALTERNATIV 1C – 1 UNGDOMSSKOLE, 4 BARNESKOLER OG STØRRE BARNEHAGER

For strukturalternativ 1C foreslås de samme tiltakene for barneskole og barnehage som i alternativ 1A og 1B, med unntak av at det for ungdomstrinnet foreslås at ny ungdomsskole for alle 720 elever i kommunen bygges samlokalisert med Malvik videregående skole.

1. Avhende Vikhammeråsen grendeskole. Elevene ved skolen knyttes til inntaksområdet for Vikhammer skole. Dette vil ikke, eventuelt i liten grad, utløse nye krav om skoleskys.
2. Bygge ny Vikhammer ungdomsskole som tar hensyn til økt elevtall og at skolen flytter ut av Vikhammer barneskole. Ny Vikhammer ungdomsskole bygges. Ved at Vikhammer ungdomsskole får ny lokalisering, vil det ikke påløpe kostnader til midlertidig skolebygg, og man skal derfor tilstrebe en ny plassering av skolebygget.
3. Rive Hommelvik ungdomsskole og bygge ny skole som tar hensyn til økt elevtall. Gamle Vikhammer ungdomsskole fungerer som midlertidig skole for Hommelvik ungdomsskole.
4. Hommelvik skole utvides med en klasserekke til en total kapasitet på 588 elever. Vi har gjort et overslag på areal og beregnet 8m² per elev for de 196 nye elevene.
5. Midlertidige paviljonger på Saksvik skole avhendes og erstattes med permanent bygg som tar hensyn til økt elevtall og bidrar til at skolen får spesialrom som de ikke har i dag.
6. Mostadmarka barnehage med 18 plasser og Vikhammer vestre midlertidige barnehage med 30 plasser og Grønberg barnehage med 30 plasser avhendes. Det er i området Hommelvik og Sveberg at det vil være befolkningsvekst og elevtallsvekst, og det er derfor hensiktsmessig med økning i barnehageplasser der. Med nye barnehager i Hommelvik og på Sveberg vil behovet for barnehageplasser være dekket til 2017. Ny Sjøsidan barnehage for 80 barn, med mulighet for utvidelse til 130, bygges sentralt i Hommelvik.
7. Ny barnehage på Sveberg for 130 barn etableres.
8. Forventet nedgang i barnetallet i Vikhammerområdet sett sammen med avvikling av Vikhammer Vestre barnehage vil sannsynligvis gi et lite underskudd på barnehageplasser i denne delen av kommunen, og man bør derfor vurdere å bygge ut en av de eksisterende barnehagene med ca 20 plasser for å dekke behovet
9. Det etableres også ytterligere en ny barnehage i Hommelvik-Svebergområdet med kapasitet for 80 barn og mulighet for utvidelse til 130, for å møte barnehagebehovet frem mot 2030

Skole/barnehage	Dagens elevtall/barnetall	Behov 2030	Kapasitet 2030
Malvik ungdomsskole	270+326	711	720
Hommelvik skole	362	554	588
Saksvik skole	338	331	392
Vikhammer skole	280+74	346	392
Sveberg skole	247	462	588
Grønberg barnehage	30		0
Hommelvik barnehage	76		76

Mostadmark barnehage	14		0
Planetringen barnehage	70		70
Saksvik barnehage	100		100
Solstrand barnehage	62		62
Vidhaugen barnehage	90		90
Vikhammer Vestre barnehage	30		0
Vikhammeråsen barnehage	51		51
Ny Sjøsidan Barnehage på Hommelvik			130
Ny Sveberg barnehage			130
Ny barnehage			80+50
Private barnehager	298		298

Et kostnadsoverslag for alternativ 1C kan dermed se slik ut:

Alternativ 1c								
Skole	Dagens areal	Nybygg	Tung rehab/m2	Lett rehab/m2	Enkel oppussing	Rive	Total sum	Økt FDV/år Redusert FDV/år
Hommelvik skole	3 460							
Utvivelse Hommelvik skole	1 568	54 880 000						1 378 272
Vikhammer skole	5 345				8 400 000			
Vikhammeråsen grendeskole	842							740 118
Sveberg skole	8 640							
Saksvik skole	2 995	35 000 000						
Hommelvik ungdomsskole	3 703					5 554 500		3 254 937
Vikhammer ungdomsskole	2 397					3 595 500		2 106 963
Malvik ungdomsskole	6 100	252 000 000						6 328 800
Sum skolekostnader		341 880 000			0	8 400 000	9 150 000	359 430 000
Barnehage 1c	Dagens areal	Nybygg	Tung rehab/m2	Lett rehab/m2	Enkel oppussing	Rive		
Grønberg barnehage	312							274 248
Hommelvik barnehage	608							
Mostadmark barnehage	190							167 010
Planetringen barnehage	543							
Saksvik barnehage	677							
Solstrand barnehage	447							
Vidhaugen barnehage	1 100							
Vikhammer Vestre barnehage	125							109 875
Vikhammeråsen barnehage	424							
Tilbygg 18 barn		7 000 000						175 800
Ny Sjøsidan barnehage		35 000 000						879 000
Ny Sveberg barnehage i skolen				10 000 000				0
Ny barnehage		35 000 000						879 000
Sum invest. barnehage		77 000 000		10 000 000			87 000 000	
Total sum investering alt. 1c							446 430 000	
Økt utgift FDV								9 640 872 6 653 151

Den økonomiske fordelene ved å bygge en stor Malvik ungdomsskole, vil først og fremst ligge i et potensial for å spare inn lærerressurser, samt en bedre utnyttelse av de spesialutstyrte arealene. Samlokalisering med den videregående skolen vil også kunne gi fordeler i sambruk av fylkeseide arealer. En pedagogisk fordel ligger også i mulig samarbeid med den videregående skolen.

Fordeler 1C	Ulemper 1C
Robust fag- og elevmiljø. Økt faglig fleksibilitet, etablere fagmiljøer på både barnetrinn og ungdomstrinn	Økt skyss, skolevei og reisetid for elevene til ungdomsskolen, for anslagsvis 450 flere elever (fra Hommelvik) enn i alternativ 0
Effektiv økonomisk drift – kun 1 ungdomsskole å bygge og drifte. Redusert arealbehov for ungdomsskolen p.g.a stordrift. Gode organisatoriske rammer for ledelse og kompetansebygging.	Ungdomsskolen kan av enkelte oppleves som for stor for Malvik
Elevene kan i større grad sikres likeverdig og tilpasset opplæring	Sårbar struktur i forhold til befolkningsvekst utover 2030. Hvor skal man eventuelt sette grensen for størrelse på ungdomsskolen?

9.5 STRUKTURALTERNATIV 2 – TRE 1-10-SKOLER OG EN BARNESKOLE

For strukturalternativ 2 foreslås stort sett de samme tiltakene for barnehage som i alternativ 1A, 1B og 1C, men tilbygg til barnehage foreslås etablert i Vikhammeråsen grendeskole istedenfor nybygg. For skolene foreslås en struktur med tre kombinerte skoler og en 1-7-skole..

1. Avhende Vikhammeråsen grendeskole. Elevene ved skolen knyttes til inntaksområdet for Vikhammer skole. Dette vil ikke, eventuelt i liten grad, utløse nye krav om skoleskyss.
2. Bygge ny Vikhammer ungdomsskole som tilbygg til Vikhammer skole. Ved at Vikhammer ungdomsskole får ny lokalisering, vil det ikke påløpe kostnader til midlertidig skolebygg.
3. Bygge ny Hommelvik ungdomsskole som tilbygg til Hommelvik skole, som tar hensyn til økt elevtall. Gamle Vikhammer ungdomsskole fungerer som midlertidig skole for Hommelvik ungdomsskole i byggetiden.
4. Hommelvik skole utvides med en klasserekke til en total kapasitet på 588 elever. Vi har gjort et overslag på areal og beregnet 8m² per elev for de 196 nye elevene.
5. Midlertidige paviljonger på Saksvik skole avhendes og erstattes med permanent bygg som tar hensyn til økt elevtall og bidrar til at skolen får spesialrom som de ikke har i dag.
6. Mostadmarka barnehage med 18 plasser og Vikhammer vestre midlertidige barnehage med 30 plasser og Grønberg barnehage med 30 plasser avhendes. Det er i området Hommelvik og Sveberg at det vil være befolkningsvekst og elevtallsvekst, og det er derfor hensiktsmessig med økning i barnehageplasser der. Med nye barnehager i Hommelvik og på Sveberg vil behovet for barnehageplasser være dekket til 2017. Ny Sjøsidan barnehage for 80 barn, med mulighet for utvidelse til 130, bygges sentralt i Hommelvik.

7. Ny barnehage på Sveberg for 130 barn etableres.
8. Forventet nedgang i barnetallet i Vikhammerområdet sett sammen med avvikling av Vikhammer Vestre barnehage vil sannsynligvis gi et lite underskudd på barnehageplasser i denne delen av kommunen, og man bør derfor vurdere å bygge ut en av de eksisterende barnehagene med ca 18-20 plasser for å dekke behovet. Ved avvikling av Vikhammeråsen grendeskole kan man utvide barnehagens kapasitet.
9. Det etableres også ytterligere en ny barnehage i Hommelvik-Svebergområdet med kapasitet for 80 barn og mulighet for utvidelse til 130, for å møte barnehagebehovet frem mot 2030

Skole	Dagens elevtall/barnetall	Behov 2030	Kapasitet 2030
Hommelvik 1-10-skole	632	554+176=730	840
Saksvik skole (1-7)	338	331	
Vikhammer 1-10-skole	676	346+288=634	750
Sveberg 1-10-skole	247	462+184=646	750
Grønberg barnehage	30		30
Hommelvik barnehage	90		90
Planetringen barnehage	72		72
Saksvik barnehage	134		134
Solstrand barnehage	72		72
Vidhaugen barnehage	90		90
Vikhammeråsen barnehage	51		51
Private barnehager	298		298
Ny Sjøsidan Barnehage på Hommelvik			130
Ny barnehage i Svebergområdet			80+50
Ny barnehage			130

Med strukturalternativ 2 foreslås at man etablerer kombinerte skoler for 1.-10. trinn som et gjennomført prinsipp i kommunen. Dette vil medføre riving av Hommelvik ungdomsskole og bygging av ny ungdomsskole samlokalisert med barneskolen som også trenger utvidelse med en klasserekke. Det samme gjelder Vikhammer ungdomsskole som knyttes enda tettere til barneskolen, samtidig som man legger til rette for at Vikhammeråsen grendeskole relokaliseres til

moderskolen. Sveberg skole utvides med ungdomstrinn, og man flytter dermed inntaksområdet for ungdomsskolene.

Fordeler alternativ 2	Ulemper alternativ 2
Mindre skoleskyss antatt 184 elever fra Svebergområdet trenger ikke skyss.	Små sosiale miljøer på ungdomstrinnet
Samarbeid på tvers av trinnene	Små fagmiljøer for ungdomstrinnene, utfordrende å skaffe kompetente faglærere for alle skolene
Elevene opplever ikke overgang og skolebytte.	Konserverende miljø for elever som ikke trives
Arealer for ungdomstrinn kan omdisponeres til barnetrinnet ved en fremtidig elevtallsøkning.	Større kostnader til lærerressurs på grunn av mindre ungdomsskole.

Det understrekes at kostnadsoverslag for omgjøring av skolearealene for Vikhammeråsen grendeskole til barnehagearealer er svært usikkert fordi det er usikkerhet om den tekniske tilstand for bygget, i tillegg til usikkerhet om ombyggingen vil defineres som hovedombygging og dermed medføre krav om TEK 10- standard og få vesentlig høyere kostnader. Dette avgjøres av teknisk etat i hver enkelt kommune. Et kostnadsoverslag for strukturalternativ 2 kan dermed se slik ut:

Alternativ 2									
Skole	Dagens areal	Nybygg	Tung rehab/m2	Lett rehab/m2	Enkel oppussing	Rive	Total sum	Økt FDV/år	Redusert FDV/år
Hommelvik skole 1-10	3 460	117 880 000						2 960 472	
Vikhammer skole 1-10	5 345	126 000 000			8 400 000			3 164 400	
Vikhammeråsen grendeskole	842								740 118
Sveberg skole 1-10	8 640	63 000 000						1 582 200	
Saksvik skole 1-7	2 995	35 000 000							
Hommelvik ungdomsskole	3 703					5 554 500			3 254 937
Vikhammer ungdomsskole	2 397					3 595 500			2 106 963
Sum		341 880 000	0	0	8 400 000	9 150 000	359 430 000		
Barnehage 2									
Barnehage 2	Dagens areal	Nybygg	Tung rehab/m2	Lett rehab/m2	Enkel oppussing	Rive			
Grønberg barnehage	312								274 248
Hommelvik barnehage	608								
Mostadmark barnehage	190								167 010
Planetringen barnehage	543								
Saksvik barnehage	677								
Solstrand barnehage	447								
Vidhaugen barnehage	1 100								
Vikhammer Vestre barnehage	125								109 875
Vikhammeråsen barnehage	424								
Barnehageplasser 18 barn				3 000 000				175 800	
Ny Sjøsidan barnehage		35 000 000						879 000	
Ny Sveberg barnehage i skolen				10 000 000				0	
Ny barnehage		35 000 000						879 000	
Sum invest. barnehage		70 000 000		13 000 000			83 000 000		
Total sum investering alt. 2							442 430 000		
Økt utgift FDV								9 640 872	6 653 151

9.6 OPPSUMMERING AV STRUKTURALTERNATIVENE MED PRIORITERT REKKEFØLGE PÅ TILTAKENE

Oppdraget er å lage en helhetlig plan for struktur for oppvekst i Malvik kommune. Vi har hele tiden forsøkt å ha et helhetlig perspektiv, men ser utfordringer knyttet til det sentrale regelverk, økonomiske rammer og øvrige forutsetninger som ligger til grunn for planlegging av for eksempel skoler og barnehager. For eksempel har man nærskoleprinsippet som ikke gjelder for barnehager. Prinsipielt kunne kommunen da bygge en stor barnehage på ett sted i kommunen for alle brukerne. Det er også et sentralt regelverk for skoleskyss, mens barnehagebarna ikke har slike rettigheter. Selv innenfor skolen som særskilt enhet, ser vi utfordringer med organisering fordi læreplanverket er inndelt i trinn som i praksis vanskeliggjør samarbeid. Vi har derfor valgt å presentere skoler og barnehager som separate virksomheter.

	Alternativ 0	Alternativ 1a	Alternativ 1b	Alternativ 1c	Alternativ 2
Investeringskostnader	519 222 000	477 930 000	477 930 000	446 430 000	442 430 000
Økt årlig FDV	5 780 304	3 778 821	3 778 821	2 987 721	2 987 721
Økt utgift til skoleskyss				2 700 000	
Redusert kostnad til skoleskyss					1 104 000

Tabellen ovenfor viser at alle de utredede strukturalternativene utløser investeringskostnader fra 442 mill. til 519 mill. 0-alternativet fremstår som dyrest både når det gjelder investeringskostnader og FDV-kostnader. I denne utredningen vil vi ikke lage oppsett for finansieringen av mulige byggeprosjekter, men kun grove kalkyler for kostnader til bygg. Vi vil også fremsette en prioritert rekkefølge for tiltak for å håndtere barnetalls- og elevtallsveksten.

I tabellen er det kun alternativene 1c og 2 som vil gi endret mønster i skoleskyss. Alternativ 2 med 1-10-skoler vil redusere antall elever som har skoleskyss, og alternativ 1c vil få en økning i skoleskyss for elever på ungdomstrinnet.

Årlige FDV-kostnader har stor variasjon på grunn av arealmengde, og da særlig i skolene. Alternativ 1c har lave FDV-kostnader blant annet på grunn av stordriftsfordelene og reduksjon i areal for bygging av kun en ungdomsskole. Til gjengjeld utløser 1c krav om skoleskyss for en stor elevgruppe. Ved å samle alle elever på ungdomstrinnet på en skole slik som i strukturmodell 1c, vil man kunne drive mer effektivt med store klasser, og dermed kunne spare inn lærerressurser anslagsvis tilsvarende en klasserekke. En lærerstilling koster kommunen ca 600 000 per år, og i snitt regner man ca 12 elever per lærer. Et grovt regnestykke viser dermed innsparing på seks lærerstillinger eller kr. 3 600 000 ved reduksjon av en klasserekke i ungdomsskolen. Ved å velge alternativ 1c vil kommunen dermed kunne spare inn nær 5 mill per år til tross for en økning i kostnader til skoleskyss på 2,7 mill.

Alternativ 2 fremstår i tabellen som gunstig, men en ytterligere desentralisering av ungdomstrinnet i kommunen enn man har i dag, vil trolig medføre et økt behov for lærerressurser og dermed være et dyrere alternativ.

For oppvekststrukturen i Malvik er det viktig å tenke også lengre frem i tid enn det prognosene strekker seg. Dersom man legger opp til en struktur hvor skolene fylles opp til maksimumsgrensen for det som er ønskelig, vil man før eller siden komme i en situasjon hvor man deler opp skoler. en sammenslåing av ungdomsskolene til en skole, vil med den veksten som er i Malvik, gi en skole som antakelig er ønskelig å dele kanskje allerede om ti år.

For barnehagene er det konsekvent anbefalt avviklet barnehager med færre enn 50 plasser. Fordi barnehagene følger et annet regelverk enn skolene når det gjelder skyss og lokalisering, har vi i større grad kunnet rendyrke prinsipper om barnehagens størrelse, samt lokalisering ved kollektivtrafikkknutepunkt. Man kunne også tenke seg at Vikhammeråsen grendeskole bygges om til en stor barnehage, men fordi dette ville være i strid med anbefalingen om lokalisering ved knutepunkt for kollektivtrafikk, vil vi ikke konkludere med dette.

I oppdraget er vi bedt om å lage en fremdriftsplan for oppvekststrukturen. En komplett fremdriftsplan avhenger blant annet av kommunens finansiering, og vi velger derfor heller her å legge frem en prioritert rekkefølge på prosjektene, slik vi vurderer det ut fra fremtidig barnehage- og skolebehov.

En prioritert rekkefølge av byggeprosjekter i oppvekstfeltet i Malvik kommune, vil også avhenge av hvilket strukturalternativ man velger. Ved flere av skolene er det allerede etablert midlertidige paviljonger for midlertidig å løse plassmangelen i eksisterende skolebygg. Tidspunkt for bygging av nye og større barnehager for å dekke opp for økt kapasitetsbehov vil blant annet avhenge av om og når man velger å avvikle de minste barnehagene.

En prioritert rekkefølge vil kunne se slik ut:

1. Ombygging av deler av Sveberg skole til barnehage for 80-130 barn. Det er i dag behov for nye barnehageplasser og en ombygging av deler av Sveberg skole vil være en rimelig og hurtig måte å bygge nye barnehageplasser på. Utgangspunktet her er også at Sveberg er dimensjonert med for store arealer per elev og bør dermed kunne avgi arealer til barnehagedrift.

Ferdigstilles: 2013

Kostnad: 10 mill.(1000m2 BTA på Sveberg skole bygges om til barnehage).

Økning i barnehageplasser: 130

2. Utvidelse av Hommelvik skole med en klasserekke. Hommelvik skole er i dag i ferd med å bygges ut og det bør utarbeides en helhetlig plan for en utvidelse av skolen med en hel klasserekke, og deretter iverksette bygging.

Ferdigstilles: 2015

Kostnad: 54 mill.

Økning i elevplasser: 196

3. Bygge ny Hommelvik ungdomsskole

Hommelvik ungdomsskole bærer preg av vedlikeholdsetterslep og når kapasiteten sprekker i 2019 bør man enten totalrehabiliter og bygge tilbygg, eller rive eksisterende og bygge ny skole. I strukturalternativene er det foreslått at Vikhammer ungdomsskole bygges først og at eksisterende Vikhammer ungdomsskole kan fungere som midlertidig skole mens man bygger Hommelvik ungdomsskole. Man kan alternativt også søke en ny lokalisering for Hommelvik ungdomsskole på eksisterende tomt for å spare kostnader til midlertidige arealer.

Ferdigstilles: 2018

Kostnad nybygg: 160 mill

Økning i elevplasser: 90 (bygge ny skole for totalt 450 elever, med mulighet for utvidelse)

- Bygge ny Vikhammer ungdomsskole på ny lokalisering (har kapasitet) og samtidig relokalisere Vikhammer grendeskole til Vikhammer skole som vil ha kapasitet til dette blant annet fordi ungdomsskolens spesialutstyrte arealer vil bli disponible.

Ferdigstilles: 2022

Kostnad: 130 mill

Økning i elevplasser: 0 (men legge inn også her en fremtidig mulighet for utvidelse).

- Bygge ny barnehage på Hommelvik for 80-130 barn. Barnehagekapasiteten i Hommelvikområdet vil i følge befolkningsprognosene være for liten. Avhengig av eventuell avvikling av små barnehager, bygges en barnehage for 80 barn, med ferdige planer for en utvidelse til 130 barn.

Ferdigstilles: 2024

Kostnad (130 barn): 35 mill.

Økning i barnehageplasser: 130

- Utvidelse av Sveberg skole med en klasserekke. Sveberg er planlagt for 392 elever, men vil i 2024 overstige dette tallet, og arealer for disse elevene bør derfor stå klare da. Tidspunkt for når behovet for arealer oppstår kan mulig skyves litt frem i tid, og avhenger blant annet av fleksibilitet i eksisterende bygg.

Ferdigstilles: 2024

Kostnad: 54 mill

Økning i elevplasser: 196

- Bygge ny barnehage for 80-130 barn i Hommelvik/ Svebergområdet

Avhengig av hvor mange barnehageplasser man har valgt å bygge i Hommelvik og på Sveberg skole, bør det bygges en ny barnehage for 80-130 barn.

Ferdigstilles: 2028

Kostnad (130 barn): 35 mill

Økning i barnehageplasser: 130

- Erstatte permanente og midlertidige paviljonger på Saksvik skole

Ferdigstilles: 2030

Kostnad: 35 mill

Økning i elevplasser: 0

10

Anbefalinger

Strukturalternativene som er presentert i det foregående, viser ulike strukturer for barnehage og skoler, som alle er gjennomførbare. Norconsult anbefaler at Malvik kommune bygger opp sin struktur for oppvekst i tråd med modell 1a eller 1b, til tross for at dette ikke er de modellene som viser seg økonomisk mest gunstige. Ved en slik anbefaling holdes pedagogiske og økonomiske argumenter samlet.

Malvik kommune bør i tillegg ha en helhetlig plan for etablering av kulturarenaer av ulik størrelse i kombinasjon med etablering av nye barnehager og skoler. Dette vil legge til rette for et sambruk med frivillig sektor som vil gi stor gevinst for kommunen. Enkel tilrettelegging ved planlegging av nye bygg vil være blant annet en sonedeling av byggene og et låssystem som muliggjør bruk av arealene for ulike brukergrupper i kulturliv og frivillig sektor etter skoletid.

10.1 ANBEFALINGER FOR PLANLEGGING AV BARNEHAGER

10.1.1 Størrelse

Mange små barnehager er økonomisk lite fordelaktig for kommunen. Små barnehager er også sårbare med hensyn til sosialt miljø for barna og for faglig og sosialt miljø for ansatte. For barna er det også vesentlig at flere voksne ser dem, slik man oppnår i større barnehager. Store barnehager skal også ha mulighet for skjerming, for de barna som trenger det. Derfor anbefales et prinsipp som sikrer at barnehagene er store nok, og vi anbefaler derfor at hver enkelt barnehage planlegges for 80-130 barn.

10.1.2 Lokalisering

Malvik har rik tilgang på offentlig kommunikasjon, med tog tvers gjennom flere av kommunens tettsteder og nærhet til E6 som er hovedfartsåre til Trondheim og har hyppige bussavganger. En stor andel av arbeidstakerne i kommunen jobber utenfor kommunens grenser. Det er vesentlig å gjennomføre et prinsipp om at nye barnehager lokaliseres slik at det er lettvinnt for foreldrene å benytte offentlig kommunikasjon til arbeidet og at det etableres tilstrekkelig med parkeringsplasser for foreldre som ønsker å benytte offentlig transport ved transport til jobben.

10.1.3 Samlokalisering med andre funksjoner

Enkle regnestykker med fokus på drift og vedlikehold, vil vise at det lønner seg med samlokalisering av flere funksjoner i samme bygg, fordi man får færre yttervegger i ett enkelt bygg enn om man skulle drifte flere bygg.

En samlokalisering vil i tillegg øke mulighet for sambruk og flerbruk av arealer og kunne bidra til innsparinger i form av redusert arealbehov.

I tillegg til disse økonomiske argumentene, er det all grunn til å tro at praktisk samarbeid vil muliggjøres ved nærhet i lokalisering av funksjoner. Ved planlegging av nye skoler og barnehager bør kommunen derfor alltid vurdere mulig sambruk og flerbruk også for brukere utenfor kjernevirksomheten.

10.1.4 Åpningstider

Barnehagene skal tilrettelegges slik at det er mulig å dele av en enkelt enhet tidlig og sent på dagen og allikevel ha nær tilgang til nødvendige stellerom, lager etc.

Vi ser ikke at alle barnehagene trenger å ha samme åpningstider, men at barnehagene kan tilby forskjellige åpningstider, for dermed å kunne tilby åpningstider i tråd med foreldrenes varierte arbeidstider uten at dette blir uforholdsmessig kostbart for kommunen. Det anbefales allikevel at planlegging av åpningstider for barnehagene utarbeides sentralt i kommunen, for å kunne ivareta helhetsspektivet for brukerne.

10.2 ANBEFALINGER FOR PLANLEGGING AV SKOLER

10.2.1 Størrelse

I det foregående er skolestørrelse drøftet i relasjon til aspekter ved kvalitet. Det er ikke entydig dokumentasjon på at skolestørrelse har vesentlig betydning på kvaliteten på skolen. Det er allikevel grunn til å tro at en liten skole er mer sårbar både når det gjelder faglig, men også sosialt miljø for både elever og ansatte. Å lede en skole med tusen elever er en helt annen og mye større oppgave enn å lede en skole med 300 elever. Skolen av denne størrelsen vil også generere et større behov for skoleskyss. Vi anbefaler derfor ikke at Malvik skal bygge skoler som er blant de største i Norge, men satse på barneskoler med 2-3 klasserekker, ungdomsskoler med 4-6 klasserekker eller kombinerte skoler.

10.2.2 Lokalisering

Det er ikke ønskelig med busstransport av skoleelever. Skoleskyss fremkommer som et alternativ til en kostbar og sårbar skolestrukturmodell med mange små skoler. Det anbefales derfor at man holder fast ved den tredelte strukturen for tettstedene i Malvik og legger skolene sentralt ved disse stedene.

10.2.3 Samlokalisering med andre funksjoner

For skoler gjelder samme prinsipp som nevnt for barnehager ovenfor. Enkle regnestykker med fokus på drift og vedlikehold, vil vise at det lønner seg med samlokalisering av flere funksjoner i samme bygg, fordi man får færre yttervegger i ett enkelt bygg enn om man skulle drifte flere bygg.

En samlokalisering vil i tillegg øke mulighet for sambruk og flerbruk av arealer og kunne bidra til innsparinger i form av redusert arealbehov.

I tillegg til disse økonomiske argumentene, er det all grunn til å tro at praktisk samarbeid vil muliggjøres ved nærhet i lokalisering av funksjoner. Ved planlegging av nye skoler og barnehager bør kommunen derfor alltid vurdere mulig sambruk og flerbruk også for brukere utenfor kjernevirksomheten.

10.2.4 Planlegging for ukjent elevtallsvekst

Prognoser stemmer ofte ganske bra. Det er viktig å planlegge også for den tid som kommer etter perspektivet for prognosene. Når man planlegger nye skoler bør man derfor alltid planlegge for en utvidelse av skolen på et senere tidspunkt dersom det skulle fremkomme en uventet elevtallsvekst. Dette kan betegnes som et element av bærekraftighet ved skolebygget. Det kan også være en nyttig øvelse å skulle planlegge for en deling av skolen for midlertidig eller permanent omdisponering av skolens arealer ved elevtallsnedgang. Bygge/etablere fleksible bygg som kan bidra til variasjon i undervisning og gruppestørrelsen, og bedre utnyttelse av lærerressurs, og som ved enkle grep kan få nye funksjoner ved nye og uforutsette behov hos skoleeier.

10.2.5 Fremmedspråklige elever

Av hensyn til faglig og sosial integrering, og i tråd med nærhetsprinsippet i offentlig regelverk, bør man unngå organisering med sentraliserte mottaksklasser, men heller organisere innføring og opplæring i norsk ved den enkelte elevs nærscole. Dette kan for eksempel organiseres med ambulerende lærere.

10.2.6 Hensyn til opplæring for elever tilknyttet barnevernsinstitusjon og elever med ulik grad av funksjonshemming

Som for fremmedspråklige elever, vil nærscoleprinsippet legge føringer for organisering av opplæring for denne elevgruppen. Faglig og sosial integrering er intensjonen bak nærscoleprinsippet, samtidig som en skjerming av denne elevgruppen også skal være mulig. Ambulerende team med spisskompetanse skal sikre nødvendig kunnskap ved den enkelte skole.

10.2.7 Skoleskyss

Det anbefales at Malvik endrer sitt (kostbare) regelverk for skoleskyss og benytter det sentralt gitte regelverk som gir rett til gratis skoleskyss ved mer enn 2 kilometer skolevei for førsteklasinger, og ved mer enn fire kilometer for 2.-10.klasse. Utover dette kriteriet er det vurderingen av skoleveien som «særlig farlig» som skal gjelde ved eventuelle avvik.

10.2.8 Inntaksområder

Fordi nærhetsprinsippet står så sterkt i norsk skole, er det ofte problematisk med store endringer i skolenes inntaksområder. Justeringer av inntaksområdene kan allikevel vurderes som del av en langsiktig plan. Det kan også aksepteres å flytte inntaksområdene for skolene midlertidig. Endring av inntaksområder som «brannsløkking» ved akutte uforutsette skolebehov bør kun gjøres kun når det foreligger en plan som skal angi en realistisk tidsramme for varigheten av endringen. Eksempelvis kan det være tilrådelig å flytte inntaksgrensen mellom Sveberg og Hommelvik, for å fylle opp elevgruppene på Sveberg i påvente av utvidelse av Hommelvik skole.

10.3 KOMMUNAL STRUKTUR

I utredningen anbefales en økning i størrelsen på barnehagene. En konsekvens av dette bør være at barnehagestyrer får status som virksomhetsleder på linje med rektorene. En rektor og barnehagestyrer er en type mellomleder som skal ha reell makt og myndighet over økonomi, personal og administrasjon.

Ut fra kommunestørrelsen er det grunn til spørre seg om oppvekstfeltet kan være tjent med en kommunalsjef/sectorleder med oppvekstsektoren som sitt eneste arbeidsområde? Dette vil blant

annet omfatte en oppsplitting av de nåværende kommunalsjefenes store kontrollfelt. Sektorleder/kommunalsjef for oppvekstfeltet samarbeider tett med sine mellomledere som er rektorene og barnehagestyrene.

10.4 KOMMUNIKASJON AV RAPPORTEN

For en god implementering av nye strukturer og elementer i kommunen, er det vesentlig med invitasjon til innbyggernes deltakelse i prosessen delvis for å oppnå eierskap, men også for å spre informasjon. Norconsult anbefaler en stor grad av åpenhet om prosessene, samtidig som administrasjonen også må få skjerming til å jobbe uforstyrret med utredninger etc. ved behov. Endring i skole- og barnehagestruktur angår svært mange innbyggere i kommunen, men først og fremst ansatte, barn og foreldre. Når politisk ledelse har mottatt rapporten, bør man snarest informere virksomhetslederne.

- Norconsult anbefaler at man bruker virksomhetslederne (både rektorer og barnehagestyrere) til å kanalisere informasjon til sine enheter, og at det etableres rutiner, for eksempel jevnlig møter for informasjon.
- Det bør også etableres en høringsrunde, der blant andre alle involverte enheter inviteres til å uttale seg.
- Folkemøter for muntlige høringsuttalelser for hele befolkningen bør også gjennomføres, og alle høringsuttalelser kan oppsummeres eller samles i et eget dokument som kan følge den videre saken om oppvekststruktur.

Vedlegg 1: Beskrivelse og vurdering av grunnskolene i kommunen

Malvik kommune har i dag seks grunnskoler, hvorav fire er barneskoler og to er ungdomsskoler. Det er ingen privatskoletilbud i kommunen. Det er til sammen 1874 elever på 1.-10 trinn skoleåret 2011/2012 (GIS oktober 2011). Vikhammer skole er lokalisert på to steder.

Skole	Skoletype	Elevtall* 2011/12	Kapasitet
Hommelvik skole	Barneskole 1.-7. trinn	342	392
Saksvik skole	Barneskole 1.-7. trinn	338	392
Sveberg skole	Barneskole 1.-7. trinn	247	392
Vikhammer skole	Barneskole 1.-7. trinn	347	470
Vikhammer ungdomsskole	Ungdomsskole 8.-10. trinn	327	360
Hommelvik ungdomsskole	Ungdomsskole 8.-10. trinn	273	300
SUM		1874	2306

* Kilde: www.wis.no/gsj, pr. oktober 2011

Inntaksområder for grunnskolene i Malvik kommune er vist på kart under

Elevene skal til vanlig innmeldes ved den skolen de søker til etter denne inndelingen i opptaksområder. Etter søknad til kommunen kan elever tas inn på en annen skole enn den de søker til.

10.5 HOMMELVIK SKOLE

Nøkkeltall for skoleåret 2011/12:

Skoletype:	Barneskole 1.-7. trinn
Antall elever:	342
Pedagogisk personale:	25,5 årsverk(34 personer)

Andre ansatte:	14 årsverk
Brutto bygningsareal:	3460 m ²
Tomteareal:	12 800 m ²

Hommelvik har vært skolested siden 1856. Eksisterende skolebygg var ferdigstilt i 2003 på «teglverkstomta». Skolen er bygget med utgangspunkt i et industribygg og grenser i dag til et industriområde. Lokal kulturhistorie og industrihistorien er tatt vare på og dokumentert i bygget.

Lokalisering og inntaksområde

Hommelvik skole får elever fra Malvikvegen 800, Midtsand gård til Nord-Trøndelag grense med unntak av opptaksområde for Sveberg.

Elevene kommer først og fremst fra Midtsand, Muruvik, sentrum og Mostadmarka. Mer enn 100 elever ved skolen har krav på skoleskyss. Mange av elevene bor svært nær de fastsatte grensene på to og fire kilometer. I følge kommunestyrevedtak har elever på 1-4 trinn som bor mer enn 2 km fra skolen rett til gratis skyss. (Kommunestyrevedtak 0025/01). Dette er en utvidelse i forhold til minstekravet i Opplæringsloven, og er begrunnet med at: Rådmannen er delegert myndighet til å behandle søknad om skoleskyss etter Opplæringslovens § 7-1, 1. ledd, 3. setning: *"elevar som har særleg farleg eller vanskeleg skoleveg har rett til gratis skyss utan omsyn til veglengda"*. Elever på 5-10 trinn som bor mer enn 4 km fra skolen har rett til gratis skyss.

Beskrivelse og organisering i bygget

Skolen er en baseskole med ett areal for hvert trinn. Hvert trinnareal består av ett stort rom med plass til hele trinnet, ett lite grupperom med plass til 5-10 elever og en garderobe for hele trinnet. Trinnarealene fremstår med forskjellig størrelse og utforming, delvis med bakgrunn i de føringer som lå i det gamle industribygget. Av denne grunn er det nødvendig at trinnområdene ikke er knyttet til ett bestemt alderstrinn, og at skolen med utgangspunkt i elevkullsvariasjoner bruker trinnarealene med hensiktsmessig størrelse.

Spesialutstyrte arealer som musikkrom, mat og helse og arealer for kunst og håndverk er lokalisert i tilknytning til sentralt fellesområde hvor det er et trapeamfi som rommer ca. halvparten av elevene ved skolen, en liten scene, og hvor også biblioteket er. Biblioteket ligger helt åpent, uten dører, og skolen praktiserer delvis selvbetjening for utlån. Det åpne bibliotekrommet fremstår også som skolens storstue, hvor man kan samle mange elever samtidig. I tillegg har skolen arealer for personalet med personalrom og lærerarbeidsplasser, samt kontorer for ledelsen. Skolen har kun ett møterom, som fremkommer ved å dele av personalrommet med foldevegg. SFO har noe særareal, men er i all hovedsak basert på utstrakt sambruk av skolearealene. Skolen bruker også SFO's arealer. Skolen har ikke egen gymsal, med deler en gymsal på 10X20 meter med ungdomsskolen. I tillegg har skolen tilgang til 25-meters svømmebasseng. Skolen har et datarom med ca. 28 stasjonære pc-er. Rommet er plassert i kjernen av bygget, er uten vinduer, og har dårlig luftkvalitet.

På grunn av elevtallsvekst i skolens inntaksområde er det planlagt å sette opp en paviljong for 70 elever høsten 2012.

Skolen brukes av kulturskolen, etter skoleslutt.

Det er utstrakt bruk av glass i innervegger. Glassvegg også mellom garderober og undervisningsareal gir god oversikt. Det er metallplater på overflater utomhus. Materialbruken innendørs med harde overflater har skapt noe behov for støyreduserende tiltak. Fremdeles er det lydgjennomgang mellom trinnarealene. Luftkvaliteten er varierende???

Uteområdet:

Skolens eget uteareal er lite, men grenser til et nærmiljø med kunstgressbane, og kort vei til skog, fjære og sjø for uteskole og aktiviteter. Skolen ligger nært mange områder godt egnet til uteskole:

- Fjæra
- Langs elva Homla
- Tuområdet mot Høybyen, samt et område Ratvolden som brukes ofte
- Tuområde mellom Nesbakken og Selbuvegen (Bjønnsstien)
- Området Hommelvik – Muruvik langs sjøen (Svartnesset)
- Disse områdene brukes gjennom hele året av forskjellige trinn på skolen

Skolens eget uteareal er opparbeidet med lekeapparater og sandkasser for variert lek. Hinderløype mellom skolen og elva (for 1-4 trinn). Et lite skogholt, med en liten "bane" til mer spontan lek er ved den lille grusbane. En mindre grusbane med ballvegg er mellom skolen og idrettsanlegget på Øya og benyttes av 7. trinn). Det er uteamfi med musikkanlegg for alle, basketballkurver, utesjakk, paradiset og bassefelt. Det er asfaltert plass foran hovedinngang for landhockey og slåball

De største elevene (4-7) kan i utetida bruke grusbane og kunstgressbane på Øya, samt bruke akebakke i samme område.

Byggets utforming skaper skjermet lekeareal – selv om dette også kan være uoversiktlig.

Vurdering av Hommelvik skole

Med tilgrensende utearealer med idrettsbaner, vurderes utearealene som tilfredsstillende. Trinnarealene i bygget er åpne og fleksible, men mangler helt eller delvis mulighet for å dele trinnet til muntlige aktiviteter samtidig. Arealer for lærerarbeidsplassene er tilfredsstillende, men med så mange personer i kontorfellesskap bør det tilrettelegges for skjermet telefonrom. Kopirom bør også skjermes på grunn av støy og varme. Kun ett møterom vurderes som for lite for en så stor skole, og det bør tilrettelegges for flere møterom, som gjerne også kan sambrukes som grupperom for elever/undervisning.

Skolen grenser til et industriområde. Kunne man tenke seg andre naboer for skolen, som vil kunne bidra til at skolen i større grad får være del av samfunnet?

10.6 SAKSVIK SKOLE

Nøkkeltall for skoleåret 2011/12:

Skoletype:	Barneskole 1.-7. trinn
Antall elever:	338
Antall barn i SFO:	156
Kapasitet:	

Pedagogisk personale:	33 årsverk
Andre ansatte:	12 årsverk
Brutto bygningsareal:	2995

Lokalisering og inntaksområde

Saksvik skole ligger vest for Malvik sentrum. Saksvik skole får elever fra Trondheim grense til og med Jervstien, Nedre Stibakken og Gullhaugområdet. Fylkesveg til og med Aunet gård. Alle med postadresse Hundhamaren og de som sogner til Gullhaugveien og Aunkleiva. Disse har postadresse Vikhammer. Ingen elever har krav på gratis skoleskyss.

Bygning	Innhold
Gymbygget	Liten sal med scene og garderober
Utsikten	Hjemmeområder for 1.og 4. trinn og SFO
Solsikken	Hjemmeområder for 2.-3. trinn
Hovedbygget	6.-7. trinn, administrasjon, felles læringsarealer.
Paviljongen	Hjemmområder for 5. trinn

Beskrivelse og organisering i bygget

Skolen har en desentralisert struktur med fem bygninger fordelt rundt et tun. Romstrukturen er tradisjonell, med klasserom på ca 60m2, korridorer og noen grupperom.

Skolen har ikke egen kroppsøvingssal, og 6. og 7. trinn busses derfor til Vikhammer skole for kroppsøving totalt 4 timer per uke. Skolen har en liten sal med scene som benyttes blant annet til kroppsøving for 1.-5. trinn. Salen er i eget bygg – Gymbygget – som er bygget for å fungere som kroppsøvingssal, men både areal og takhøyde avviker fra vanlig byggepraksis for kroppsøvingssaler.

Gymbygget

Gymbygget består av liten sal med scene og garderober. Gymbygget har nytt brannvarslingsanlegg. Garderober og dusjer antas å være uforandret fra 1970-tallet. Ventilasjonsanlegget enten gammelt eller ikke fungerende ??? Gymbygget har scene og leies derfor ut jevnlig som forsamlingsrom og til aktiviteter for ulike grupper i lokalmiljøet.

Utsikten

I Utsikten har 1. og 4. trinn sine hjemmeområder, i tillegg til at SFO har et særareal med et lite kjøkken. Varm mat til SFO lages i skolekjøkkenet i hovedbygget og fraktes til SFO som er lokalisert i 2. etasje i utsikten. Fordi det ikke er egen garderobe for yttertøy til SFO-ansatte, benyttes HCWC til dette formålet.

Solsikken

I Solsikken, som er en midlertidig paviljong, har 2. og 3. trinn sine hjemmeområder. Midlertidige paviljonger er gjerne satt sammen av lette materialer som tre og gips, og lydgjennomgang og trinnlyd skaper ofte støyproblemer – som det også gjør i Solsikken. Svært få av vinduene kan åpnes.

Paviljongen (brakka)

I paviljongen har 5. trinn sitt hjemmeområde. Paviljongen sto på Hommelvik skole tidligere i påvente av ferdigstillelse av Sveberg skole. Samme utfordring med hensyn til støy som i Solsikken.

Hovedbygget

I hovedbygget har 6. og 7. trinn sine hjemmeområder. I tillegg rommer bygget administrasjon og møterom, personalrom, arbeidsrom for lærere, bandrom, spesialutstyrte arealer for mat og helse og for kunst og håndverk. Bibliotek er innredet i et tidligere klasserom.

Hovedbygget er tilrettelagt for elever med funksjonshemninger, spesielt synshemmede og hørselshemmede.

Uteområde

Uteområdet er variert, med bratte skråninger med jord og gress, og en grusbane for ballspill, og lekeapparater.

Materialbruk/-tilstand og innemiljø

Vurdering av Saksvik skole

Skolen er mangelfullt utstyrt med spesialutstyrte arealer. Det er lagt til rette for enkle, provisoriske??? løsninger til spesialfunksjoner for å kunne oppfylle læreplanens krav. Skolen har lite eller ingen rom for undervisning med plass til flere enn 30 elever samtidig. Den desentraliserte strukturen med fem skolebygg, er utfordrende pga uteklime. Lærere må bære undervisningsmateriell, elever skal til spesialutstyrte arealer etc. Skolen rapporterer om mangelfull ventilasjon. Skolen mangler gode møterom. Kommunen har gående reklamasjonssak angående den nye ventilasjonen.

1.2 Sveberg skole

Nøkkeltall for skoleåret 2011/12:

Skoletype:	Barneskole 1.-7. trinn
Antall elever:	250
Antall barn i SFO:	80
Kapasitet:	392
Pedagogisk personale:	28 personer 24,9 årsverk
Andre ansatte:	10 personer 7,7 årsverk
Brutto bygningsareal:	8693

Lokalisering og inntaksområde

Sveberg skole får elever fra Øvre del av Svedalsvegen, Smiskaret, Bjørnmyra, Øvre Grønberg fra og med Nypevegen.

Beskrivelse og organisering i skoleanlegget

Elevene ved Sveberg skole bor i øvre del av Grønberg, Smiskaret, Svehøgda, Bjørnmyra og Vidhaugen (nytt byggefelt). 70 elever har krav på skoleskyss.

Skolen består av en bygning og inneholder: sju baser, kunst og håndverksavdeling, heimkunnskap, musikkrom, bibliotek, datarom, idrettshall, kantine, trappeamfi, sju arbeidsrom for pedagoger, fire kontor, to møterom i kontorfløya, personalrom, SFO, helsesøsterrom og Grendehus. Hele skoleanlegget fremstår som nytt. Anlegget er stort og voluminøst og har rikelig med arealer av ulik størrelse.

Idrettshall benyttes hver dag av lag og foreninger. Grendehuset benyttes hver dag av Bjørnmyra vel, lag og foreninger. Skolen er organisert med baser med fleksibel vegg mellom to av rommene. Basene består av tre klasserom, kjøkkenavdeling, to grupperom, garderobe og tre toaletter.

Uteområdet

Ny kunstgressbane, basketball, klatring, lekestativ, akebakke, gapahuk.

Skolen bruker uteområde til undervisning ute i ulike fag. Skolen bruker nærområdet til undervisning ute, Stavsjøen er det mest brukte og benyttes blant annet til skogdag, skitur, fiske, bærplukking.

Materialbruk/-tilstand og innemiljø

Skolen har universell utforming. Bygget står på fjell, det er ikke registrert setninger. Skade i tak er under utbedring som reklamasjonssak.

Vurdering av Sveberg skole

Enkelte arbeidsrom for lærere mangler dagslys og utsyn. Skolen er dimensjonert for 450 elever. Det er grunn til å vurdere om denne dimensjoneringen er for lav, og at skolen i realiteten kan ta imot et større elevtall.

Trafikkforholdene utomhus blander kjøretøyer og fotgjengere, og vareleveranser går gjennom lekearealer. Driftsansvarlig rapporterer at heisen er for liten til å frakte renholdsmaskin.

10.7 VIKHAMMER SKOLE

Nøkkeltall for skoleåret 2011/12

Skoletype:	Barneskole 1.-7. trinn
Antall elever totalt:	347 elever
På Vikhammer:	277 elever
På Vikhammeråsen:	70 elever
Pedagogisk personale totalt:	32 personer
	27,1
På Vikhammer	25 personer
	21,5 årsverk
På Vikhammeråsen	7 personer
	5,6 årsverk
Andre ansatte totalt:	15 personer
	9,34 årsverk
På Vikhammer	10 personer
	6,54 årsverk
På Vikhammeråsen	5 personer
	2,8 årsverk
Kapasitet:	
På Vikhammer:	160 elever på 1.-4. trinn
	210 elever på 5.-7. trinn
På Vikhammeråsen:	100 elever
Brutto bygningsareal:	
På Vikhammer:	5345
På Vikhammeråsen:	1266 m ² (inkl. barnehagen)

Lokalisering og inntaksområde

Vikhammer skole ligger sentralt i ytre Malvik, med nærhet til friluftsområder, idrettsanlegg og kulturskole. Skolen består av tre avdelinger hvorav den ene avdelingen, Vikhammeråsen grendeskole, ligger i egne skolelokaler. Det er ca. 1,5 km mellom de to lokalitetene. 1.- 4. trinn og barnehagen er på Vikhammeråsen, og avdelingene 1.-4. trinn og 5.-7. trinn er på Vikhammer. Vikhammer skole får elever fra og med Rådyrvegen til Malvikvegen 800, Midtsand gård. Det vil si hele ytre Malvik med unntak av opptaksområdene for Saksvik skole. Vikhammeråsen grendeskole får elever fra Vikhammeråsen Sør, Naustmarka, Friskåsen, Basunvegen og Trombonevegen.

77 barn på Vikhammer skole har rett på gratis skoleskyss. Det er ingen som har gratis skoleskyss på Vikhammeråsen grendeskole.

Beskrivelse og organisering i skoleanlegget

Bygning	Innhold	M ² BTA	Byggeår
Vikhammer skole	Undervisningsareal for 1.-7. trinn Spesialiserte læringsareal Administrasjon- og personalavdeling Bibliotek Amfi,	5264 m ²	2009
Vikhammeråsen grendeskole	4 klasserom Garderober og toalett Tilfluksrom som benyttes som grupperom	1266 m ² (inkl. barnehagen)	1984
Samfunnshuset (Gamleskolen)	Gymsal/storsal Svømmehall Garderober og toalett		1984

Skolen består av to bygg, hovedbygget og samfunnshuset. Hovedbygningen er et sammenhengende bygg bestående av ett nybygg fra 2008 og det gamle skolebygget fra 1968, denne delen stod ferdig rehabilitert høsten 2009. Bygget huser trinnenenes allmenne læringsareal, de spesialiserte læringsarealene (mat og helse, naturfag, musikk, kunst og håndverk), skolens biblioteklokaler, allrom/amfi med plass til om lag 130 personer, og en administrasjons- og personalavdeling. Det andre bygget er deler av «gamleskolen» og er nå Ytre Malvik samfunnshus. I dette bygget ligger svømmebasseng, gymsal/storsal og garderobeanlegg med toalett. Her er det gjennomført delvis renovering og vedlikehold, men svømmebassenget har behov for omfattende vedlikehold.

I læringsarealet for 1.-4.trinn finnes det åpne læringsareal for hele trinnet med to - tre grupperom av ulik størrelse, i tilknytning. Mellom to og to trinn er det et kjøkken med spiseplass, som også brukes som grupperom. Hvert trinn har egne desentraliserte innganger til garderober (våt/tørr garderober) og toaletter/HCW.. Hvert trinn har tørkerom og et lager. Læringsarealene for 5.-7.trinn består av ett storrom med to – tre formidlingsrom. Formidlingsrommene på 5.-7.trinn har plass til 20 -25 elever. Hver base har to - tre grupperom av ulike størrelse. Hver base har egen inngang, garderober og toaletter/HCW.

Skolen bruker gymsal/storsal til store samlinger hvor hele skolen er samlet eller ved skolekonserter. Ved mindre samlinger bruker skolen allrommet/amfiet. Dette arealet blir benyttet til bespising når elevene er på SFO. Ved skolens skolemåltid for 5.-7.trinn brukes småsalene i Ytre Samfunnshus.

Ved utbygging av ny Vikhammer skole ble deler av Vikhammer ungdomsskoles spesialiserte læringsareal i form av kunst og håndverk og mat og helse programmert inn. I tillegg er det sambruk av naturfagrommet mellom ungdomsskolen og barneskolen.

Personalavdelingen er sentralisert og ligger i nærheten av administrasjonen i det rehabiliterte bygget fra 1968. Lærerarbeidsplassene er organiserte i trinnteam med egne kontor med arbeidsplass for inntil seks personer, samt et personalrom. Administrasjonen har egne kontor for avdelingsledere og rektor, men disse kontorene er plassert i kjernen av bygget og har ikke direkte sollys. Skolesekretærs kontor er plassert åpent og er plaget av forstyrrende støy.

Store deler av skolen i forma av amfi, musikk/danserom, kunst og håndverk, undervisningsarealene, og svømmehallen leies ut hver kveld fra mandag tom torsdag.

Uteområdet ved Vikhammer skole

Skolegården er oppgradert i forbindelse med rehabilitering/nybygg ved skolen. Aktiviteter og lekeområder er planlagt ut fra ulike lekeaktiviteter og alderstrinn, hvor elevene har vært aktive i planutformingen. Arbeidet er ikke ferdigstilt. Skolen har søkt spillemidler i forhold til et nærmiljøanlegg. Prosjektet er delt i tre, skolen har ferdigstilt del en, og har fått midler til å fullføre de to siste. Arbeidet med dette vil starte våre 2012.

Skolen har flere områder som de bruker til ulike aktiviteter. Av faste aktiviteter har skolen mat og helse ute for 6.trinn, uteskole for de minste klassene, friluftsliv-SFO, samt undervisning i fysisk aktivitet. I tillegg benytter skolen strand- og skogsområdene i nærheten av skolen, besøksgård, turområder i Malvikmarka, Malvikhallen osv. Området er universelt utformet og med ledeløsninger og god framkommelighet.

Vurdering av Vikhammer skole

Undervisningsarealene er fleksibelt utformet og gir mulighet for å dele inn i større og mindre grupper. Grupperommene av ulik størrelse gjør at gruppestørrelsen kan være fleksibel. Storrommet kan "huse" trinnets elever i kortere undervisningssekvenser. Grupperommene er i variert utformet og rommer 2 - 15 elever. Det er benyttet utstrakt bruk av glass, så lokalene framstår som lyse og transparente, men det er kun noen få grupperom som kan gi god skjerming for elever som trenger det. Grupperommene og formidlingsrommene ligger tett opp mot baselokalene og veggene er av glass. Alle trinnene har romslige og gode garderobe- og toalettforhold, særlig i småskolen.

Basene for 5.-7. trinn er dimensjonert for 70 elever pr. trinn, men dette er store, og romslige arealer, og det er plass til flere elever. Storrommet i basearealene blir lite brukt. Også her er det benyttet betydelig med glass, men her er det skjermet for mye av glassene, noe som forringer oversikten i basen.

De spesialiserte læringsarealene er lyse og fine, men areal for kunst og håndverk er noe trange. En rullering her blir vanskelig da plassen er for små. Heimkunnskap er blitt et mer allrom hvor det lages mat både i forhold til skolens heimkunnskapsfag og mat i SFO. Pr. i dag så har rommet fire matlagingsstasjoner og blir fort for lite dersom det er flere enn 16 elever. Skolens naturfag og musikkrom er rom som også brukes sammen med ungdomsskolen og Kulturskolen. Naturfagrommet er noe trangt og gruppestørrelse på rommet må vurderes i forhold til hvilken undervisning som skal finne sted.

Personal- og administrasjonsavdelingen fremstår som lyse og romslige, men er plassert i den delen av skolen med dårlig ventilasjon.

Hele hovedbygget er universelt utformet.

Vikhammeråsen grendeskole

Vikhammeråsen grendeskole er bygget i 1984 og er samlokalisert med barnehagen. Skolen og barnehagen sambruker noen av funksjonene. Dette gjelder aktivitetsrommet/gymsal og administrasjons- og personalavdelingen som består av møterom, arbeidsrom, kontor, personalrom, samt personaltoalett og garderobe. Bygget er over to etasjer, samt et loft som består av teknisk rom og kaldt lager. Andre etasje huser 2.-4. trinn som disponerer tre klasserom, hvorav det ene også er bibliotek, og tre desentraliserte elevinnganger med to garderober og toalett. Et lærerarbeidsrom for inntil fem personer.

Første etasje/kjeller inneholder læringsareal for 1. trinn bestående av et storrom oppdelt i soner, lite kjøkken romslige garderober og toalett. Skolen benytter tilfluktsrommet til grupperom og andre aktiviteter.

Av spesialrom har skolen kun et aktivitetsrom/gymsal som også blir benyttet til samlingsrom. Skolen låner svømmehall og andre spesialrom ved Vikhammer skole.

Skolen leier ut gymsalen på kveldstid fra mandag til torsdag, tre – fire ganger i uken, men dette varierer fra uke til uke hvor mye og hvem som låner gymsalen. Kjellerlokalet leies ut av velforeningen, da dette også er et grendehus i tillegg til klasserom, både på hverdager og i helger.

Vurdering av Vikhammeråsen grendeskole

Skolen består av tradisjonelle klasserom, hvor to av klasserommene er store nok til å gi rom for varierte arbeidsmåter. Flere av klasserommene vurderes lite hensiktsmessig i forhold til å gi variert undervisning, og gir lite rom for fleksibilitet. Skolen har få grupperom som også fører til mindre fleksibilitet i undervisningen.

Klasserom med bibliotek er et gjennomgangsrom og lite egnet. Kommunikasjonen i bygget er ikke gode. Kjellerlokalet må benytte egen inngang utenifra. Dette arealet fungerer også som SFO og medfører at elevene må gå ut for å komme til 1. trinn og SFO – arealene, og medfører at de elevene på 2-4. trinn må ha to garderober. Lokaler i kjelleren blir også brukt til grendehus, vurderes å være for dårlig for en optimal undervisningssituasjon. Dette med tanke på sambruk og møblering, hvor behovene er for ulike.

Når det gjelder de spesialiserte læringsarealene har skolen kun en gymsal. Praktisk/estetiske fag foregår på klasserom eller ved benyttelse av spesialrom ved Vikhammer skole.

Arealet for arbeidsplasser er lyse og er nylig oppgradert med nytt ventilasjonsanlegg og nye vinduer med solskjerming ble satt inn i 2011. Men arealene er noe trange, men ut fra dagens antall på ansatte er arealet stort nok. Ingen arbeidsplass for rektor når hun er til stede. Skolen er ikke tilrettelagt med tanke på framkommelighet.

Uteområdet ved Vikhammeråsen grendeskole

Skolen sambruker uteområdet med barnehagen. Dette er et kupert fint uteområdet som er tilrettelagt for ulike aktiviteter, men savner flere lekeapparat. Skolen disponerer også et skogsområde med en gapahuk som er mye brukt av skolen og SFO, men er behov for drenering av "skoleskogen", og bør må gruses.

Materialbruk/-tilstand og innemiljø

I vedlikeholdsplanen for skoler 2010-2014 vises det til vedlagt inneklimateanalyser av 11. mai 2010 som viser et generelt for høyt støynivå i bygningsarealene i forhold til gjeldende krav. På grunn av usikkerhet i forhold til valgte utbedringstiltak, kostnadsberegnes foreløpig kun planleggingskostnader i denne vedlikeholdsplanen.

Vedlikeholdsplanen 2010-2014 viser for øvrig til brannteknisk tilstandsanalyse utarbeidet av firmaet Firesafe av 02.02.10. Her kommer det fram at det er behov for:

- Utbedring av mangler ved rømningsvinduer
- Utvidelse av brannalarmanlegg og oppgradering av bygningskropp/branntetting og dører for å tilfredsstille krav til brannmotstander.
- Oppgradering, eventuelt utbedring av eksisterende anlegg for belysning og stikk, inklusive fordelerskap

Deling av en skole på to ulike lokaliseringer er ikke en tilfredsstillende løsning.

10.8 VIKHAMMER UNGDOMSSKOLE

Nøkkeltall for skoleåret 2011/12

Skoletype:	Ungdomsskole 8.-10. trinn
Antall elever:	327 elever
Kapasitet:	360 elever
Pedagogisk personale:	39 personer
	35 årsverk
Andre ansatte:	6 personer
	5 årsverk
Brutto bygningsareal:	2397 m ² (eks. spesialiserte læringsareal på ca. 81 m ²)

Lokalisering og inntaksområde

Vikhammer ungdomsskole har fire klasserekker per trinn og er lokalisert i Ytre Malvik, nær Vikhammer barneskole, Malvik videregående skole og Malvikhallen. Skolen får elever fra barneskolene Saksvik skole og Vikhammer skole. 15 elever har rett på gratis skoleskyss.

Beskrivelse og organisering i skoleanlegget

Bygning	Innhold	M ² BTA	Byggeår
Hovedbygget	12 klasserom, 5 grupperom, 1 datarom, 2 toalettanlegg, Bibliotek/kantine, Personal- og	Byggetrinn 1: 1664 m ² Byggetrinn 2: 733 m ²	1984 Påbygget i 1998

	administrasjonsavdeling		
Paviljong	2 klasserom 2 grupperom Toalett	230 m ²	Oppført i 2011

Skolen består av to bygg; hovedbygget fra 1984 og en paviljong oppført i 2011. Hovedbygning er egentlig satt opp som midlertidig bygning for Malvik videregående skole, og består av 12 klasserom, hvorav ett ikke er godkjent grunnet dårlig ventilasjon, ett eget datarom, fem grupperom, kombinert bibliotek og kantine, samt personal- og administrasjonsavdeling. Paviljong inneholder to klasserom og to grupperom, samt toaletter. Skolen ble påbygd i 1998.

De spesialiserte læringsarealene er lokalisert på Vikhammer skole, og består av egne lokaler for mat og helse og kunst- og håndverk. Skolen sambruker naturfagrommet med barneskolen. Ungdomsskolen benytter Malvikhallen til kroppsøvningsundervisning. Skolen har bibliotek som også benyttes som kantine. Skolen har ikke andre spesialrom, men disponerer kunst og håndverklokaler, mat og helse, samt musikkrom i den nye Vikhammer skole, om lag 200 m unna. Dette er flotte, nye areal.

Skolen er i lite bruk utenom skoletiden. Lånes noe ut til møter i ulike organisasjoner. Ellers er det klassekontakter/ elever som bruker bygget på ettermiddag/kveld innimellom.

Materialbruk/-tilstand og innemiljø

Maling av yttervegger i tremateriale, rengjøring samt to malingsstrøk. Utvendige inngangsdører tilhørende byggetrinn 1 skiftes ut, inklusive beslag og automatikk Vinduer for bygning byggetrinn 1 skiftes ut, inkl. beslag.

Vinduer i sokkel mot nordvest og 1. etg sørøst er ikke innkalkulert da disse vinduene ble skiftet i 2007/2008.

Utbedring av støy fra luftbehandlingsanlegg med støyreducerende tiltak, kf inneklimatekstilstand av 7. mai 2010. På grunn av usikkerhet i forhold til valgte utbedringstiltak, kostnadsberegnes foreløpig kun planleggingskostnader i vedlikeholdsplanen.

Utbedring av gulvbelegg i nyfløy, kantine og korridorer. Elektrisk oppvarming oppgraderes slik at enkelte rom/ soner kan styres/reguleres separat.

Viser for øvrig til brannteknisk tilstandsanalyse utarbeidet av firmaet Firesafe av 24.02.10 vedlagt vedlikeholdsplanen. Kostnadene er justert for planlegging og administrasjon for gjennomføring av tiltakene:

- Utbedring av dører i rømningsveier
- Oppgradering av brannskiller og dører, samt utvidelse av brannalarmanlegg
- Oppgradering av bygningskropp/materialer, samt vindu for å tilfredsstille krav til brannmotstander

Vurdering av Vikhammer ungdomsskole

Vikhammer ungdomsskole er en tradisjonell klasseromsskole med relativt slitte areal. Skolen er egentlig bygget som en videregående skole, og framstår som langstrakt med mye trafikkareal. Bygningene er svært dårlig tilpasset ny pedagogikk og mer fleksibel utnytting av ressurser. Elevene

har pga. hærverk, garderobeskapene inne i klasserommene noe som bidrar til trange og lite funksjonelle klasserom. Bedre garderobeløsninger nær utgangsdøren vil bedre bruken av innesko, noe som kan bedre innemiljøet. Flere av grupperommene og klasserommene er stengt pga. av luftkvaliteten. Skolen har svært få grupperom og har derfor dårlig med mulighet for å organisere elevene i fleksible grupper av ulik størrelse. Flere av klasserommene har behov for rehabilitering. Skolen har egne datarom og med IKT-løsningen som krever stasjonære pc-er, er en dårlig løsning og medfører lite fleksibel bruk av rom. Kanskje en mer fleksibel utforming, og ikke klasseromskolen, ville ha gjort bruken av legger føring for bruken av stasjonære pc-er.

Toalett- og garderobeløsningene for elevene er ikke tilfredsstillende. Ikke egne toalettrom, men skilleveggene som er åpne under og over.

Skolen har ingen rom som tar mer enn 30 elever, og foruten kantine/bibliotek har skolen ingen samlingsplass.

Skolen har de fleste av de spesialiserte læringsarealene i Vikhammer skole, dette er nye moderne arealer som åpner opp for en fleksibel bruk av rommene, men arealene er lokalisert i 1968-bygget som er rehabilitert og det er ikke gjort noe med luftekanalene som er originalt fra 1968. Dette innebærer at det til tider er meget dårlig luft, særlig gjelder dette mat og helse.

Skolen er i dag ikke universelt utformet og det brukes store summer på tilrettelegging for funksjonshemmede. Det er et økende antall elever med helt spesielle behov som krever plass. Dette skoleåret er det fire elever med tracks (rullestol), og det er behov for tilrettelegging til dette.

Det er tre teamrom med arbeidsplasser for inntil 12 personer. Egen administrasjonsavdeling med akseptable kontorforhold. Helsesøster har et eget avskjermet kontor med et lite venterom, men det er ikke vask på rommet, og må gå et annet sted når hun skal vaksinere elevene. Personalrommet er nylig rehabilitert med nye møbler og framstår som lyse og romslige.

Voksenarealene ved Vikhammer ungdomsskole er tjenlige, selv om lærerarbeidsplassene er noe små. Det har vært og er fortsatt problemer med luft/ventilasjon.

Uteområdet

Skolens uteområdet er svært begrenset med kun asfaltert areal rundt skolen, samt et skogholt i bakkant av skolen. Kunstgressbanen brukes i sambruk med barneskolen. Skolen disponerer et lite uteareal og blir lite i liten grad brukt som læringsarena. Området er ikke universelt utformet.

10.9 HOMMELVIK UNGDOMSSKOLE

Nøkkeltall for skoleåret 2011/12

Byggeår:	1968
Brutto bygningsareal:	3703
Antall pedagogisk ansatte inkludert ledelsen:	35 ansatte, 15 årsverk
Antall andre ansatte:	6 ansatte, 4 årsverk
Elevtall:	274

Lokalisering og opptaksområde

Hommelvik ungdomsskole får elever fra Hommelvik skole og Sveberg skole.

Lokalisering og inntaksområde

Skolen tar imot elever fra Sveberg og Hommelvik skole, samt til inntaksgrense mot Vikhammer ungdomsskole på Storsand. Ca. 160 elever har i dag krav på skoleskyss.

Beskrivelse og organisering i bygget

Elevene organiseres i fire klasserekker per trinn.

Skolen er bygget med tradisjonelle klasserom på ca 60 m² og korridorer. Mange klasserom har tilgang til minst ett grupperom. Mellom enkelte av undervisningsrommene er det vinduer på innerveggene for visuell kontakt.

Hovedbygget

Hovedbygget består av midtfløy i to etasjer. I underetasjen er Kunst og håndverksavdeling, samt kontor for vaktmester/renhold, tilfluktsrom, bandrom og ett klasserom. I første etasje er lokalisering av administrasjon desentralisert i bygget, i tillegg til personalrom, arbeidsrom for de fleste ansatte, arealer for mat og helse, naturfagrom, bibliotek og to datarom. I tillegg er det to fløyer parallellt med første etasje som inneholder klasserom og grupperom samt toalett. Hovedbygget er i generelt dårlig forfatning. Spesielt fløyene og toalettene er nedslitte og dårlig vedlikeholdt.

Skolen har lite lagerplass – både sentralt i skolebygget og i nærheten av klasserommene.

Skolen har fire store grupperom der ett av disse brukes av helsesøster. I tillegg er det tre mindre grupperom på hver fløy – disse rommene er gjennomgangsrom med dør i begge ender og er vanskelig å møblere hensiktsmessig.

Arealer for kunst og håndverk er store, fine og lyse. Allikevel er det en utfordring å benytte hele avdelingen samtidig. Avdelingen mangler muligheter for oppbevaring av elevprodukter, utstillingsmuligheter og lagerplass.

Naturfagrommet er lite og trangt for en hel klasse. Det er dårlige muligheter for forsøksvirksomhet.

Innredningen er slitt. Det er liten lagerplass og vanskelig å lagre kjemikalier og brannfarlig utstyr forskriftsmessig. Skolen melder om dårlig avtrekk/utsug

Paviljongen

Paviljongen er satt opp i 2010 og inneholder i første etasje et stort formidlingsrom, et klasserom og tre grupperom samt toalett. I andre etasje er det to klasserom, et grupperom, arbeidsrom for ansatte, et møterom, et lite kontor samt toalett. I paviljongen har hver klasse sitt klasserom og et lite oppholdsareal i gang

Et større rom i paviljongen kan samle ca 100 personer. Arealer for mat og helse er stort, men gammelt og slitt. Det står en diger formidlingsbenk, der oppvaskmaskina (vanlig hushold) er integrert. Skolen har ikke kantine eller samlingssal. Skolen har ikke musikkrom.

Det er ett arbeidsrom til hvert team – med plass for 10-12 ansatte. Dette er også trinnets møterom. Det er ikke telefonrom eller stillerom. Rommene har dårlig/ingen ventilasjon og få muligheter for utluffing (Kun to små luftevinduer). Lærere sitter i hesteko med ryggen vendt mot rommet.

Skolens ledelse sitter desentralisert og har ingen tilgjengelige møterom. Kun rektors kontor er så stort at det kan benyttes til møter for opp til seks personer. Førstesekretær sitter i en gjennomgangsrom mellom rektor og en av avdelingslederne og alle som skal inn eller ut fra deres kontorer må passere henne.

Skolen melder om behov for arealer for elever med spesielle behov.

Anlegget er lite i bruk etter skoletid.

Materialbruk/-tilstand og innemiljø

Hovedbygningen er fundamentert med støpt plate på grunn/løsmasser. Paviljongen står på trefundament på asfaltert overflate. Noen mindre setninger i paviljong, trolig pga manglende isolasjon/frostsikring. Tilstandsanalyse i Rapport utarbeidet av: Aloco FDV (2005) og Firesafe AS (2009)

PCB i lysarmaturer: ES Elektro 2007, sanert i 2008.

Asbest i gulvbelegg: Molab AS 2008

Brannteknisk seksjonering mot Hommelvik idrettsbygg har 3. prioritet i brannteknisk tilstandsanalyse, og må vurderes ved framtidig ombygging.

Brannvarslingsanlegg og rømningsveger er oppgradert i 2010 og oppgradering av brannskiller er gjennomført i 2011.

Det er fuktinntrenging i underetasje på hovedbygning grunnet sviktende drenering.

Hovedbygning har kun avtrekksvifter (ikke balansert ventilasjon) Derfor er det meldt om for varme og for kalde rom både via verneombud og elevundersøkelsen.

Solskjerming mangler på alle aktuelle områder.

Paviljongen har årlig service på ventilasjon (Oras AS) dokumentert ved servicerapporter

Trekk fra alle inngangsdører som ikke er skiftet ut (her legger det seg også is inne i gangen på vinterstid pga. glippe mellom dør og dørstokk) i tillegg til at det trekker fra alle vinduer som ikke ble skiftet ut i 2010.

Jordfeilbryter gir utslag. Det har vært gjort gjentatte forsøk på utbedring uten at det har lyktes.

Varmeelementer "Eswa" har sluttet å virke, erstattes fortløpende med panelovner.

Skolen bærer preg av manglende vedlikehold og tekniske installasjoner er i stor grad utdatert. Skolekjøkken, sanitæranlegg, fasader og innvendige overflater, vegger og dører er generelt i dårlig stand.

Uteområdet

Skolen har asfaltert skolegård med noe mulighet for ballspill – samt tilgang til kunstgressbane på idrettsanlegget. Det er noen benker i skolegården. Uteområdet er ikke tilrettelagt for lek og aktivitet ut over dette.

Vurdering av Hommelvik ungdomsskole

Bygget er generelt slitt og fremstår som utidsmessig når det gjelder både tekniske og pedagogiske løsninger. Byggets struktur blir styrende for ressursbruk, og gir få rom for fleksibilitet.

Skolen mangler kantine og forsamlingsrom, i tillegg til undervisningsrom av ulik størrelse.

Vedlegg 2: Beskrivelse og vurdering av barnehagene i kommunen

Det er totalt 20 barnehager i kommunen, hvorav ni er kommunale og 10 er private. Når det gjelder de kommunale barnehagene er en av dem lokalisert i samme bygg som Vikhammer grendeskole og en er lokalisert i to forskjellige bygg med relativ stor avstand mellom. En av de private barnehagene er lokalisert i to forskjellige bygg med relativ stor avstand mellom. Det er bare de kommunale barnehagene som er befart av Norconsult og som det gis en mer inngående beskrivelse av under. Tekstene om de private barnehagene er hentet fra Malvik kommunes hjemmeside. Ikke alle tall har vært tilgjengelig for alle barnehager og skoler, og det kan derfor være noen forskjeller i informasjonsmengde for hver enhet.

GRØNBERG BARNEHAGE

Nøkkeltall for barnehagen

Antall barn: 30

Areal: Friluftsavdeling med kontor i brakke 73 m² + avdeling i Malvik sykehjem/leiligheter ca. 115 m²

Denne barnehagen er midlertidig for barnehageåret 2012-13, og er organisert som avdeling under Vidhaugen barnehage.

Vurdering Grønberg barnehage: Vi har ikke vært på befaring i barnehagen og en vurdering må derfor kun baseres på informasjon fra styrer og driftsansvarlig. Friluftsbarnhagen har samme standard som øvrige friluftsbarnhager i Malvik. Samlokalisering med sykehjem er i utgangspunktet en god ide, men vi hadde sett at barnehagen var større for en bedre utnyttelse av arealer. Barnehagen melder om mangelfulle presonalarealer.

HOMMELVIK BARNEHAGE

Nøkkeltall for barnehagen

Byggeår: 1978, friluftsavdeling 2009

Areal: 352.8 m² BTA

Tomteareal: 1260 m²

Styrer: Anne Konstad (vikar for styrer)

Barnetall: 79 ekvivalenter

Antall pedagogisk ansatte inkludert ledelsen: 6,6 årsverk, 7 ansatte

Andre ansatte: Spes.ped.0,5 årsverk 1.halvår, 0,85, 2.halvår fordelt på 2 personer og assistenter:11,25 årsverk fordelt på 15 personer.

Inntaksområde

I dag har barnehagen mange søkere, den har en sentral beliggenhet, midt i Hommelvik sentrum. Det er planer om bygging av ny barnehage på Hommelvik sjøside (2018).

Organisering i bygget

Barnehagen er en tradisjonell avdelingsbarnehage. Hver avdeling har to lekerom i tillegg til garderobe/bad. I den største avdelinga i sokkel har vi i tillegg et rom uten vindu som benyttes til lekeareal. I hovedbygning er det i tillegg et felles kjøkken. I sokkel er kjøkkenfunksjonen integrert i avdelinga. Det gjelder også friluftsavdelinga.

Den eldste delen, som rommer to avdelinger, er bygd i 1978. Barnehagen ble påbygd i 1990. Påbygget rommer også to barnegrupper. I 2009 startet drift av friluftsavdelinga som er ei hytte som Malvik kommune leier. På dette tidspunktet ble det også bygd en gapahuk på barnehagens uteområde.

Styrer har kontor ved siden av småbarnsavdeling i 1.etasje. Fordi småbarnsavdelingen i dag har en stor barnegruppe, er korridoren utenfor innredet som kontor. I tillegg brukes et lite rom i korridoren til lekeareal. Dette betyr at kontoret er preget av ganske mye støy. Barnehagen rapporterer at en sentral plassering har også fordeler.

Pauserommet ligger i den eldste delen og ble bygd for en personalgruppe på sju ansatte. Pga. tilbygg/overbygg utenfor vindu så er rommet mørkt. Det står en skrivepult der, med pc, men den er ikke i bruk i dag. Det er ingen arbeidsplasser for personalet og arealutformingen gir heller ikke mulighet til for eksempel ulike temarom/verksted for barna

På grunn av avdelingsstrukturen er det lite sambruk. Hver gruppe har sitt avdelingsområde. Barna går på besøk avdelingene i mellom, og det er samarbeid om vakter på morgen og ettermiddag. Det betyr at det kun er to avdelinger som er åpne fra 6.45 – 08.00 og kun to som er åpne fra 16-17.00.

Det er ikke heis.

Materialbruk og innemiljø

Bygget står på støpt plate på løsmasser og det er ikke registrert setninger. Det er heller ikke rapportert om andre tekniske feil eller mangler på bygninger. Det er ingen rapportering om vesentlige utfordringer med hensyn til lyd, lys og luft. Det er rapportert om setninger i utendørs lekeområde ved fasade mot sørøst med sig mot naboeiendom

Uteområdet

Uteområdet er tilrettelagt for ulike aktiviteter og ulike aldersgrupper. Det er sandkasser, gapahuk, en båt med mer. Hellende terreng gir akebakke på vinteren.

Massene på store deler av uteområdet siger noe, slik at begge sandkassene skråer ned mot nabotomt.

Barnehagen bruker områdene rundt barnehagen til turer, dette kan være oppe i skogen, nede i fjæra, og turer i sentrumsområdet.

Vurdering av Hommelvik barnehage

Tomtens størrelse begrenser eventuelle muligheter for å utvide barnehagen.

Bygningene bærer preg av slitasje, særlig den eldste delen fra 1978. Ellers mangler vi for eksempel helt møterom til avvikling av foreldresamtaler, pr. i dag er det personalrommet som benyttes til dette. Det mangler også arbeidsplasser for personalet.

MOSTADMARK BARNEHAGE

Nøkkeltall for barnehagen

Byggeår: 1986

Areal: 190m² (lekeareal 144m²)

Tomteareal: 2062

Barnetall: 15 barn (18 ekvivalenter)

Antall pedagogisk ansatte: 1,2

Antall assistenter: 3

Ledelse: 20 %

Inntaksområde

Barnehagen er lokalisert i Mostadmarka, ca 20 minutters kjøretur fra Hommelvika. Lokalene er innredet i sokketasjen i et kapell og er opprinnelig bygget som idrettsgarderober og klubbhus for idrettslag.

Organisering i bygget

Barnehagen har ett fellesrom og et grupperom som er innredet og møbler til forskjellige lekeaktiviteter. Det er også et kontor for styrer, hvor det også står en vaskemaskin. I styrers kontor er det ikke vindu. Det er et lite kjøkkenrom.

Styrer har kontor i en av garderobene i tilknytning til en dusj, rommet har ikke vindu – både garderoben og dusjen inneholder flere sluk som kan skape fukt i rommet. Dette rommet brukes også som personalrom/pauserom for ansatte.

For kontorplasser er det påbudt med dagslys og utsyn. Styrerkontoret i denne barnehagen tilfredsstiller ikke disse kravene.

Dusjrommene i bygget er tatt i bruk, delvis til lagerrom og delvis til legorom for barna. Ingen av disse rommene har vindu, og dusjene er heller ikke demontert.

Uteområdet

Barnehagen har et tilstrekkelig uteareal, som også er inngjerdet. Med en beliggenhet i marka er det ubegrenset med turmuligheter og tilgang til lekeareal ute.

Vurdering av Mostadmark barnehage

Barnehagen bærer preg av midlertidighet, med halvveis demonterte installasjoner fra virksomhet som idrettsgarderober. Eierforholdet til bygget kompliserer en intensjon om fullstendig ombygging til barnehage.

PLANETRINGEN BARNEHAGE

Nøkkeltall for barnehagen

Barnehagetype:	4-avdelingsbarnehage
Antall barn:	71 barn
Kapasitet:	70 barn
Pedagogisk personale:	7,8 årsverk (inkl. styrerressurs på 100 %)
Andre ansatte:	9,6 årsverk
Brutto bygningsareal:	500 m ² + 43 m ² (Ugletårnet)
Tomteareal:	ca. 3080 m ² (oppgitt av barnehagen)

Beskrivelse av barnehageanlegget

Planetringen barnehage ble bygget i 1987 som et daghjem for psykisk utviklingshemmede, og ble først tatt i bruk som barnehage i 2000. Barnehagen er en fireavdelingsbarnehage for barn i alderen 0-6 år og huser ca. 70 barn. Barna deles i grupper aldershomogene grupper (etter alder), og alle skolestarterne går på friluftsavdelingen, ugletårnet, med hovedfokus på naturopplevelser og friluft.

Hovedhus som består av tre avdelinger i første etasje, samt personalrom og kontor på loft. Ugletårnet som er friluftsavdelingen består av en hytte og en gapahuk. Avdelingene inne består av felles lekerom og et felles spiserom/kjøkken. Loftet er innredet med et romslig pauserom med kjøkken, og to arbeidsplasser til hver gruppe, men ikke arbeidsplass til hver ansatt. I tillegg har styrer eget kontor.

Barnehagen låner gymsalen på Vikhammeråsen grendeskole to timer i uken.

Vurdering av Planetringen barnehage

Barnehagen framstår lys og godt egnet til driften. Administrasjonen ble pusset opp i 2010, men mangler arbeidsplasser til personalet. Lokalene var tidligere daghjem for psykisk utviklingshemmede og er universelt utformet.

Uteområdet

Barnehagen har et flott uteområdet med bl.a. gapahuk, samt faste områder i nærmiljøet vi går til. Uteområdet tilrettelagt for ulike aktiviteter og ulike aldersgrupper og er tilrettelagt for alle (universelt utformet). På vinteren blir det etableres en skøytebane, og da blir gapahuken brukt som varmestue og matplass av nærmiljøet. Ellers i året blir uteområde brukt aktivt av nærmiljøet på ettermiddagstid

Barnehagen har en lite trafiksikker parkeringsplass, dette er også påpekt i tilsyn som er foretatt.

SAKSVIK BARNEHAGE

Nøkkeltall for barnehagen

Byggeår: 1978,1985, 2009

Areal: 677

Barnetall: 100 (132 ekvivalenter)

Antall pedagogisk ansatte: 1030

Antall assistenter: 1200

Organisering i bygget

Barnehagen er organisert i tre bygg rundt et felles tun: Friluftten, Tomannsboligen og Hovedbygget. Styrer og pedagogisk leder har egne kontorer. Barnehagen har ikke kontorarbeidsplasser til øvrige ansatte.

Friluftten: 1 gruppe

Uværsškuret er basert på standardutformingen for friluftsbarnhager i Malvik kommune.

Tomannsboligen: 2 grupper

Tomannsboligen bærer preg av opprinnelig å ha vært bygget som bolig. Utformingen omfatter kompromissløsninger blant annet med dører som kolliderer. Noen rom er innredet for spesialiserte funksjoner som malerom.

Ny kjøkkeninnredning er nylig installert. For øvrig er bygget preget av slitte overflater og slitt innredning.

Hovedbygget: 4 grupper

I Hovedbygget er kontorer til styrer og pedagogisk leder, samt personalrom med plass til 10-12 personer. Det er kun ett personaltoalett for hele barnehagen, og personalet har ikke tilgang til dusj.

Barnehagen er organisert avdelingsvis, men det praktiseres sambruk og samarbeid på tvers av avdelingene. Småbarnsavdelingen Nøtteliten er lokalisert i kjelleren i Hovedbygget, og er minst i sambruk med andre. Garderobeforholdene for barna er delvis mangelfulle. Noen steder mangler grovgarderober. Barnehagen mangler helt eller delvis vognskur.

Uteområdet

Uteområdet er variert og opparbeidet for lek. Uryddige trafikkforhold skaper utfordringer i hente-/bringesituasjon.

Vurdering av Saksvik barnehage

Barnehagen er i god teknisk stand. Utearealene kunne med fordel ha vært opparbeidet for flere typer aktiviteter. Fordelingen på mange bygg gjør at man ikke får utnyttet arealene effektivt, og heller ikke oppnår de arealmessige eller økonomiske fordelene ved å være en såpass stor barnehage.

SOLSTRAND BARNEHAGE

Nøkkeltall for barnehagen

Byggeår: 1920,1994,02006

Areal: 329m²

Tomteareal: 3260

Barnetall: 61

Antall pedagogisk ansatte: 6,9 stillinger

Antall assistenter: 10,2 årsverk

Ledelse: 1 (styrer er 20 % i Mostadmark barnehage)

Organisering i bygget

Barnehagen er etablert med utgangspunkt i en gammel villa, som er rehabilitert, isolert og tilpasset barnehagedrift, i tillegg til at det er satt opp tilbygg slik at bygningene sammen former en U som skjermer mot vær og vind.

Barnehagen har tre avdelinger i tillegg til en fjerde friluftsavdeling. Det er planlagt å pusse opp loft i gammelbygget.

Uteområdet

Barnehagen er lokalisert tett ved strand og fjære. Barnehagens uteområde er ikke gjerdet inn

Vurdering av Solstrand barnehage

Rødt bygg samt hytte (friluftsavd) er bygd for barnehageformål – gammelt bygg er et småbruk, ombygd til barnehageformål. Alle avd har fellesrom og grupperom, garderobe, stellerom og toalett. Friluftsavd har ikke grupperom. Det er kjøkken på avd Sol og Strand, avd Strandholmen og

Kråkeballen har et enkelt kjøkken/hybelkjøkken. Det finnes et fellesrom, hvor hele barnehagen kan samles, på avd Strand.

Generelt sett er bygningene og rominndelingen tilpasset virksomheten – toalett/stellerom ligger langt fra oppholdsrom på avd Sol.

VIDHAUGEN BARNEHAGE

Vidhaugen barnehage ferdigstilles i 2012 og vil ha kapasitet til 90 barn

Nøkkeltall for barnehagen

Antall barn: 90

Areal: 1100m² netto

Uteareal: 4000m²

Byggeår: 2012

VIKHAMMER VESTRE BARNEHAGE NØKKELTALL FOR BARNEHAGEN

Antall barn: 30

Ansatte: 2,6 pedagogisk personell, 4 assistenter

Areal: 125

Uteareal: 660

Organisering i bygget

Vikhammer vestre barnehage er etablert som en midlertidig barnehage i del av sokkeletasje i et flerfunksjonsbygg som blant annet rommer fysioterapeut, legesenter, helsesøster og kantine.

Uteområde

Uteområdet er rikt opparbeidet med lekeapparater. Barnehagen har i tillegg utvidet sitt uteareal ved å sette opp en lavvo i fjæra, som er i rimelig gangavstand for barna.

Vurdering Vikhammer Vestre barnehage

Barnehagen bærer preg av å ikke ha vært planlagt som barnehage. Ansatte i barnehagen får ved denne samlokaliseringen et større arbeidsmiljø og fellesskap enn om denne lille barnehagen hadde vært lokalisert for seg selv. Vi vurderer arealene som lite hensiktsmessige for barnehage.

VIKKHAMMERÅSEN BARNEHAGE

Nøkkeltall for barnehagen

Barnehagetype:	3-avdelingsbarnehage
Antall barn:	50 barn
Kapasitet:	50 barn
Pedagogisk personale:	5 personer (inkl. styrerressurs på 90 %) (4 årsverk)
Andre ansatte:	7 personer
Brutto bygningsareal:	1266 m + 38 m ² (friluftshytta)

Lokalisering og opptaksområde

Vikhammeråsen er lokalisert sentralt ved byggefeltet i Vikhammeråsen, og er samlokalisert med Vikhammeråsen grendeskole. Barnehagen får barn fra byggefeltene rundt barnehagen(nærmiljøet), men også fra bygda rundt.

Beskrivelse av Vikhammeråsen barnehage

Vikhammeråsen barnehage er bygget i 1983/84, og er en treavdelings barnehage for barn mellom 1 og 6 år. Barnehagen har en egen friluftsavdeling, hvor de to storbarnsavdelingene (2 – 6 år) veksler på å være ute/inne annenhver uke, samt en småbarnsavdeling (1-3 år) inne. Barnehagen har i dag 50 barn.

Hovedbygg for barnehage består av to avdelinger med et kjøkken mellom som er felles med begge avdelingene. Hver avdeling har tre lekerom, garderobe og et lite materialrom. Småbarnsavdelingen har stellerom, mens storbarnsavdelingen har to toalett. Barnehagen har et personaltoalett, et lite kombinert grupperom og samtalerom, samt ett kontor, men ingen arbeidsplasser til personalet. I tillegg sambruker barnehagen gymsal/aktivitetsrom med grendeskolen.

Barnehagen har et godt samarbeid med grendeskolen og har personalrom, administrasjonslokaler inkl. møterom, samt garderobe og toalett felles med grendeskolen.

Uteområdet

Barnehagen er omgitt av fine nærområder som skog, andre lekeplasser, jorder og bondegårder. Butikker, post, bibliotek og sjøen ligger i gangavstand fra barnehagen. Barnehagen har en garasje med utebod, dukkestue, gapahuk og en hytte som er utebase for friluftsavdeling. Barnehagen har et vognskur i sammenheng med småbarnsavdelingen.

Bygget er også et grendahus. Gymsalen/aktivitetsrommet leies ut til lag og foreninger til møter og andre tilsetninger. Uteområdet er mye i bruk utenom barnehagetid.

Vurdering av Vikhammeråsen barnehage

Bygningene fungerer godt til barnehagedrift, og bygget er i god stand for å være nærmere 30 år. Av oppgraderinger er kontorer og garderober bygd ut, kjøkkenet er helrenovert, men barnehagen har lite lagerplass. Barnehagen har i dag kapasitet til ca. 50 barn, og har flere søkere enn de har kapasitet til å ta inn.

PRIVATE BARNEHAGER

Brattbakken barnehage

Brattbakken barnehage ligger i Lauglobuen ved Hundhammeren. Barnehagen har 10 plasser.

Korntrøberget barnehage

Korntrøberget er en 3-avdelingsbarnehage med 48 plasser og med en egen friluftsavdeling. Barnehagen ligger i Korntrøveien ved Hommelvik.

Mumitrollet familiebarnehage

Mumitrollet familiebarnehage er lokalisert i Lassvebergveien ved Hundhammeren. Barnehagen har 10 plasser.

Muruvik barnehage AS

Muruvik barnehage har 37 plasser og ligger i Muruvik ved Hommelvik

Sjølyst FUS barnehage AS

Sjølyst FUS barnehage er lokalisert i to ulike bygg, hovedhuset ligger i Sjølystveien ved Hundhamaren mens avdeling Malvikodden er lokalisert i Hauganvegen ved Malvik. Barnehagen er en 3-avdelingsbarnehage med totalt 79 barn. I hoved huset er det 61 barn fra 1-6 år og i Malvikodden er det 18 barn fra 1-6 år.

Solregn familiebarnehage

Solregn familiebarnehage har 10 plasser og er lokalisert i Saxe Viks vei ved Hundhammeren.

Sveberg foreldrelagsbarnehage

Sveberg foreldrebarnehage er en 3-avdelingsbarnehage samt en rullerende utegruppe. Barnehagen har til sammen 65 plasser og er lokalisert i Svebergveien ved Hommelvik.

Torphytta familiebarnehage

Torphytta familiebarnehage er lokalisert i Reitan ved Vikhammer. Barnehagen har 10 plasser.

Utsikten familiebarnehage

Utsikten familiebarnehage har 10 plasser og ligger i Lauglobuen ved Hundhammeren.

1 1 Referanseliste

Bergseng, E. og K. Løyland (2003): Effektivitetsforskjeller mellom offentlige og private barnehager. Norsk Økonomisk Tidsskrift 117, 1-30.

Bjørnsrud, Halvor (2012): Tidlig innsats for en inkluderende skole: om tilhørighet og læring med mening». I: Bjørnsrud og Nilsen (red): Tidlig innsats – bedre læring for alle? Oslo: Cappelen Damm Akademisk

Borge, L. E., Borge Johannesen, A og Tovmo, P. (2010): Barnehager i inntektssystemet for kommunene. SØF-rapport nr. 02/10.

Borge, L. E., Pettersen, I. og Tovmo, P. (2011): Effektivitet i kommunale tjenester. Effektivitet i kommunale tjenester. Prosjektet er finansiert av Kommunal- og regionaldepartementet. SØF-rapport nr. 02/11.

Brev fra Kunnskapsdepartementet (2008) om godkjenning av skolebygg.

Brox, Bjørn Arthur (2012): Erfaringer med flat struktur. Agenda Kaupang.

Falch, T, M. Rønning og B. Strøm (2005): Forhold som påvirker kommunenes utgiftsbehov i skolesektoren: Smådriftsulemper, skolestruktur og elevsammensetning, Rapport 04/05, Senter for økonomisk forskning, NTNU.

Forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager.

Forskrift om miljøretta helsevern i barnehager og skoler, med tilhørende tilsynsrapport.

Gulbrandsen, Å., Moser, T, Pettersvold, M og Vintervold, A.L. (2006): Det var en gang et sykehus... eller kommer det an på størrelsen? Evaluering av oppstarten av barnehagen Sophies Hage. Barnehagesenteret. HiV.

Håkonsen, L. og Lunder, T. E. (2008): Kostnadsforskjeller i barnehagesektoren. TF-rapport nr. 243.

Jakhelln Henning og Jordheim, Anne Marit 2012: Særlig farlig skolevei, skoleskyss og ansvar. . I: Jakhelln H. og Welstad T. (red) «Utdanningsrettslige emner». Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Langørgen, A. SSB (2007): Kommunenes prioritering av barnehager, grunnskoler og øvrig utdanning.

Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven).

Lov om barnehager (barnehageloven).

Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven).

Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova).

Lunder, Trond Erik (2011) Hvor mye kan man spare på å privatisere barnehagene?

http://www.tmforsk.no/start/detalj.asp?nyhet_id=500&merket=2

Meidell, Merete Havre 2012. Barns rett til å gå på nærmeste skole etter opplæringsloven §8-1 – en individuell ubetinget rettighet. I: Jakhell H. og Welstad T. (red) «Utdanningsrettslige emner». Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Norconsult AS (2011): Fremtidens skole i Kongsberg. Rapport fra seminar med fokus på samspill mellom bygg, pedagogikk og økonomi for Kongsberg kommune, Kongsberg kommunale eiendom KF og Utdanningsforbundet Kongsberg.

NOU 2012: 1: Til barnas beste. Ny lovgivning for barnehagene.

Sjølie, Astrid Nordeng 1997 og 2000. "Sammenheng mellom ungdommers livsstil og helse, med særlig vekt på skolevei og ryggplager". Oslo: NIH.

Skaret, M. (2011): Extended Schools. Foredrag på skolekonferansen i Trondheim 2011

([/www.skoleanlegg.utdanningsdirektoratet.no/id/2271](http://www.skoleanlegg.utdanningsdirektoratet.no/id/2271)).

Skaun kommune/Norconsult 2012. Kapasitetsutbygging i skoler og barnehager.

Sollien, T. H. (2011): Miljørettet helsevern og godkjenning av skoler og barnehager.

Sollien, T. H. Sammenheng mellom skolestørrelse og kvalitet.

Stortingsmelding 33 2002/2003 «Om ressursituasjonen i grunnskolen m.m.»

SWOT-analyse (2012): Gjennomført i denne strukturutredningens arbeidsgruppe våren 2012

Trondheimregionen: Realistiske prognoser for befolkningstall og bosetningsmønster i Malvik kommune perioden 2010 -2040.

Vassenden, A et al (2011): Barnehagens organisering og strukturelle faktorerens betydning for kvalitet. IRIS rapport 2011.

Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Fra Malvik kommune:

- Kommuneplanens samfunnsdel 2010 – 2021
- Kommuneplanens arealdel 2010 – 2021
- Kommuneplanens handlingsdel m/økonomiplan 2012 – 2015
- Verdimatrise for Malvik kommune (2009)
- Elevundersøkelsen for Malvik kommune
- Tilstandsrapport Grunnskole 2010-2011
- Mål for rekrutteringspolitikken i Malvik kommune

- Rapport om skolestruktur (rådmann) (2006)
- Skolebruksplan 2004 – 2008 (2004)
- Rapport: Barnehagesituasjonen 2009 – 2018 (2008)
- Rapport: Framtidig organisering av barnehagevirksomheten i Malvik kommune (2010)
- Retningslinjer for innomhus og utomhus arealplanlegging i grunnskoler i Malvik kommune
- Utredning (2009): Alternative opplæringsarenaer
- Utredning (2011): Biblioteksituasjonen i Malvik kommune
- Faktaopplysninger- og rapporter fra kommunal eiendomsforvaltning
- Gjeldende trafiksikkerhetsplan for Malvik kommune
- Energi- og klimautredning for Malvik kommune

Nettsider:

www.regjeringen.no

www.forskning.no/artikler/2006/august/1156240867.3/

<http://www.skoleanlegg.utdanningsdirektoratet.no/>

www.ssb.no/

<https://gsi.udir.no/>